

IK KOM EVEN OP VERHAAL

Van Kris Van Eygen zijn verschenen:

Hoe ik Drek nek/*Drama*

Race naar de maan/*Loodvoet*

De spieders van Toil Darranjé/*Satori*

De minnaren van Bokrijk/*Misthoren*

Net toen de wereld verduisterde/*Kaatsheuvels*

Het 18-dagen ultimatum/*Hens*

De heer van Doeatstad/*Kieken*

Meneer P en zijn Hollandse gezelschap/*Plantaardig*

Waarom wij niet meer seriemoorden/*Tangerine*

De bende van de paars-groene mannen/*Bizaar*

De relikwieënverzamelaar/*Hemeltjelijef*

De deur van het eeuwige leven/*Driehoek*

De man met de sigaret/*Uitgerookt*

De wespenvangers van Tornac/*Verdichtsel*

Papa komt slapen wanneer de vogeltjes fluiten/*Paarslicht*

De droene bliender/*Romanski*

Winterhutje/*Winterkutje*

Ik kom even op verhaal/*Verhaal*

Eerste druk: oktober 2017

Omslagillustratie: Kris Van Eygen

Foto auteur: Patricia Budenaerts

Redactie: Bureau Bisous Partout

Uitgever: Kris Van Eygen © EYGEN-BOEKEN.be

Zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever mag je niets uit deze uitgave verveelvoudigen, opnemen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar maken, in enige vorm of op enige wijze. Ondanks alle aan de samenstelling van dit boek bestede zorg kan de auteur noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van enige fout in deze uitgave.

IK KOM EVEN OP VERHAAL

(1960 - 2016: 56 jaar aards)

door

KRIS VAN EYGEN

Is pijn doorstaan voor je dierbaren niet de zin van het leven?

Kris Van Eygen

De dood is niets anders dan de prijs die je betaalt om aan het leven te mogen meedoen, wat een koopje is als je bekijkt wat je er allemaal voor terugkrijgt. Wie bang is voor de dood, is ook bang voor het leven, en een dergelijke angst ontnemt het leven zijn betekenis.

Dean Koontz in De Vloek

Proloog

Met *Winterkutje* wilde ik mijn beschimmeld leven van 1960 tot 2016 vertellen omdat ik meer en meer doordrongen raakte van de ledigheid van mijn bestaan. Toch mag ik dat nuanceren, want zonder mij, een puzzelstukje of onderdeel, is er geen puzzel, geen geheel. Wat ik vertelde was allemaal waar. En er is nog meer.

Ik zat op een goede dag in 2014 aan mijn bureau op kantoor en keek naar buiten om mijn blik te verwijderen. De wind stond strak, aan de vlaggen te zien. Ik zag een kraan boven de gebouwen uitkomen; naar wat er aan de kabels hing had ik het raden. Een wolk verhinderde dat het zonlicht tot op straatniveau scheen. In het tegenoverliggende hotel waren geen douchende gasten achter de ramen te zien. Daarom verlegde ik mijn aandacht naar de Poolse die vanachter de kasten kwam en parmantig op haar hoge hakken voorbij tokte, strak in haar kleren zittend. Ondertussen molenwielde een Française van bureau tot bureau door de dienst, als een vriendelijke Fiebe die je wil aanvuren wat harder te werken. Het was kwart na elf. Liever had ik dat het vijf uur was.

Als je me vroeg waarvan ik dagdroomde, zou ik moeten toegeven dat het de Limburgse schone uit Gelinden is, ik zal ze voortaan *mijn mieke* noemen. En zij droomde op haar beurt van een dutje in de trein naar huis, met een man naast haar die voor haar zorgde, die toezag op haar veiligheid, die graag naar haar keek, haar graag zag, van haar hield, haar anderhalve keer kuste, en dat is Kunst. Ik maak me zorgen om mijn mieke, want soms is ze niet te geloven. En mijn ogen niet geloven, dat was me de laatste keer overkomen toen twee vliegtuigen zich in de torens van het WTC boorden, nu alweer jaren geleden. Net zoals mijn mieke zal het me nooit lukken andere mensen helemaal te bevatten.

Toen ik om vijf voor vijf op weg was naar het noordstation in Brussel, waar ik haar op het bankje terug zou zien, kwam een man naast me lopen die me demonstratief en woordeloos een pakje speelkaarten aanbood. Mijn eerste reactie was dat telepatie toch bestond, want ik had net voordien in een krantenwinkel naar speelkaarten gevraagd. Niet veel later begreep ik dat de man mijn gesprek met de winkelbediende moest hebben opgevangen en me achterna was gehold. Hij overhandigde me snel nog zijn naamkaartje en liet me aan mijn lot over.

Mijn mieke had 's morgens gemerkt dat de batterij van de tablet niet opgeladen was en dus konden we op de terugweg geen computerspelletjes spelen, vandaar mijn idee om in de trein te kaarten. Tot onze grote verbazing bestond het cadeau gekregen spel uit kaarten van verschillende pakjes. Bovendien ontbraken er heel wat kaarten. We konden er niets mee beginnen. De wonderbaarlijke verrassing boog zich om tot een grote teleurstelling. Het had een cliffhanger kunnen zijn waarmee je een spannend verhaal begint. Alleen de schrijver wist hoe dat zou eindigen.

Laat ik beginnen met het begin van het einde te beschrijven. Het lijkt erop dat de grootmachten in een goede verstandhouding verder werken aan vrede op aarde voor alle mensen, maar een nucleaire oorlog is nog steeds niet uitgesloten. Er hangt de mensen ook nog altijd een mogelijk onheil boven het hoofd in de vorm van een asteroïde die misschien een gelijkaardig effect had op het leven zoals de dinosauriërs 65 miljoen jaar geleden overkwam. Bovendien is de kans groot dat de magnetische polen zich omdraaien, want dat is alweer veel te lang geleden. Het roept de Apocalyps volgens Johannes in mijn geest op. Als het magnetische veld wegvalt zullen sommige mensen veel sneller huidkanker ontwikkelen door blootstelling aan schadelijk ultraviolet licht. En dan is er nog de mogelijkheid dat een booswicht in zijn

tuinhuis een bijzonder virus samenstelt en dat vervolgens via een doodgewone spuitbus op mensen rondom hem loslaat. Waarom niet? Genetici zijn zelfs in staat nieuw leven te creëren door synthetisch DNA in een bacterie toe te voegen, een techniek die ze ten goede maar ook ten kwade kunnen gebruiken. Ten slotte is artificiële intelligentie volgens sommigen de grootste bedreiging. De opmars van de robots is onvermijdelijk omdat mensen evolutionair veel trager verbeteren. Dan is het niet moeilijk om te raden wie er zal winnen.

Het had geen zin om de schepper en zijn demonen in te huren om orde op zaken te komen stellen. Mijn baas vond dat ik het in de huid van Arnold Schwarzenegger moest doen, als de nieuwe *Terminator*. Na zijn gouverneurschap is Arnold weer in de bioscoop te zien, maar *ik vertrek*; zoals het gelijknamig tv-programma op een Nederlandse zender waarin mensen in het buitenland een hotel of B&B gaan uitbaten. Ik heb me ook in het ongewisse gegooid en gemaakt wat ervan te maken was. Ik ben naar de aarde gekomen om een nieuwsgierige blik te wagen en ik moet zeggen dat het me zeer goed bevallen is. Maar het volgende avontuur roept me. Heel fijne herinneringen zal ik meenemen, vooral over de omgang met lieve mensen.

Want ik ben niet van de aarde. Ik ben buitenaards. Ik kom van een soort transneptunische planeet in de Andromedanevel, het meest naburige sterrenstelsel, meer bepaald van de planeet die jullie Kepler-452b hebben genoemd. Ik snakke naar intermenselijk contact zoals het lid van een geïsoleerde mierensoort in het werelddeel dat jullie *Australië* noemen, de mier die weleens wil weten hoe zijn kompanen het op andere continenten doen. Mijn baas liet me gaan, maar nu wenst hij me in te zetten op een andere wereld. Hij heeft me naar de basis teruggedroepen omdat aardse schimmels me langzaam dreigen te verteren.

Ik moet nu gaan. Ik maak me klaar om te vertrekken, hoewel ik me een tijdje thuis voelde bij het aardvrouwtje, ik zal ze *mijn*

mieke noemen. Mijn naam is ook niet belangrijk, want hij is niet uit te spreken noch te beschrijven in de aardse taal. Misschien zie je me als een naamloos misbaksel, een gedrocht, een monster. Maar ik voel mezelf veeleer als een onderwereldfiguur uit midden-aarde, een trolachtige of een draakachtige, maar zeer zeker een lelijkaard. Waarom niet de duivel in vermomming? In elk geval een buitenstaander.

Mijn lanceervenster is het tijdstip waarop de zonsverduistering van 20 maart 2015 maximaal zal zijn, om 10:34 Belgische tijd. Alle mensenogen zullen dan op de zon en de maan gericht zijn, zodat ik ongemerkt de melkweg kan verlaten. Ik heb besloten overdag te reizen. Met de noorderzon vertrekken doe ik niet omdat de bliksemachtige uitredingsverschijnselen die met mijn aftocht gepaard gaan, 's nachts veel beter herkenbaar zijn door apparatuur die onweten opspoort. Ik hoop op nevelig weer, want de mist zal mijn opzichtig vertrek nog meer camoufleren. In het beste geval zullen getuigen mijn deeltjesversneller aanzien als een gigantische evaporateur, of een onverklaarbaar ufofenomeen.

Ik blaas de aftocht niet. Ik voel het niet aan als een vlucht, want ik was graag op aarde. In vergelijking met mijn soort gaan mensen veel rationeler te werk, terwijl er nog heel wat fout loopt. Ik zal mijn bevindingen zeer zeker aan mijn baas doorgeven, om andere werelden met mijn menswetenschap te overtuigen van het succesverhaal van de aarde en zijn bewoners.

Mensen hebben kunnen uitdokteren dat het melkwegstelsel ongeveer 300 miljard sterren telt, elk al dan niet vergezeld van een of meer van de 50 miljard rotsachtige planeten die eromheen cirkelen. Een groot deel van die planeten zullen een of andere vorm van water in hun binnenste of aan de oppervlakte hebben opgeslagen, maar op slechts een miniem aantal ervan zullen de omstandigheden zodanig geëvolueerd zijn dat er intelligent leven is ontstaan. Als dat nu voor het

melkwegstelsel alleen de aarde is en Kepler-452b voor de Andromedanevel, dan moet er in elk sterrenstelsel minstens één blauwe planeet zijn en dat betekent dat er ontelbare beschavingen kunnen bestaan. Dan zijn de aardbewoners, maar ook mijn soort, zeker niet alleen in het heelal.

Het is altijd leuk een manier te vinden om met elkaar te communiceren.

Januari

De schepper heeft mensen opgedragen zichzelf te vermenigvuldigen. Misschien vergooi ik mijn leven door geen kinderen te verwekken. Ik weet zeker dat niets van mijn zaad zich in een schoot heeft geworteld, niet bij mijn mieke, noch bij vorige liefjes. In het heetst van de strijd kan ik het condoom al eens vergeten. Mijn mieke lijkt zich dan niets aan te trekken van mogelijke nakomelingen, aan haar zalige blik te oordelen. We voelen ons veilig in de handen van de pil, want die zal de sprong van het ei wel tegenhouden. We laten het aan andere koppels over om hun liefde in hun nakomelingen vast te leggen.

Ondanks de bevolkingsgroei en de vervuiling denk ik dat mensen hun eigen toekomst niet bedreigen. Dieren sterven uit, maar mensen zijn niet klein te krijgen. Voordat de zon tot een rode reus zal uitdijen en met haar lichtkracht alle leven zal verdampen, gaan mensen de ruimte exploreren om het ras voort te kunnen zetten. Of buitenaardsen komen het leven verknoeien, in het ergste geval uitroeien.

Mensen hebben een notie van de toekomst en willen hun leven niet alleen zeker stellen met een nageslacht maar ook door te sparen. In januari tellen ze hun geld in de hoop dat het voorbije jaar iets extra heeft opgebracht. Menig man of vrouw slaagt daar niet in door verkeerde inschattingen en belandt in de goot, maar de meesten zweren bij het varkentje met de gleuf op zijn rug. Volgens de media zitten ze op een ramkoers. Niet alleen zouden ze hun centen moeten beleggen om de economie wat op te schroeven, ze moeten ook investeren in de natuur. In de film *Skyfall* zingt Adèle de zwartgallige woorden: *De bevende aarde zal onze harten splijten, we zullen verkruimelen als we niet onze adem inhouden en tot tien tellen.* Film is goedkoop vermaak ook al kan de productie duur zijn. Zo zie ik ook het leven op aarde. En dat is jammer.

De intrestvoeten waren jarenlang niet om over naar huis te schrijven, want de banken hadden grote kopzorgen. Gelukkig raakten ze uit het slop door nieuwe geldschieters te lokken. Mensen durven weer op de banken in het park te gaan zitten, opgedroogd en ontdaan van de vogelpoep. Maar als Dagobert Duck in het geld zwemmen, dat kan ik niet. En beleggen durf ik niet, want ik heb te veel kennissen die hun broek eraan gescheurd hebben. Ik houd me bij het zekere en spaar verder terwijl ik weet dat ik nooit waar voor mijn geld zal krijgen.

De binnenmuren van ons huis hadden een likje verf broodnodig maar een betaalbare schilder bood zich pas in 2014 aan. Terwijl ik met mijn mieke op vakantie in Frankrijk was, heeft hij het hele huis onder handen genomen. We gaan graag op reis, maar tweeduizend euro per persoon aan een cruise uitgeven is niet aan ons besteed. We gooien ons geld liever niet in het water en spenderen het zo goed mogelijk aan de inwendige mens, met mate maar dat lukt niet altijd. Met een gevuld maagje en een geleste dorst kunnen we de luchtzakken in ons papieren vliegtuigje heel goed aan.

Terwijl de euro's zich opstapelen, leven we van de liefde. We zingen Adèle na: *Waar mijn liefje gaat, ga ik, wat hij ziet, zie ik*. Mijn mieke voelt zich zonder mijn liefhebbende gezelschap niet veilig. We doen zoveel mogelijk samen omdat we genoeg stellen kennen die naast elkaar leven. Computeren doen we samen in onze luie zetel, verbonden met de buitenwereld. De enige belofte die we moeten nakomen is een koppel blijven, jaar in jaar uit lief en leed delen. Af en toe vrolijken de kleuren van een regenboog ons aardse zandkorrelbestaan op, dan wanen we ons even op een maagdelijk strand onder een zonnehemel en komt het zorgeloze kind in ons naar boven. Spijtig dat we geen kinderen hebben, want dan hadden we misschien reden om te klagen. We bekennen kleur. Geld maakt gelukkig, tot de wereld op ons hoofd valt. *Bekijk het maar*, zingt Adèle.

Ik hou van mijn mieke zoals ze is, ook van andere mensen. Ik kan lief zijn voor honden, maar ik ben niet wild van katten. Mijn liefde kanaliseer ik op een normale manier, maar er zijn mensen die van de Eiffeltoren houden, of van de WTC in New York, die overigens in 2001 gestorven zijn. Ik ben ongelovig, maar ik geloof wel in gezond verstand en relativering, dus dingen zo groot als huizen opgeilen doe ik niet. Als je niet op de hoogte bent van het bestaan van die extravagante relaties, dan is de tv een prima informatiebron. Ik heb leren leven met moderne liefdes. Of zijn het ziektes?

Hoe verschillend ervaren mensen een belevenis? Een mooi voorbeeld is de absurde ervaring die ik in 2006 had aan een rotonde ergens in Zuid-Frankrijk. Ik was op weg met mijn de familie van mijn mieke naar een vakantiehuis in Tornac. Zij zat in de auto van haar broer omdat die airco had. Ik volgde hen in mijn motorhome met haar vader naast me; ik zal hem voortaan *opa* noemen. Opa ergerde zich eraan dat zijn zoon op de rotonde rondjes bleef draaien omdat hij blijkbaar niet zo snel kon beslissen welke afslag hij moest nemen. Opa stapte onverwacht en tegen mijn wil uit de rijdende motorhome. Terwijl ik vloekend een parkeerplaats zocht, beleefde mijn mieke in de auto van haar broer de verrassing van haar leven. Geen enkele hersencel van haar brein had berekend dat ze opa op die rotonde zou zien rondwandelen. Zij kon haar ogen niet geloven en die ervaring was nadien reden tot hilarisch gelach, terwijl ik wilde dat ik nooit naar Tornac was vertrokken. Ik kon bijna wenen. Ik wilde naar huis om alles op te schrijven.

Met anekdotes vul ik natuurlijk geen boek en daarom heb ik het ook over andere dingen. Ik zal vertellen hoe ik tijd ervaar.

Soms wil ik de snelheid van tijd veranderen. Saaie periodes zou ik willen versnellen en leuke episodes zouden mogen vertragen. Ik werk graag, maar de tijd dat ik mijn broek in de bank verslijt wil ik zo kort mogelijk houden. Het is leuk werk, maar het is ook een sleur. Elke dag vroeg opstaan en de trein

nemen is niet fijn. De trein rijdt meestal niet snel genoeg om de opgelopen vertraging in te halen. Dat is vooral een doorn in het oog van mijn mieke. Ik heb daar minder last van omdat ik tijdens de rit op mijn laptop werk, schrijf, en geen tijdsbesef meer heb.

Ooit had ik pen en papier op mijn nachtkastje liggen om mijn dromen op te schrijven. Ik dagdroom veel en heb nachtmerries die me 's nachts beklemmen. Mijn leven is er geen van vallen en opstaan. Het meeste gaat me goed af, hoewel het een heel karwei was om de vrouw van mijn dromen te vinden. Mijn mieke is echt. Ze ligt lieflijk naast me in bed, zit naast me in de zetel en in de trein. Misschien heeft zij mij gedroomd om haar pijn te komen verzachten. Journalisten schrijven over het leed in de wereld. Ik verzin verhalen rond mijn mieke en mij. De razende gedachten in mijn kop kopieer ik zo precies mogelijk naar het blad papier waar alles overzichtelijk is. En daar klaart mijn hoofd van op.

Volgens mijn mieke kan ik verhalen vertellen. Ik maak weinig taalfouten, maar mijn zinnen zijn soms abominabel, zelfs na jaren autodidactisch schrijven. Ik slaag er zelfs niet in gezegdes en spreuken foutloos te proclameren. Want in 2016, op de terugweg van onze hete vakantie in Spanje, maakte ik mijn mieke ongerust door te zeggen: *Waar de mond van overloopt is de buik van vol*. Beter: *Waar het hart van vol is loopt de mond van over*. Ik heb de neiging me in fantastische werelden te begeven, maar ik schrijf ook over fenomenen die ik niet kan verklaren. Eerst schreef ik dikke boeken, daarna dunnere, want schrappen moet, dat doet je boek goed. Ze zeggen: *Als je meer en meer weet van minder, weet je op den duur alles van niets*. Ik dacht: *Meer en meer schrappen en van mijn boek blijft niets meer over*. Maar mijn vrees is niet bewaarheid. Van elk boek is er wel een flinterdun verhaaltje overgebleven.

Plots zijn een heleboel jaren voorbij die ik alleen in mijn hoofd beleefd heb. Ik denk soms dat ik mijn tijd verdoe aan het schrijven. Mijn één jaar jongere broer, in het vervolg kortweg

broer, heeft ook die indruk. Hij geeft een anti-postmodernistisch literair (k)wartaalschrift uit omdat hij begaan is met poëzie. Hij zit al jaren op de schutting naar de maan te janken. Terwijl ik industrieel ingenieur studeerde, volgde hij een opleiding Germaanse filologie. Ik kreeg de schrijftaal pas in 1991 onder de knie toen ik vanwege een liefdesaffaire me gedwongen voelde een dagboek bij te houden. Of we onze interesse voor taal van onze ouders, voortaan ma en pa, hebben meegekregen is de vraag. In zijn driemaandelijks tijdschrift Weirdo's heeft hij geschreven dat ik over dingen uitweid die niet in het verhaal passen. Dat is waar, want voor mij primeert het leesplezier, niet het verhaal. Het doel van broer is vooral mensen tot sociaal engagement aansporen via vreemde gedichten en teksten. Hij heeft bij Amnesty International gewerkt en zijn grote idool is Amandla Mandela. We delen dezelfde ervaring met het laten uitgeven van gedichtenbundels en romans. Een geschikte uitgever vinden is zo moeilijk als de vrouw van je leven vinden. Broer vond zijn liefje al in 1979 en zij leest zijn teksten nog steeds na. Ik kwam mijn muze pas in 2003 tegen en ze was het wachten waard. Broer en ik blijven schrijven in de hoop veel meer lezers te kunnen bereiken. We noemen ons schrijvers, maar onderhuids weten we dat we nooit bij de groten zullen horen.

Schrijven doe ik vooral thuis. Mijn huis staat in Hasselt. De stad zou in de zevende eeuw ontstaan zijn aan de monding van de Helbee, een riviertje dat daar in de Demer vloeide. In het begin van de veertiende eeuw ontwikkelde zich een centrum waar nu de Grote Markt ligt. De ommuurde stad had verschillende toegangspoorten en vele kloostergemeenschappen vestigden zich er voor hun veiligheid. De Maastrichterstraat vormde een belangrijk onderdeel van de handelsweg Brugge-Keulen. Twee eeuwen lang was de lakenweverij een bron van inkomsten voor de stad. En dankzij de nabijheid van de grafelijke burcht, de abdij van Herkenrode en de gunstige ligging won Hasselt in aanzien. In

1830 veranderde Loon in Limburg en nam Hasselt de functie van hoofdstad van Borgloon over.

Aarden wallen met een dubbele bomenrij vervingen begin achttiende eeuw de ommuring, maar die maakten midden negentiende eeuw plaats voor de aanmaak van een ringlaan. Bebouwing beperkte zich lang tot de toegangswegen van de stad. Pas na de tweede Wereldoorlog begon de stad nieuwe woonwijken aan te leggen. Nu bepalen de twee torens van het Flanders Nippon Center het stadsbeeld. Meer dan 45.000 scholieren volgen er onderwijs en heel wat mensen komen er om te shoppen of te genieten van de vele historische gebouwen, monumenten, kunstwerken en standbeelden. Hasselt, gelegen aan het Albertkanaal en de Demer, tussen Kempen en Haspengouw, is ook wel gekend als *Hoofdstad van de Smaak* vanwege de vele horecazaken.

Ongewild ben ik weer aan het uitweiden en ik voel me gedwongen op het verhaal terug te komen.

Hasselt is ongeveer in het midden van Limburg gelegen, niet bepaald aan de grens met Nederland. Toch heb ik iets met de noorderburen en dat komt naar voren in vier regelrechte avonturenromans waarin de Belg en de Nederlander zich als burens aan de grens van hun grondgebied treffen. In vier liefdesromans, of liever psychologische drama's, breng ik verslag uit van verliefden en de complicaties die relaties met zich meebrengen. Ik ga weinig onderwerpen uit de weg. Politiek laat ik links liggen, ook als het over rechts gaat. Laat ik vertellen over de richtingen die ik koos op mijn levenspad.

Als de kat van huis is, dansen de muizen op tafel. Elk huisje heeft zijn kruisje, ook mijn ouderhuis, maar mijn opvoeding liet niets te wensen over. Van 1972 tot 1978 zat ik op de banken van het Heilig Kruis-college te Maaseik. Een katholieke opvoeding impliceert katholiek onderwijs en dus kreeg ik onder het oog van de schepper allerlei wetenswaardigheden voorgeschoteld die ik gretig oplepelde. Ik herinner me van die school niet veel

meer, alleen de grote speelplaats, de fietsenrekken, de studiezaal en de lange gangen. Enkele meesters passeren ook de revue, maar ze hebben me enkel de basis geleerd. Sommige leraren van de hogeschool van het Rijk in Hasselt doceerden vakken die me interesseerden en mijn studiegenot leverde me in 1982 zonder noemenswaardige hinderpalen het diploma van industrieel ingenieur elektronica met specialisatie automatisering op. Bij Agfa-Gevaert in Mortsel leerde ik vooral hoe het is om elke dag te gaan werken, want brossen kon niet meer.

Ma en pa hebben hard gewerkt opdat hun zonen zouden kunnen studeren, om nadien een goede betrekking te verwerven. Door mijn inzet zijn zij in hun opzet geslaagd. Tijdens de vier jaren dat ik de opleiding van industrieel ingenieur volgde, heb ik de volledige steun van mijn ouders gekregen. Zij hebben mij geboetseerd tot de man die ik ben. Het afstuderen bleek het gemakkelijkste van alles te zijn, want het duurde langer dan verwacht om een baan te vinden.

Een jaar lang solliciteerde ik voor banen die me niet lagen. In 1983 kreeg ik via de RVA de kans bij Philips Data Systems in Brussel een opleiding van negen maanden te volgen en nam die gretig aan. Ik leerde er omgaan met mainframes en computers, zo goed dat Paribas, een bank met hoofdzetel te Brussel, me samen met de apparatuur aankocht om hun kantorennet te helpen automatiseren. Om aan mijn werkgever duidelijk te maken dat het me menens was, volgde ik zelfs cursussen algemeen bankwezen, handels- en burgerrecht. Zestien jaar lang analyseerde en programmeerde ik dat het een lieve lust was, tot ik ineens begreep dat ik er te oud voor was, want de jongere collega's in mijn dienst hadden het object georiënteerd programmeren sneller onder de knie dan ik.

Een helpdeskmedewerker merkte mijn kundigheid op met de kantoorapplicatie die ik zelf had geschreven, en ik vond het een logische stap om mijn opgedane ervaring ten dienste te

stellen van alle kantoren van de bank. Zestien jaar later lijkt ook dat pad dood te lopen. Stel je mijn job voor. Tegenover mij zit een collega die zo hard praat dat ik mijn eigen stem niet meer hoor. Achter mij rinkelt de telefoon van een collega die even naar het toilet is maar vergeten is zich af te melden. Links zit een collega zich te ergeren omdat sommigen hun werk niet doen. En rechts van mij hangen gordijnen die gestuurd door het binnenvallende zonlicht de wereld buitensluiten. Ik maak me in vier talen verstaanbaar, net genoeg om in de vier windrichtingen over de grens te kunnen gaan. Mijn Frans is over de jaren heen lichtjes verbeterd, maar niet zoveel dat ik de taak van tolk of vertaler aankan. Ik ben redelijk stressbestendig. Er komt genoeg licht uit het plafond en er heerst de ideale temperatuur, maar ik wil er altijd zo snel mogelijk weer weg. Met thuiswerk vermijd ik één dag per week de lange treinreis heen en terug.

Ma en pa hoopten wellicht dat ik ook hun werklust zou erven of overnemen, maar aan die van hen kan ik niet tippen. Nu hadden mijn ouders fysieke beroepen, metselaar en verkoopster bij de slager, terwijl ik aan een bureau zit en mentaal bezig ben. Ik kan me moeilijk voorstellen dat ik, zoals pa, in weer en wind op de bouwwerf vertoef en me voortdurend moet bukken om bakstenen op te nemen, of zoals ma, dagelijks aan de gekoelde vleeswaretoog charcuterie snijden. Op het einde van de dag waren zij moe. Ik niet. Ik zit voor een computerscherm en denk na. Mijn breinstormen wegen niet op tegen het harde labeur van mijn ouders. Ze zijn beiden wel vroeg, ongeveer op hun vijfenvijftigste, van vadersje Staat op vervroegd pensioen mogen gaan, maar hun loontje was niet om naar huis te schrijven.

Ook als ik niet moet werken, ben ik liever thuis. Niets is beter dan mijn huis, ons nest, en dat houd ik zo goed mogelijk schoon, terwijl mijn mieke meent dat de kuis beter kan. Gelukkig helpt mijn grote relativeringsvermogen me door

oeverloze discussies. Mijn humor en optimisme geven steun in moeilijke tijden waardoor ik ruzie over futiliteiten meestal kan vermijden.

Ik heb nog andere huizen bewoond. Tijdens mijn studies zat ik in Hasselt op internaat en op kot. In Leuven had ik bij de paters eerst een kot en huurde er nadien een studio. Ik bewoonde een gehuurd appartement in Hasselt toen ik op een dag naar buiten keek en zag dat de tegenoverliggende woning te koop stond. Dat rijtjeshuis was jarenlang mijn hutje, tot de liefde binnenkwam. Zonder de blijde intrede van mijn mieke zat ik daar nog steeds op mijn eilandje. Ik pendelde al twee jaar samen met haar tussen Hasselt en Brussel, toen ze zich eind oktober 2005 naar mij boog om me op te mond te kussen. Een halfjaar later bleef ik bij haar slapen. Sindsdien bouwen we elk jaar een feestje van twee op de dag dat we elkaar de eerste keer kusten en op de dag dat we gingen samenwonen.

Mijn mieke moet lachen als ik zeg dat ik een bloemenruiker ben, omdat ik aan bloemen ruik zonder ze te plukken. Op een goede dag in 1993 had ik de indruk bloemen te ruiken terwijl er helemaal geen in mijn buurt te bespeuren waren. Ik dacht dat het de shampoo was waarmee ik het weinige haar dat ik nog heb, waste. Tijdens de volgende wasbeurt deed ik het met een ander merk, maar de bloemengeur bleef in mijn neus hangen. Dom van me om dat op kantoor te vertellen, want voor mijn collega's was het duidelijk dat ik verliefd was. Verbaasd merkte ik een week later dat de geur van de zeep kwam, die ik zo weinig mogelijk gebruik om huidirritatie en dus jeuk te vermijden. De collega's hadden geen ongelijk over mijn verliefdheid. Destijds was ik helemaal in de wolken van twee vrouwelijke collega's. De ene liefde was platonisch omdat die vrouw een vriend had. De andere collega was getrouwd en wilde niet scheiden, maar ze had wel zin om met mij te rollebollen in het trappenhuis. Zij verdienden een hoofdstuk in *Winterkutje*.

Ik douche me bijna elke dag, maar in bad ga ik zelden. Als kind, puber, adolescent en zelfs als jonge volwassene was het mijn gewoonte om me slechts eenmaal per week grondig te wassen. Dat was zo in die tijd en mijn ouders zullen ook niet beter hebben geweten. Nu neem ik af en toe samen met mijn mieke een bad, in de hoop dat er nadien seks te rapen valt. Onze lijven liggen dan tegenover elkaar terwijl elkaars benen onze hoofden flankeren, en zij vergeet dan even dat ik schimmeltene heb. Terwijl we ons laten weken praten we veel, soms doen we zelfs taalspelletjes. De taal spreekt ons beiden heel erg aan.

Behalve broer waren mensen in mijn omgeving weinig met taal bezig. Dictees en opstellen maken deed ik liever niet, ook verhandelingen en essays op school leken me nutteloos tijdverdrijf. Voor mijn leraar Nederlands kon ik niet veel goeds meer doen nadat hij mijn verhandeling met als titel *Er is niets nieuws onder de zon* gelezen had. Met een rode 1/10 in de kantlijn maakte hij mij duidelijk dat ik het gezegde niet begrepen had. Maar het was 1975 en ik had nog tijd genoeg om de taal te bestuderen.

Als volwassene was wat nieuws leek, vroeger ook al gebeurt. Liefdesperikelen maakten mijn leven ingewikkeld. Omdat ik mijn hoofd koel wilde houden, zette ik alles op een rijtje in mijn dagboek. Armdikke boeken heb ik geschreven met beschrijvingen van vrouwelijke opposenten, geheime ontmoetingen, confrontaties en ontboezemingen. Mijn zielenroerselen. Zo kreeg ik de Nederlandse taal onder de knie. Hoe normaal was mijn reactie om alles in gedichten te gieten en ze te bundelen in *Spiegelzone*? Ma heeft het boekje gelezen en ze was erdoor verrast. Mijn schoonzus vond mijn gedichten leuk, meer niet. Ten einde raad legde ik ze broer voor, want hij publiceert in zijn tijdschrift poëzie van rare kwasten. Zijn verdict kwam hard aan, maar hij had ook opbouwende kritiek. Hij stelde me voor een boek te schrijven. Misschien had hij een

vermoeden dat ik ook in het proza niet zou uitblinken en dat ik bij een tweede teleurstelling de pen neer zou leggen. Onverwacht ontpopte ik me tot verhalenverteller. Ik las in die tijd vooral SF-boeken en tot ieders en mijn eigen verbazing was mijn sciencefiction verhaal een jaar later af. Ik doopte het *Drama*. Je kunt het een klein drama noemen toen bleek dat uitgevers het niet wilden publiceren. Te cliché, te belerend, te omslachtig, te uitgebreid, te saai. Sindsdien heb ik geen SF meer geschreven, maar dat betekent niet dat ik buitenaardse toestanden uit de weg ga.

Om een goede verhaallijn te kunnen verzinnen, moet ik in een rustige omgeving vertoeven. In mijn rijtjeshuis was het stil, maar er waren altijd wel factoren die me stoorden, zoals allerlei burengeluiden en geblaf van hun waakhonden. De open natuur buiten de stad kon dan een inspiratiebron zijn. Tijdens mijn wandelingen in de Limburgse bossen genoot ik van het zonlicht op mijn gezicht en kaal hoofd, hoewel ik ook malse motregen aangenaam kan vinden. Bij elke stap kwamen allerlei scenario's van mijn hersenpan los. Het was gewoon zaak van ze te onthouden en ze thuis in de goede volgorde op te schrijven.

De verzonnen personages leiden me door mijn eigen verhaal. Zij hebben het voor het zeggen, zij zijn de werkelijke bedenkers. Soms ben ik ronduit verbluft over de ontknoping, de afloop en het einde. Ik ben met de lezer op wandel en aan het einde verklap ik waar het allemaal om draait. De schrijver schrijft en de lezer leest. Ik creëer en jij interpreteert. Samen bepalen wij het resultaat.

Veel van wat ik in mijn dagboeken opgeschreven heb, verwerk ik in mijn verhalen. Een dagboek houd ik niet meer bij. Wel bewaar ik de berichten tussen mijn mieke en mij die we elkaar op kantoor sturen. Het hoogtepunt van de dag is elkaar vertellen wat de pot schaft in het bedrijfsrestaurant. De schrijver in mij dwingt me er altijd een leuk verhaaltje van te maken, maar onze virtuele dialogen kunnen geen leidraad voor dit boek

vormen. Daarom zal ik voortvertellen over wie ik ben, hoe ik zo ben geworden en wie me daarbij geholpen heeft.

Pas na vijfenveertig jaar dromen kon mijn mieke aan mij verschijnen, geboetseerd tot een aantrekkelijk wezen van vlees en bloed. Ze is weelderig, cynisch grappig, helemaal op de hoogte van de vrouwelijke psyche terwijl ik zelfs niet verknocht ben in mijn man-zijn. Ik ben graag in mijn eentje, maar nu en dan wil ik me aan haar frisse smaak overgeven en laat ik me roeren, echter niet zo veel dat er kinderen van komen. Aan de ene kant vind ik dat jammer, want een kind geeft zin aan het leven. Aan de andere kant gunt de schepper ons een zorgeloos leventje zonder geblèr. Zoals een vader trots op zijn kindjes kan zijn, ben ik dat op mijn vertelsels. Mijn verhalen zijn geen wezens, maar ze groeien wel. Elke dag vergroot het bestand, blad na blad komt erbij, zoals aan een boom in de lente. Alinea na alinea krijgt de tekst vorm en het is enkel nog wachten op het moment dat ik beval van een boek.

Ik vertel over mijn relaties, van een week oud of van een halve eeuw. Hevige verlangens en dierlijke angsten sturen mij alle windrichtingen uit. Of ik blijf thuis in het huis dat ik kant-en-klaar gekocht heb. Daar creëer ik werelden voor mezelf, waar ik mensen uitnodig om binnen te komen. Mijn leven is als het maken van een puzzel. Het totale plaatje ken ik al, want dat staat op de doos, maar het geeft toch voldoening om de puzzel in zijn geheel te aanschouwen en te kunnen zeggen dat ik naar de volgende fase in mijn leven ga. Van de puzzels die ik samen met mijn mieke gemaakt heb, was er slechts één die een stukje ontbrak. Een kronkel in de donkere materie compenseerde dat gemis, want de volgende puzzel had een stukje dubbel.

Hoewel er een plot in dit verhaal zit, vertel ik alles zoals het in mijn hoofd opkomt. Fragmenten vallen zomaar van de binnenkant van mijn hersenpan, brokstukken die ik moet lijmen om er weer een geheel van te maken. Vergeef me dat ik van de

hak op de tak spring, maar alleen zo kan ik duidelijk maken hoe mijn brein me stuurt bij het schrijven.

Ik vertoef graag in mijn eigen wereldje. Ik zie de wereld als een ui met schillen eromheen. De schepper pelt ze naar believen waardoor de wereld verkleint. Als uienbewoner raak ik daar kregelig van en ga met de buurman soms op de vuist. Buurlanden voeren oorlog terwijl de natuur de bevolking decimeert door overstromingen te veroorzaken of stormen te ontketenen. Ik heb er altijd veel geld voor willen neertellen om een bewijs te krijgen dat de schepper de touwtjes in handen heeft. Hij laat mij echter gerust, wellicht omdat hij wil dat ik mezelf behelp. Het mensenras bestaat immers uit mannen en vrouwen die samen in staat zijn nieuw leven te creëren. Vrouwen mogen in geen enkel verhaal ontbreken, want zij zijn de huisjes waar de nieuwelingen mogen wonen tot ze zelfstandig kunnen denken en handelen. Dat zit er de eerste levensjaren niet in, maar het kind is gelukkig al in staat zijn ouders na te apen.

Naast een vrouwenliefhebber ben ik een autofanaat. Voor velen is een auto louter een verplaatsingsmiddel, voor anderen een verlengstuk van hun penis. Ik zit daar zowat tussenin. Ik kan naar auto's staren alsof ik naar een mooie vrouw kijk. De vormen doen het, maar ook een krachtige motor kan mijn gehoor boeien. Wanneer ik rijd, doe ik dat met flair. Ik geniet van de acceleratie en het remvermogen. Tijdens het rijden voel ik me een moderne Nostradamus die in een antieke auto door tijd en ruimte reist en zijn voorspellingen chronologisch opschrijft. Maar ik vertel ook graag over mensen die van buiten de aarde lijken te komen, hoe onwerkelijk ze zijn, hoe asociaal ze zich opstellen en hoe moorddadig ze tegenover hun eigen soort zijn.

Mijn intense levensmomenten hangen aaneen als een ketting van plotselinge inzichten. Ik begrijp nooit waarom ik de raadsels niet eerder heb kunnen ontrafelen. De grote spinnenkop houdt me blijkbaar in zijn web gevangen; de aarde

is zijn valstrik. Als een meteor ooit op het tere oppervlak neerslaat, zal de inslag mijn huisje verwoesten en moet ik, een moderne dinosaurus, het onderspit delven. Dan ben ik ten dode opgeschreven. Maar alleen zo krijgt een andere soort een levenskans. De nieuwe aardbewoner zal mensen beminnen zoals ik nu het gezelschap van sommige dieren apprecieer. Dat weet ik zeker.

Ik hoef niet naar de andere kant van de wereld te reizen om kennis te maken met de Australiërs. Het zijn mensen die alles ietsje anders doen. De variatie in volkeren maakt de aardbol interessant, onvoorspelbaar ook. Elk individu moet kiezen of hij bij zijn volk hoort. Ik ben Belg. Wanneer ik praat, weten mensen dat ik een Limburger ben. Ik doe moeite om mijn herkenbare accent te verbergen, maar ik ben trots er een te zijn. Ik heb de andere provincies van België bezocht en ik vind Limburg de mooiste, daarom blijf ik er wonen. Belg zijnde en de Nederlanders kennende, weet ik dat de Europese volkeren te verschillend zijn om er een geheel van te kunnen maken. Maar als ze blijven proberen, lukt dat ooit wel.

Ik hoor bij een volk, maar ik ben ook een eenling; dat zijn we allemaal. Ik graas als een koe in de wei. De mist rondom me beneemt me soms het zicht op mijn soortgenoten die iets verderop om aandacht en liefde loeien. Ik dool in de hoop lotgenoten te ontmoeten die mijn leven draaglijk maken. Als de zon de mist verdrijft, brengt ze ons samen. Mijn mieke heeft mijn misthoorn gehoord en mijn roep beantwoord met een zalige blik, een innige omhelzing en een passionele kus. Ik voel me zo goed in mijn vel als Don Quichot die zijn Dulcinea heeft gevonden, maar onze liefde is zeker niet platonisch.

In mijn dromen heb ik op aanwijzingen van enkele kinderen op fietsjes mijn mieke opgespoord. Volgens hen zat ze opgesloten in een kasteel, op een zolder met veertien dakkapellen. Maar ik kwam haar in de trein tegen. Sindsdien heb ik diepmenselijk contact met haar, want aan mijn mieke kan

ik alles kwijt. Wat me in haar aantrekt, kan ik niet zo goed beschrijven. Het zijn niet zozeer haar onderdelen, hoewel die me ook aanspreken, het is veeleer haar geheel.

De liefde is gek. Keer op keer laat ik me door vrouwen vangen in netten die ze met hun smalle handen hebben gevlochten. In het begin ben ik dan altijd gedesoriënteerd en zoek ik evenwicht. Als ik dat teruggevonden heb, begin ik weer te wankelen vanwege ergernissen die steeds terugkeren. Ook mijn mieke klutst me door elkaar. Ik waan me in een achtbaan met haar. Ik rol als een bal door een buis. Als de liefde niet ergens in het zwaartepunt blijft hangen, zal ik een einde aan de relatie moeten maken.

Ik prijs me fortuinlijk, want in het 13,8 miljard jaar oude heelal botsen hemellichamen niet meer zo gemakkelijk.

Februari

Ooit kon ik niet kiezen tussen twee vrouwen. Mijn mieke heeft lang getwijfeld tussen twee mannen en lijkt de goede keuze te hebben gemaakt, want wij zijn gelukkig. Door tijdelijk van twee walletjes te eten, hebben we de plooiën kunnen gladstrijken. Wij hebben geleerd hommeles uit de weg te gaan.

Alleenwonend zag ik mezelf als een slappeling. Samenwonend voel ik me de stoere vent die zijn lief onder zijn hoede neemt. Ik doe wat ze vraagt en probeer dat zo goed mogelijk te doen, goed wetend dat het nooit goed genoeg zal zijn. Ondertussen krijgt zij de geborgenheid die ze zo hardnekkig zoekt.

Mijn mieke en ik denken niet altijd als één. Wij balanceren tussen de tastbare wereld en de droomwereld die we voor onszelf creëren. Mijn brein bevat het geweldige recept van een hobbykok waarvan de fantasie op hol dreigt te slaan. Ik laat me sturen door mijn driften maar meningsverschillen ga ik uit de weg. De psyche van een vrouw is moeilijk te ontrafelen, en een vrouw zegt hetzelfde van een man. Mensen doorgronden is als de ruimte exploreren, want er komt nooit een einde aan het onderzoek. Samenwonen met mijn mieke is ook niet van de poes. Ze stelt regeltjes op opdat er geen chaos in haar hutje zou zijn, maar ik vat die regels eigengereid op en speel ermee. Ik ben een deugniet, ik blijf kind. Ik ruim mijn rommel op maar voel me dan wel een keukenrobot.

Een computer is gemaakt van silicium, zand en nog wat andere bestanddelen. In de vorm van een mens heet het een robot, voorgeprogrammeerd om te menselijk te zijn. Ze zijn misschien wel goed in controlerende taken, maar hun artificiële intelligentie heeft nood aan afstelling, ook al kunnen mensen in sommige omstandigheden niet zo goed een computer van een mens onderscheiden. Als bedreven IT-helpdeskmedewerker weet ik daarover mee te spreken. Zonder een goede

virusscanner begeef ik me niet op het internet, want malafide internetgebruikers doen zich voor als echte bankiers en plunderen mijn rekeningen. De computer is niet weg te denken uit de economie en andere drijvende onderdelen van de maatschappij, maar ik ben er nog het meeste mee gebaat als ik het ding kan gebruiken voor allerlei vrijetijdsbestedingen. Nu is hij nog het ultieme hulpje in mijn zoektocht naar het functioneren van de aarde, maar in de toekomst zullen slimmere exemplaren in staat zijn te bepalen of ik lieg en ik weet niet of dat een goede evolutie is.

Ik blijf maar doordrammen over mijn vijandige leefwereld die ook ongezond kan zijn. De aarde dreigt te verduisteren onder een dikke laag smog. De planeet is een gevangenis voor zijn bewoners. Zeven miljard mensen op één bol hebben levenslang gekregen. De toekomst ziet er niet rooskleurig uit, veeleer ros, of bloedrood, de kleur van de maan bij een verduistering. Elk individu heeft inspraak, hoe minimaal ook, in de vorming van die toekomstige wereld. Mijn vrije wil beperkt zich tot het volgen van het pad dat door anderen is aangelegd. Of ik links of rechts afsla, dat bepalen mijn familieleden, mijn vrienden, mijn kennissen en mijn communicatiemiddelen.

Honkvast zou ik mezelf niet noemen, maar ik blijf liever op rijafstand van mijn huis. Vliegen deed ik naar Kreta in 1999 en naar Praag in 2009, de enige keren dat ik souvenirs gekocht heb voor de kinderen van broer omdat mijn mieke me daartoe aanzette. En omdat ik haar ook cadeautjes geef, blijft zij mij trouw. De oorbellen die ik haar zomaar geschonken heb, bewaart zij als relikwieën. De ring die ik van haar gekregen heb, zal een mooi aandenken zijn als ze ooit besluit zonder mij verder te gaan.

Crises volgen elkaar op. Journalisten sturen hun verslagen de wijde wereld in. Beelden zeggen meer dan woorden, daarom zetten de krantenmakers er duidelijke foto's bij. Helaas zijn ze bewerkt en krijgen ze een ander kader. Bij alles wat ik in

kranten, op het internet en op tv zie, vraag ik me af of het valse informatie is. Nep zijn ook de moderne koningen, prinsen en hun prinsessen, namaaksels van de koningen van weleer. Ze wonen in luchtkastelen en voeren een onwerkelijke show op.

Als gewone sterveling droom ik ervan een rijke stinkerd te mogen spelen, maar zalig zijn zij die met weinig toekomen. Een ascetische levensstijl zou alle mensen sieren. Ik ben niet de baas van een koninkrijk en protocollaire bezoeken gaan aan mij voorbij, maar ik heb wel geluk in de liefde. Mijn mieke heeft me gepeild en goed bevonden. Mijn prinsesje is me lief en ik doe er alles aan om haar te behagen. Ik ben haar god, maar zonder haar ben ik slechts een muis.

Ik durf mijn schrijfsels flutverhaaltjes te noemen. In vergelijking met schrijvers die actuele onderwerpen behandelen die in je geheugen blijven hangen, slaag ik erin iets te vertellen dat zo vergankelijk is als een regenboog. Toch volg ik het recept minutieus. Als ik met meer geluk dan wijsheid aspergesoep kan koken, moeten mijn verzinsels de ingrediënten bevatten die een film een kaskraker maken, en die een boek tot bestseller koken. Om de lezer blijvend te boeien, ga ik nieuwe variaties op een oud thema niet uit de weg. De evolutie van de mens levert bijvoorbeeld interessante stof. Nog merkwaardiger is de evolutie van de planten en de bloemen. Ongelooflijk genoeg is het feit dat mensen zich bewust zijn van hun aanwezigheid in het heelal. Zij achterhalen langzaam maar ze vandaan komen en hoe alles is geëvolueerd.

De evolutie van de machine fascineert me. Ik heb voor ingenieur gestudeerd om te weten te komen hoe apparaten in elkaar zitten. Ik had voor piloot kunnen kiezen om met een gevechtsvliegtuig het luchtruim te klieven, maar met mijn reutelende longen ben ik niet door de keuring geraakt. Ook de landmacht mocht ik niet vervoegen vanwege mijn tere ademhalingsorganen. Jammer, want ik wilde een man zijn en in het leger konden ze dat van me maken. Omdat de droom van

het vliegen in een F-16 niet realiseerbaar was, heb ik in 2010 voor een luchtballon gekozen. Samen met mijn gillende geliefde ben ik toen van de grond gegaan in een lichtblauwe gasballon die aan een stalen kabel hing. Geloof me, vanuit de lucht is de wereld nog fascinerender. Een hoogtepunt in onze hyperruimte, vonden wij.

Vanuit de lucht houden de grootmachten elkaar nog steeds in de gaten. Sinds de koude oorlog gedaan is, lusten de russen wel pap van het kapitalisme, maar hun leiders blijven de verkiezingsresultaten manipuleren. Veel mensen laten hun goede kant doorschijnen, maar in elke mens zit een kleine crimineel. Sommigen laten zich gemakkelijk misleiden en gaan over tot misdaden om te krijgen wat ze willen. Ik wil geen slechterik zijn. Als ik leer van mijn fouten, hervul ik niet meer. Daarom doe ik een oude mandarijn na. Dan ben ik helemaal zen. Terwijl ik mijn favoriete muziekgroepen beluister kruipt het avondlicht over de horizon. In de glazen koepel met een feloranje zonnebol als schitterende luster ben ik thuis. Boeddha is het huis waarin ik kan wonen.

Ooit stapte ik van kapel naar kapel op het ritme van de muziek uit mijn ouderwetse, draagbare cassetterecorder. De weinige keren dat ik nog een kapel bezoek, valt het me op dat ze piekpijn in orde is, alsof alle kapellen een en dezelfde behoeder hebben. Geknakte mensen, ziek en dolend, krijgen er hun medicijn van de schepper. Mijn kapelbezoekjes hebben geen devoot karakter, ze brengen me enkel tot rust. Ik denk er na over de groeiende decadentie van mensen. Als ik de reality-tv en de sensatieartikels in de krant mag geloven, zijn ze nog erger dan Romeinen. Ze overtreffen de Kelten in hun drang naar roem en rijkdom, en ze zijn nog rustelozter dan Vikingen. Ze zijn op de dool op een bol die doldraait.

Langs alle kanten dringt het kwade zich op, maar het goede is present, want beide kunnen niet zonder elkaar bestaan. De 11-septemberaanval opende heel wat mensenogen. Ik ben

toen ook als een blinde mol uit mijn hol gekropen, alert voor de gevaren die me belagen. Mensen sterven van ouderdom of aan een ziekte, maar sommigen verkiezen zichzelf te doden. Voor een klein deel daarvan is zelfopoffering een teken naar hun verdrukt volk toe. Zichzelf zo wegcijferen grenst aan een ongelooflijke wil die boven het stoffelijke uitstijgt. Zo ver durf ik niet te gaan. Als mensen zich opstellen als onderdeel van een geheel zonder zichzelf op te blazen, helpen ze mee oorlogen te beëindigen. Ik ben misschien wel verknipt door mijn opvoeding, maar ik doe er alles aan om evenwichtig te blijven. Alleen als een goed mens kan ik het kwaad bestoken, decimeren, of zelfs helemaal bannen.

Ik schrijf de fauna en flora weinig denkvermogen toe, maar de dieren en de planten slagen erin mensen te overtreffen in hun talent te gedijen waar er geen leven schijnt te zijn. Elk levend wezen kent perfect zijn plaatsje in het grote plaatje, maar het nut van mijn bestaan ontgaat me alsnog, of het is de zoektocht naar mijn andere helft die me bezighoudt. Lange tijd ben ik vrouwen uit de weg gegaan, maar wetend dat op elk potje een dekseltje past, ben ik het pad van mijn mieke gekruist. Ze gaf me medicijn en ik genas, zelfs mijn eczeem verdween. Onze dagen samen zijn niet apocalyptisch, hoewel mijn mieke beweert dat ik iedere keer op het toneel verschijn als Sint-Martinus op zijn paard. Misschien associeert zij hem met mij omdat ik een ijzeren ros in de garage heb staan.

Wanneer ik alleen op de motor zit, tracht ik de tijd kort te sluiten door heel hard te rijden. Wanneer mijn mieke achterop zit, maak ik tijd om van de zonsondergang te genieten. Ik rijd graag, met eender welk voertuig. De bestemming is niet van tel. Als kind wilde ik vrachtwagenchauffeur worden, maar het PMS-centrum ried mijn ouders dat af; psychisch, medisch en sociaal koos ik beter voor architect of ingenieur. In 2004 kocht ik als surrogaat een tot motorhome omgebouwde Citroën Jumper uit 2001. De motor mocht wat krachtiger zijn, maar het huis op

wielen brengt me sindsdien waarheen ik wil en het is er knus vertoeven samen met mijn mieke. Als het slecht weer is, ga ik niet weg, want dan brengt de verbeeldingskracht me waar ik wil.

Met al die als'en zou je als lezer wensen dat de schrijver wat meer woordvariatie aan de dag legt. Toch denken veel mensen zo. Als ik dit had gedaan, was dat niet gebeurd. Toch wel. Ik denk dat je niets kunt vermijden, dat de werkelijkheid, het nu, vastligt door alle voorgaande en volgende evenementen. Alles rondom me is slechts een gebrekkige afspiegeling van wat waar, goed en mooi is. Mijn betrachting is de waarheid achterhalen, doordrongen zijn van de goedheid van mensen en de schoonheid der dingen begrijpen. De liefde is de meest misleidende emotie die ik meegemaakt heb. Platonisch verliefd zijn is misschien geen ideaal voor velen, maar ik heb er kracht uitgehaald en zie mezelf liever dan ooit.

Liever dan in een ruim huis in de stad had ik in een hoeve willen wonen met uitzicht op een rivier die het platteland doorklieft. Daar had ik me een god kunnen wanen, in mijn blootje de rivier doorwadend. In de hoop een bewijs van zijn bestaan te vinden zoek ik in de schatkamer van elke kerk naar een relikwie. Ik twijfel aan de echtheid van de meeste relikwieën, maar ze leren me dat het christelijke geloof er niet voor niets is, dat religies onontbeerlijk zijn. Allerlei volkeren aanbidden de schepper maar kleden hem anders. Andere interpretaties van dezelfde boodschap hebben tot cultuurverschillen geleid en die maken de wereld zo verscheiden.

Als katholiek ken ik de tien geboden heel goed. Ik misbruik zijn naam regelmatig, begeer soms de vrouw van een naaste en ga zelden naar de mis. De resterende geboden zijn voor mij realiseerbaar, hoewel ik wat moeite heb met de definitie van onkuisheid of wellust, dat zowel een van de geboden als een hoofdzonde is. Ik denk niet dat ik naar de hel zal gaan omdat ik

ijdel ben en daarom blijf ik me in elke spiegel keuren. Voorts ben ik niet hebzuchtig noch gierig, ook niet jaloers of gulzig, niet lui en zeker niet vadsig. Buitensporige woedeaanvallen heb ik niet. Mijn mieke zal dit alles beamen.

Mensen raken in situaties verzeild waarbij ze anderen kwaad berokkenen. Gevangenis en over heel de wereld zitten vol misdadigers die zich niet aan de regels kunnen of willen houden. Vrijpostig of nederig, met voorbedachtheid of niet, ze plegen misdaden om te overleven. Stel je voor dat ik mijn beurt afwacht voor het loket van een bank en de man achter me begint met een pistool in het rond te schieten. Een verdwaalde kogel doorboort mijn kruin en raakt net dat deel van mijn brein dat mijn hartslag regelt. Ik ben op slag dood. Zou mijn mieke zich afvragen waar ik blijf? En hoe vergaat het mijn familieleden en kennissen? Hoe verbijten ze hun verdriet, of vallen ze in een diepe put? Zou ik dan geen dolende Heilige geest willen zijn die gesticulerend boven de hoofden van zijn beminden zweeft om hen tot betere daden over te halen? Als ik vóór mijn mieke vertrek, zal zij dan doodgaan van eenzaamheid? En wat een drama zal het voor mij zijn als zij eerder heengaat?

Ik heb me altijd een kluizenaar gevoeld, enkel bezig met mezelf. Dat is heel egoïstisch, daarom heb ik het roer omgegooid en ben ik met mijn mieke in zee gegaan. Dat zij op een acht jaar oudere, kale man is gevallen, durf ik een wonder te noemen. Nu staat mijn leven in haar teken. Ik ga voor haar elke dag op zoek naar kleren en eten; vergelijk het met de jacht en visvangst die de oermens voortdurend bezighield. Jammer dat we elkaar wat laat in het leven zijn tegengekomen, anders hadden we nog wat kinderen op de wereld gezet. Zijn we dan te gemakzuchtig? Het zou een grote sprong in het duister zijn, maar wellicht is dat voor elke ouder het geval. Onze ouders vinden het spijtig dat onze tak aan de stamboom dor blijft. Maar het is geen drama.

In 1995 was ik klaar met *Drama*, een verhaal over draken en drakentemmers in een wereld waar geen tijd bestaat. Alle weetjes die ik uit boeken opgeslorpt had, wilde ik aan de lezer doorgeven en dat kwam het verhaal niet ten goede. Ik hoopte dat mijn kindje snel zou kunnen lopen, maar het bleef liever kruipen. Ik heb toen vol schrijfvlijt een tweede verhaal geschreven en dat *Loodvoet* gedoopt, een avontuur waarin twee rallycoureurs niet alleen ritzeges nastreven maar ook hun seksuele driften trachten te bevredigen. Helaas kwam dat verhaal ook niet van de grond en ik was in zak en as.

Ik wilde niet schrappen omdat ik heel veel kostbare tijd in de teksten had gestoken. Ik ging door en schreef in *Satori* over spinachtige wezens die een web rond twee mysterieuze werelden sponnen. Voorts verzoon ik een verhaal over de belevenissen van een drietal kinderen om de vrouw van mijn dromen te vinden en noemde het *Misthoren*. In *Kaatsheuvels* verhaalde ik over een sprookjeswereld die bereikbaar zou kunnen zijn als je je inzet om het kwaad te bestrijden. Hoe kan een kind een volwassen man verleiden? Dat beschreef ik in *Hens*. Hoe waren de ouders van een weeskind omgekomen? In *Kieken* legde ik het uit. In *Plantaardig* had ik het over een boosaardige plant in de vorm van een lieflijk meisje dat probeert een man over te halen met haar moeder te paren. En in *Tangerine* legde ik de hoofdrol weg voor een seriemoordenaar, want ook de moordlust zit in mensengenen vastgebakken.

Bizaar was nog maar eens een verhaal over mensen die gebukt gaan onder de macht van anderen. Het was mijn debuut als schrijver in 2005. Het sloeg in mijn nabije omgeving aan en ik verkocht er zo'n honderdtwintig exemplaren van. Niet slecht voor een beginner. Ik had de smaak te pakken en bleef schrijven. *Rustland* en *Anticipaat* voegde ik samen tot *Hemeltjelijf*. Daarin voer ik een seriemoordenaar van onschuldige kinderen op, maar heiligen en sinten maken hem

het leven zuur. *Driehoek*, mijn twaalfde verhaal, ging over een spook dat twee van zijn vroegere liefjes op pad stuurt om de wereld te redden. Mijn uitgeverij gaf het in 2006 uit. Wellicht heeft de mond-tot-mondreclame niet goed gewerkt, want ik heb er slechts tachtig exemplaren van verkocht. Spijtig, want zo kwamen maar weinig mensen te weten wie of wat er in de verboden driehoek huist.

Voor veel mensen is religie belangrijk. Hoe de schepper ook mag heten in andere culturen en werelddelen, hij is vooral een houvast voor minderbedeelden. Met *Hemeltjelijef* deed ik in 2009 mee aan een schrijversprijs en raakte ermee in de *longlist* van de dertig beste inzendingen. Verkoopcijfer? Minder dan dertig. Dramatisch weinig, maar ik schreef hardnekkig verder. Wat een vrouw met twee mannen kan beginnen, staat zwart op wit beschreven in *Uitgerookt*. In *Paarslicht* vertelt een meisje hoe ze haar ouders in een verkeersongeluk heeft verloren. En wat een vakantie in Zuid-Frankrijk bij een familie teweegbrengt, schreef ik op in *Verdichtsel*, het zoveelste verzinsel. Hoe groot is de aantrekkingskracht tussen een lieve Zwitserse moeder van twee kinderen en een getrouwde brokkenmakerskiër met zijn ex-lief op de hielen? *Romanski* was geboren.

Ik ben katholiek opgevoed en heel tevreden over de inzet van mijn ouders. De lichtheid van het bestaan weegt echter zwaar op mijn schouders en ik zou graag alle huisjes op hun grondvesten laten daveren met mijn begenadigde en soms wel hallucinante verhalen. Die verzinnen en ze opschrijven was geen probleem. Dat foutloos doen was een ander paar mouwen. Mijn mieke heeft ze allemaal nagelezen. Ze likte er haar vingers bij af, maar ze ried me aan de teksten op te kuisen omdat mijn Limburgse wortels er te veel in doorklonken. Samen hebben we er ons door geworsteld en de afslanking resulteert in puur leesgenot, afgestofte verhalen die blijven hangen.

Begin 2012 vond ik dat ik eindelijk werk moest maken van de verkoop van mijn boeken, want anders deed ik het nooit

meer. Fantastische verhalen zouden aan de lezers voorbijgaan en dat moest ik vermijden. Ik heb de onuitgegeven verhalen andere titels gegeven en in eigen beheer van elk verhaal tien boeken laten drukken. Vervolgens legde ik me drie maanden toe op de bouw van een website; allerlei informatie daarover vond ik op het internet.

Op 26 mei 2012 ging mijn site in productie. Met mijn webruimte als lanceervenster konden de lezers op dezelfde bladzijde komen. Boekenliefhebbers in België en Nederland kunnen sindsdien niet alleen mijn boeken bestellen maar ook de sfeer opsnuiven van de wereld zoals ik hem zie, waarneem en voor waar aanneem. Sommige mensen dragen bij tot de ontdekking van de hemel. Anderen leven erop los en staan niet stil bij de ontzagwekkende creatie van de schepper die achter de coulissen blijft. Ik wil het grote raadsel ontrafelen en nodig via mijn website mensen uit met mij op reis te gaan. In plaats van in een ruimtecapsule naar een zwart gat te vliegen, varen we in een papieren bootje over de melkweg. Ik beloof een prachtig kijk- en luisterspel. Ik stel daarom voor niet te wikken en te wegen maar een sprong in het ijle te wagen.

Helaas kwamen er bijzonder weinig reacties binnen. Ik wilde me nog niet verlagen om hulp van de schepper te vragen. Ik stelde me voor dat Hij aan de andere kant van de deur van het eeuwige leven staat, een zwaai deur die naar beide kanten opent zoals de deur tussen de keuken en de eetzaal van een restaurant. Openen durfde ik ze nog niet, maar alleen zo kon ik komaf maken met de nachtmerries die me tijdens het leven achtervolgden en punten zetten achter alle onafgemaakte zinnen.

Ondertussen bezin ik me over de gang van zaken en becijfer de toekomst van de wereld, want in alles zit wiskunde verborgen. Ik zie in elke cirkel de eenheid van man en vrouw. Door een driehoeksverhouding aan te gaan, hopen mijn mieke en ik samen de kosmische constante te kunnen bepalen die

Einstein zo vruchteloos zocht. Jammer dat natuurkundige Peter Higgs de eerste was die het bestaan van het gravitatieboson kon bewijzen, anders had ons eigen gewicht wat zwaarte aan de theorie van het alles gegeven.

Simon van der Meer en Carlo Rubbia kregen in 1984 de Nobelprijs voor natuurkundigen vanwege hun bijdrage tot de ontdekking van het z-boson, het elementaire deeltje dat de zwakke kernkracht overbrengt. Opmerkelijk genoeg maakten Sheldon Glashow, Aldus Salam en Steven Weinberg al gewag ervan in de jaren zestig. Hetzelfde verging het boson dat kettters ook wel het *goddeeltje* noemen omdat het alle andere deeltjes in het atoom massa geeft. François Englert, Robert Brout en Peter Higgs voorspelden het bestaan van dat deeltje al in 1964, decennia voordat experimenten in de CERN-labs het bestaan ervan in 2012 bevestigden.

Al in de zestiende eeuw probeerden wetenschappers zoals Nicolaas Copernicus, Johannes Kepler en Galileo Galilei de hemel te ontrafelen om de schepper in de details ervan terug te vinden. Zij hadden geen computers en internet. Alleen met behulp van hun hoofd en boeken kwamen ze tot formidabele conclusies. Galilei verbeterde de telescoop en zag ermee de kraters op de maan. Hij onderzocht de schijngestalten van Venus, ontdekte vier manen rond Jupiter en het ringenstelsel rond Saturnus. Bovendien stelde hij als eerste de melkweg voor als een dichte band van sterren. Zoals Copernicus en Kepler concludeerde hij dat niet de aarde maar de zon in het centrum van het planetenstelsel staat. Hij was diepgelovig, toch kwam hij door zijn theorie in conflict met de kerk.

Een jaar nadat Galilei stierf kwam nog een sublieme schaker op het grote bord van de schepper aan zet. Isaac Newton werd geboren in 1643. Als wiskundige is hij bekend als medeontdekker van de differentiaal- en integraalrekening. Als natuurkundige onderzocht hij allerlei fysische fenomenen zoals het licht, de warmte en de zwaartekracht. Hij stelde de drie

beroemde wetten over kracht, impuls en massa op die van hem de grondlegger van de klassieke mechanica maken. Maar het grootste deel van zijn leven vulde hij in met zijn passie voor alchemie en Bijbelstudie. De schepper zou hem als antwoord op zijn gebeden geïnspireerd hebben tijdens zijn experimenten. Dat hij de uitvinder van het kattenluikje was, is minder bekend. Hij stierf in 1727.

In de negentiende eeuw legde James Maxwell de grondvergelijkingen voor elektromagnetische golven wiskundig vast. Hij onderzocht zoals Newton ook de eigenschappen van licht en maakte de eerste kleurenfoto om te bewijzen dat je alle kleuren kunt samenstellen uit de basiskleuren rood, groen en blauw. In 1857 won hij de Adamsprijs met zijn studie over de ringen van Saturnus. Pas in 1981 bevestigden foto's van de ruimtesonde Voyager 1 – gelanceerd in 1977 en vreemd genoeg twee weken na Voyager 2 – dat de ringen niet massief zijn maar uit ijsdeeltjes en meteorietstof bestaan. In 1879, het jaar dat Maxwell op achtenveertigjarige leeftijd stierf, zag Albert Einstein het levenslicht. Je zou hem kunnen zien als Bob de Bouwer van het heelal omdat hij de aard van het licht doorgrondde. Golf of deeltje? Allebei. Hij beschreef het foto-elektrisch effect en kreeg daarvoor de Nobelprijs in 1921. Voorts legde hij de elektrodynamica van lichamen in beweging wiskundig vast in zijn relativiteitstheorieën. Daarbij zou hij de hulp van zijn liefvallige vrouw hebben gehad.

In de speciale relativiteitstheorie stelde Einstein een gedachte-experiment voor waarmee hij wilde uitleggen dat absolute tijd niet bestaat. Voor mensen lijkt het een paradox, want waarom is diegene van de tweeling die jarenlang met bijna de lichtsnelheid door de ruimte reist, bij thuiskomst jonger dan diegene die achterblijft? Voor een waarnemer in rust bepalen een aantal gelijktijdige feiten het nu. Voor de reiziger op de heenweg en die voor de reiziger op de terugweg is er elk een

nu. Elke keer ik van referentie verander treed er tijddilatatie of tijduitrekking op. Zolang ik de snelheid van het licht niet benader, zal het effect verwaarloosbaar zijn. Wanneer een reiziger het klaar krijgt om mij met 260.000 kilometer per seconde voorbij te rijden, zal zijn uurwerk twee keer langzamer tikken dan dat van mij. Het komt erop neer dat een lichtpuls die tussen twee spiegels op en neer beweegt - een systeem dat je als een tikkende klok kunt beschouwen - een rechtlijnige baan aflegt voor elke waarnemer die samen met de klok beweegt. Als ik de klok waarneem van de reiziger die met de snelheid van het licht langs scheert, zal zijn lichtpuls in mijn gezichtsveld zigzaggen. Omdat de totale lichtsnelheid van de op- en neergaande lichtpuls plus de voorwaartse snelheid van de klok niet groter dan de lichtsnelheid kan zijn, zal de lichtpuls er langer over doen om tussen de spiegels te bewegen, en dus vertraagt de tijd. Een meetbaar verschijnsel en geen paradox. Ik ben er trots op dat ik dit verschijnsel met mijn eigen woorden zo goed heb kunnen formuleren.

Einstein gaf met zijn artikel over de omvorming van licht de oude kwantummechanica een nieuwe richting maar zou zich nadien fel tegen de nieuwe theorie kanten. Met een ander gedachte-experiment, de EPR-paradox, wilde hij in 1935 duidelijk maken dat de kwantumtheorie niet compleet was. Aan zijn tijdgenoot Niels Bohr liet hij weten dat hij zich niet kon vinden met de kansrekening van elementaire deeltjes waarvan je de positie kent als de impuls - snelheid en massa - onbekend is en omgekeerd. Einstein zei ooit: *God dobbelt niet*. En Bohr reageerde met: *Hou op met God te zeggen wat hij moet doen*. De speciale relativiteitstheorie was schijnbaar in tegenspraak met de kwantumtheorie, maar met kwantumverstrengeling kunnen ze nu ook die paradox weerleggen. Ik waag me niet aan een uitleg omdat die boven mijn petje gaat. Einstein stierf in 1955, maar tot vandaag toetsen wetenschappers nog steeds zijn theorieën aan de praktijk.

Als je het mij vraagt, een leer die zelfs voor elke planeet in het heelal geldt, een buitensporig aardse dus.

Maart

Apolloraketten en -landers zetten mensen op de maan. Ruimtesondes zoals Pioneer 10 en 11 doken de ruimte in op de energie van een nucleaire batterij om de buitenste planeten van het zonnestelsel te onderzoeken. De zwaartekracht van buurplaneten slingerde Voyager 1 en 2 de interstellaire ruimte in. Spaceshuttles kwamen en gingen. Het internationale ruimtestation ISS draait zijn baantjes rond de aarde, permanent bewoond door krasse astro- en kosmonauten. Janneke Maan kan weer gaan slapen. Maar wetenschappers over de hele wereld blijven met de vraag zitten waarom er zoveel zeeën zijn. Waar water is, is er leven. En de oerwaterdruppel reisde misschien op een komeet naar de aarde.

In november 2014 kwam de Rosetta ruimtesonde na een tocht van meer dan tien jaar bij de komeet 67P aan. Eenmaal in een stationaire baan rond de komeet liet Rosetta haar lander Philae vrij. Omdat de harpoen die de lander aan de komeet moest verankeren niet werkte, stuiterde hij driemaal voordat hij op het oppervlak bleef staan. Het apparaat kreeg nog de tijd om een thermometer in de bodem te stoten en de gegevens naar de aarde door te sturen voordat de accu leeg was. In januari 2015 kwamen wetenschappers met een rapport naar buiten waarin de geanalyseerde gegevens van de komeet waren opgenomen. Uit de cijfers en de foto's bleek duidelijk dat 67P geen vuile sneeuwbal maar een ijzige bal ruimtevuil was. Als reusachtige stofzuigers kruisen kometen door het heelal en proppen zich vol met allerlei materiaal waarmee ze onderweg in botsing komen. Zo hebben ze wellicht de levensonderdelen in de vorm van nitraten naar de aarde gebracht.

Philae was niet het eerste ruimtetuig dat dergelijke stunt uitvoerde. In 2004 zag ik toevallig een tv-documentaire over een ruimtescheepje dat in 2001 voor het eerst op een asteroïde was geland. De sonde NEAR-Shoemaker zette zich toen op Eros, een

pindanoot, of rotsige aardappel zoals je wilt, een van 34,4 km lang en 11,2 km dik, bovendien de marsscheerder die in 1898 voor het eerst werd waargenomen. En omdat hij ooit een aardscheerder kan worden, is het aangeraden alle terugkerende hemellichamen in de gaten te houden. Mensen willen immers het lot van de dinosauriërs niet ondergaan.

De Verenigde Staten van Amerika hadden miljoenen dollars te veel om Near op Eros te laten landen. Het project Rosetta-Philae kostte Europa nog veel meer geld. Maar Jan Modaal vindt dat ze beter geld steken in hulp voor derdewereldlanden. Toch wil ik de mening van de aardse wetenschappers bijstaan. Zij vinden dat ze een manier moeten vinden de aarde te verlaten en de ruimte te gaan exploreren. En om te weten te komen naar welke nieuwe wereld ze het beste emigreren, moeten ze erachter komen hoe hun planeet is ontstaan en hoe materie is opgebouwd. Alleen zo kunnen ze het mensenras zeker stellen. Daarmee is de bouw van de Large Hadron Collider door CERN voor de hele wereld te verantwoorden. Door te doorgronden hoe elementaire deeltjes zich gedragen, kunnen ze de dans misschien ontspringen.

Verwoesting door de inslag van een meteor is één reden die de toekomst van de aarde bedreigt. Oorlog, honger en natuurrampen teisteren de wereldbevolking; genoeg reden waarom de aarde geen paradijs kan zijn. Uitverkoren supermannen en -vrouwen zullen de aarde moeten verlaten om een nieuwe thuis te zoeken, waar mensen zich weer normaal kunnen voortplanten. Maar zover is het nog niet. Volgens de Zweedse arts en professor Hans Rosling is er geen reden tot paniek. Uit statistieken blijkt dat de groei van de wereldpopulatie niet tot hongersnood zal leiden. Tijdens de laatste vijftig jaar is het gemiddelde van vijf kinderen per gezin gehalveerd en binnen enkele generaties zal de groei tot stilstand komen. Het wereldbeeld loopt tientallen decennia achter en volgens Rosling zullen meer mensen minder kinderen

krijgen. Cupido's pijlen zullen nog wel harten raken, maar de liefde zal minder materialiseren in baby's.

Toch zal Sint-Valentijn volgens mij de scepter blijven zwaaien onder de verliefden. Hij is als martelaar gestorven tijdens de christenenvervolging in de derde eeuw na de geboorte van Jezus, meer bepaald op 14 februari, de dag waarop hij zou onthoofd zijn. De verhalen en legenden die over de priester of bisschop de ronde doen zijn me te vaag om ze door te vertellen, maar ik hoop dat er een kern van waarheid in zit. Martelaar of niet, Sint-Valentijn heeft een vast plekje in het heiligenboek gekregen en inspireert verliefden te doen wat de passie hen inspreekt. Misschien is hij niet wereldwijd gekend, maar hij zou het moeten zijn. De heilige man zal als geen ander liefdesleed verzachten en liefdesverdriet stillen.

Mijn grootste verliefdheid is nog niet zo lang verleden tijd. Eerst maakte ik me wijs dat ik mijn mieke graag zag, en toevallig deed zij hetzelfde. Onze genen gaven hun onherroepelijke instructies aan onze hormonen door en het liefdesritueel kon beginnen. Het zijn de genen die ons sturen, maar gelukkig kunnen we de drang ter hoogte van onze lendenen intomen. Zo behoeden we de aarde voor overbevolking. Mijn mieke en ik beleven liever het genot tijdens het vrijen dan kinderen te moeten scheppen, hoewel baby's nog steeds vreselijk in zijn.

Liefde onderscheidt mensen van dieren. Een relatie kan enkel bevredigend zijn als de liefde wederzijds is. Ik was dikwijls verliefd en mijn liefjes vonden elke keer een goede reden om een andere vriend te kiezen. Mijn platonische liefdes hebben me echter geleerd dat geestelijke hartstocht de enige drijfkracht is om tot mooie baby's te komen. Maar mijn mieke en ik zijn kinderloos en onze aandacht gaat honderd procent naar elkaar uit. Wij zijn twee handen op een buik. De vrijheid die we hebben maakt ons niet overgelukkig, soms voelen we ons zelfs triest. Er zijn genoeg situaties waarin duidelijk blijkt hoeveel rijker het leven van een vader of moeder kan zijn.

Gelukkig heeft mijn mieke genoeg aan mij. Ze vindt me een lief ventje, hoewel ze liever een man met ballen had gehad. Hoewel ik me helemaal hetero voel, weet ik dat ik mijn vrouwelijke trekjes nooit kwijt zal raken. In een wereld vol openheid over de geslachtelijkheid mag ik geen afkeer hebben voor homo's. Ik zal dus lijdzaam toekijken hoe mutaties in de genen onze evolutie zullen bepalen en hopelijk de weg vrijmaken voor meer mensheid. Ondertussen probeer ik de roep van het liefdesgen niet te beantwoorden en geef ik geen expressie aan mijn zinderende zwaartepunt.

Mensen beschouwen hun persoonlijkheid als het belangrijkste. In mijn relatie met mijn mieke zijn daardoor ruzies onvermijdelijk. Maar die zullen geen breuk veroorzaken omdat ik in haar ogen de meest symmetrische, knapste, slimste, meest geurige en rijkste man van de wereld ben. En omgekeerd lijkt zij verdomd veel op diegene die ik wil zijn. In turbotaal zou ik mijn liefde voor mijn mieke als een Heerlijke, Tedere en Minnekozende Liefde (HTML) willen bestempelen. Mijn buitenaards mooie mieke zorgt ervoor dat ik geen noodzaak voel de ruimte in te gaan. Dat klinkt misschien tegenstrijdig, maar ik heb een broertje dood aan vliegen, want dat is niet hetzelfde als door de ruimte suizen. Dus ik hield me altijd dicht bij mijn land op.

Met mijn ouders leerde ik België per auto kennen. Aan de kust logeerden we in appartementen, zoals in Westende en Nieuwpoort. De Ardennen verkenden we vanuit een chalet in Coe en Barvaux, of kamperend in Oteppe. Maar we bezochten ook het buitenland. Natte voeten kregen we op de camping van Ettelbrück in Groothertogdom Luxemburg. Een hotel in het Duitse Besenfeld was onze uitvalsbasis aan de rand van het Zwarte Woud. De formule *Zimmer frei* werkte prima in het Oostenrijkse Holzgau, want het gastgezin was heel charmant. Tijdens een citytrip naar Wenen kregen we niet genoeg van het wijnproeven in Grinsing. We maakten lange wandelingen in de

Zwitserse Alpen rond Troistorrents en genoten van de zon in het Italiaanse Lido di Jesolo, vlakbij Venetië. Ook Palamos aan de Spaanse costa Brava was de plek bij uitstek om te zonnebaden.

Vanaf 1983 bezocht ik interessante streken van Frankrijk zonder mijn ouders. Samen met het gezin van een vriend uit Leuven verbleef ik in een boerderij te Saint-Julien de Bourdeilles, vlakbij Périgueux en Limoges, bekend om zijn porselein. Dat was een memorabele reis omdat ik toen de grotten van Lascaux bezocht heb; tenminste die van Lascaux II want de echte grot is sinds 1963 niet meer toegankelijk voor het publiek. Een jaar later logeerde ik met hetzelfde gezin in een heuse Donjon in de Var, Callas, dichtbij Grasse waar een beroemd parfumbabriek staat. Met die kotvriend reisde ik in 1985 naar Calais aan de Opaalkust. We kampeerden in een beregend Pays-de-Loire en besloten de zon op te zoeken in de zuidelijker gelegen Dordogne. We eindigden de reis met een bezoek aan Parijs waar we in de auto sliepen omdat de hotels er te duur waren.

In mijn eentje reed ik in 1988 per motorfiets naar de Vogezen, waar ik Epinal en Besançon bezocht. Het regende er zo hard dat ik onderdak moest zoeken. Toen ik vanuit het hotel naar huis belde, kreeg ik de onheilsboodschap dat de vader van ma was gestorven; ik zal hem voortaan *bompa* noemen. Na de begrafenis hernam ik mijn vakantie door naar Normandië te rijden en logeerde er in een hotel in Dieppe met zicht op krijtrotsen en zee.

Vakantie met drie ooms en hun kroost was heel verrijkend omdat het groepsleven me onbekend was. Van 1989 tot 1993 logeerden we de eerste veertien dagen van augustus in een gehuurd vakantiehuis te Canet, vlakbij Perpignan in de Languedoc-Roussillon. Het was er altijd een bonte boel. Afleiding vonden we ook vanaf het dakterras. Liggend op onze matrassen zochten we de nachtelijke hemel naar vallende sterren af, voordat we er als één familie in slaap vielen.

Met broer en zijn gezin ben ik van 1998 tot 2005 elk jaar de eerste week van augustus naar toeristische streken in Frankrijk getrokken, waar we in fantasierijke vakantiedorpen vertoefden. We flaneerden in Normandië over de boulevard van het mondaine Forges-les-eaux. In de Loire-Atlantique gingen we op zoek naar menhirs rond Pornichet. We snoeven in de Calvados het oorlogsverleden op rond Dives-sur-mer en Branneville. In verwondering stonden we bij de menhirs van Carnac nabij Arzon. We wandelden in Picardië over het keienstrand aan de steile krijtrotsen van Fort Mahon Plage. In Gimouille stonden we in de bedding van de Allier die er in de Loire vloeit, wiens waterloop de Bourgognestreek domineert. En we logeerden in een stacaravan op een camping in Sampzon, waar de Ardèche de rotsen diep heeft uitgesleten. Ik heb het videomateriaal van toen nog eens bekeken en het viel me op dat ik veel mooie momenten al vergeten was.

Samen met de familie van mijn mieke exploreerde ik drie jaar na elkaar andere Franse streken tijdens de eerste twee weken van juli. De eerste reis in 2006 bracht ons tot in de Gard, waar we een luxe vakantiehuis in Tornac bewoonden. Het was er veel te heet. Binnen blijven was de boodschap, of we zochten verkoeling in het grote zwembad. Gelukkig hadden mijn mieke en ik een kamer in de kelder, annex badkamer met instapdouche. Tijdens een wandeling vonden we een verlaten kasteel op onze weg. We konden er niet naar binnen omdat er geen deur te vinden was, maar mijn fantasie sloeg op hol en het resultaat van mijn noeste arbeid betitelde ik *Verdichtsel*. In 2007 hadden we een redelijk natte vakantie in de Dordogne waardoor we het mooie zwembad aan ons vakantiehuis in Siorac-en-périgord niet dagelijks konden gebruiken. Bovendien weerhield het hevig krakende bed mijn mieke en mij ervan dolle vrijpartijtjes te organiseren. Het jaar daarna zochten we de zon op in de Provence dichtbij Avignon. Een eerste inspectie van de badkamer in ons vakantiehuis in Le Thor

leverde een aantal muizenkeutels op. Mijn mieke wilde onmiddellijk naar huis terugkeren, ook omdat er een twee centimeter dikke stoflaag onder de bedden lag. Toch zijn we gebleven omdat de eigenaar ons een korting van 50% gaf. We hadden er een mooi uitzicht op de Mont Ventoux, maar een beklimming met de fiets kwam er niet van. Ik denk dat mijn mieke en ik door die reizen dichterbij elkaar zijn gegroeid, hoewel ik me onaangename momenten herinner waarbij ruzies met haar ouders en broer uit de hand liepen.

Ik ben met haar broer in 2007 gaan skiën in Val Thorens. Op de eerste dag van onze vakantie in Veysonnaz in 2009 viel ik ongelukkig op mijn schouder waardoor die uit de kom schoot. Vrijwilligers konden de arm terugzetten terwijl ik nog op de piste lag. De helse pijn verdween onmiddellijk, maar ik heb er jaren later nog steeds last van. Toen ik in dat Zwitserse skioord geblokkeerd zat, doodde ik mijn tijd met lezen, schrijven, zonnebaden, muziek beluisteren en wandelen. Als mijn mieke erbij geweest was, had ik haar alle hoeken van de slaapkamer kunnen tonen, hoewel ik met een geblesseerde arm op seksueel gebied weinig had kunnen uitrichten. Mijn mieke is blij dat ik de skivakanties afgezworen heb, maar 's nachts droom ik geregeld dat ik in een afgrond val en mijn botten in gruzelementen breken. Op haar aanraden heb ik me nadien op andere hobby's geconcentreerd. De helse skibelevens heeft me geïnspireerd om het verhaal *Romanski* neer te pennen.

Voor ik met schrijven begon, heb ik natuurlijk menig boek gelezen. Het begon allemaal met *De Poort des Doods* door Weiss & Hickman; fantasy ten top. Maar ook andere genres las ik zoals thrillers, misdaad- en andere romans. Ik had in tien jaar zoveel boeken gekocht dat ik een volledige muur van vier bij twee meter ermee kon afdekken. Het grootste deel heb ik verkocht aan een boekhandel in tweedehandse boeken. Enkel de boeken van mijn favoriete schrijver Dean Koontz bewaar ik nog.

Ik maakte voor het eerst kennis met Dean Koontz in 1983 toen *Fantomen* verscheen. Hij is Amerikaan en zijn vertaalde werken verschijnen wereldwijd. Ooit was hij raadgever en leraar van minderbedeelde kinderen. Omdat zijn voorganger vanwege schermutselingen met agressieve jongeren in het ziekenhuis was beland, zette Koontz alles op alles om schrijver te worden. Zijn vrouw gaf hem de kans om dat voltijds te doen, ondertussen zou zij hem onderhouden. Vijf jaar later zei ze haar baan op om hem met zijn schrijverscarrière te helpen. Heel wat van zijn boeken zijn in de bestsellerlijst terechtgekomen. Hij is een groot voorbeeld voor mij, ook voor schrijvers in spe zou hij dat kunnen zijn. Sommigen noemen zijn schrijfstijl psychologisch complex, meesterlijk en bevredigend, anderen lyrisch zonder naïef of romantisch te zijn. Koontz creëert een groteske wereld, beangstigend maar fantastisch om te lezen.

Ik heb geen vijf jaar van mijn mieke gekregen maar ik mocht wel vanaf mijn vijftigste halftijds gaan werken. Dat wil zeggen dat ik veel vrije tijd heb om naam te maken, hoewel ik een mooie naam van mijn ouders gekregen heb. Voor ik met proza begon, heb ik poëzie geschreven. Aanvankelijk leek me dat de beste manier om mensen op wereldproblemen te wijzen. Maar een fatale verliefdheid bracht me ertoe over de liefde te rijmelen. Poëzie schrijven is net als de liefde bedrijven. Ik werk naar een climax toe, maar de zin ervan ontgaat me volledig. Ik wil dat het bevredigende gevoel heel lang duurt, maar het is slechts kortstondig. Mijn dichtkunst was toen ook niet fameus, te oordelen aan het aantal blauwtjes dat ik gelopen heb.

Ik geef de voorkeur aan proza, want dan ben ik niet gebonden aan rijm, maar ik kan me toch niet weerhouden poëzie te bedrijven voor de verjaardagen van mijn teerbeminte mieke en andere familieleden. Dichten lijkt gemakkelijk maar is dat niet als ik niets van het onderwerp afweet. Pas wanneer ik de kleine details ken, kan ik jongleren met woorden als een ballengoochelaar die probeert te vliegen

zonder vleugels. Terwijl ik elke keer resoluut op mijn bek ga, weet ik dat het ooit zal lukken. Ik benader levensidealen en liefdesperikelen op een eigenwijze manier. Niet zozeer de harde waarheid moet erin naar boven komen. Het dichten is als zingen in mijn eentje, in bad bijvoorbeeld. Geen mens hoort me en toch is er die hoop dat mijn gezang via de buizen van mijn huis tot bij de burens geraakt, waar mijn geneurie in resonantie met eensgezinde breinen komt.

Het liefst omkader ik de wereld met mij erin. In 1985 kocht ik een reflexcamera waarmee ik op vakantie maar ook op locatie in België leuke beelden probeerde te schieten. Meestal maakte ik dia's omdat in die tijd fotofilm veel duurder was. In 1989 schafte ik me een tweedehandse videocamera aan en richtte mijn eigen videobedrijfje op. Gedurende enkele jaren produceerde ik reportages van huwelijken, doopsels, communiefeesten en andere feestgelegenheden. Ik verdiende er iets mee bij, maar mijn bedrijfje raakte niet van de grond omdat ik rugklachten kreeg vanwege het lange rechtstaan tijdens de feestelijkheden. Bovendien vond ik meer genoegdoening in het schrijven.

Toen in 2005 mijn relatie met mijn mieke open bloeide, heb ik een digitaal fotoestel gekocht. Daarmee legde ik tijdens onze uitstapjes menig tafereel voor de eeuwigheid vast. Het liefst fotografeer ik interessante gebouwen zoals kastelen en paleizen in allerlei steden, maar de leukste onderwerpen zijn toch wel mijn mieke en de kinderen van haar broer; in mijn analoge periode waren dat de kinderen van broer. Ik heb over een periode van dertig jaar meer dan twintigduizend foto's gemaakt. Veel oude foto's heb ik gescand en gerestaureerd. De meest kunstige zijn op mijn site te bezichtigen en hopelijk een inspiratiebron voor de bezoekers. Mensen in mijn omgeving maken weleens de opmerking dat ik door het vele fotograferen vergeet van een evenement te genieten. Van Japanners die Brugge bezoeken beweren ze ook

dat zij de stad enkel door de lens van hun foto toestel hebben gezien. Dat kan wel waar zijn, maar mijn momentopnames fungeren als geheugensteun. Daardoor heb ik een klaarder beeld van de wereld hoe die eruitzag. Mijn mieke heeft me beloofd een memorstick met alle foto's die ik bezit in de binnenzak van mijn jas te smokkelen wanneer ik in mijn doodskist lig. Er is me veel aan gelegen; het eerste punt in mijn testament.

Misschien komt de drang om te fotograferen van mijn tekentalent. Als kind kon ik goed tekenen. De meeste tekeningen zijn in de papiermand beland en de tekenleraar aan de middelbare school vond er niets beters op sommige bij te houden om als voorbeelden voor minderbegaafden te dienen. Ik tekende voornamelijk figuren of situaties uit stripverhalen na. Vanaf mijn vijftiende komt mijn fascinatie voor motoren en meisjes tot uiting in mijn tekenwerk. Ik kan dingen die ik zie perfect natekenen, maar het is een veel grotere opgave om iets uit het hoofd te ontwerpen. Tijdens mijn studies aan de industriële hogeschool heb ik weinig getekend omdat ik vooral creatief bezig was met computers. Vanaf mijn vijfentwintigste ben ik weer gaan tekenen, geïnspireerd door de vele volwassen stripverhalen die ik las. Sinds de schrijfmicrobe me te pakken heeft, maak ik enkel nog tekeningen die als voorplat van mijn boeken kunnen dienen.

Van kindsbeen af heb ik strips gelezen. Het begon allemaal in de supermarkt van bompapa waar ma werkte. Ze nam broer en mij geregeld mee. Menig avontuur van Jommeke, Suske & Wiske, De Rode Ridder en Bessy vrolijkten onze vakantiedagen op, ondanks het verbod van bompapa omdat we de stripboekjes verkreukten; ik zie kinderen nog steeds in winkels ongehinderd stripverhalen lezen. Op oudere leeftijd had ik meer interesse voor Michel Vaillant vanwege de realistisch getekende auto's. De avonturen van de piloten Dan Cooper en Buck Danny volgde ik op de voet, maar mijn favorieten waren toch wel Blake &

Mortimer. De belevenissen van Kuifje waren eveneens gewild leesvoer en mijn verzamelwoede bracht me ertoe alle ruimtereizen van Storm te volgen. Ook verzamelde ik alle avonturen van Bob Morane, Largo Winch, Yoko Tsuno en Hans. Vooral de tekenstijl van de klare lijn spreekt me in die series aan, bovendien hebben ze betere plots dan hun moderne versies. Seks doet het goed in stripland, maar ik kijk liever naar de voluptueuze vrouwen in een niet ingekleurde Rode Ridder. Ze maken herinneringen van mijn hersenpan los en wijzen me niet alleen op de vergankelijkheid der dingen maar ook op die van mensen.

Ik teken met potlood de wereld zoals ik hem zie en registreer met het fotoestel een deel ervan op digitale manier. De link naar het schilderen is dan snel gelegd. Natuurlijk bedoel ik niet het verven van muren en plafonds, want daar heb ik een hekel aan. Ooit heb ik voor mijn schoonzus als schoolopdracht enkele schilderijen gemaakt. De resultaten waren er niet naar, want geen enkel schilderij heeft de tand des tijds doorstaan. Vanaf mijn vijftigste heb ik het penseel weer opgepakt. Om te beginnen kocht ik een leerrijk boek over schilderen met olieverf. Dat verduidelijkte veel. Soms slaag ik erin met het palet van het ene schilderij een ander te maken, maar met die kunstwerken win ik zeker geen prijzen.

Toen ik met mijn mieke ging samenwonen, was er geen plaats in huis om mijn verzameling stripverhalen te stockeren. Ik kon er vrij gemakkelijk afstand van doen en heb ze net zoals mijn verzameling leesboeken tweedehands verkocht. Alleen de avonturen van mijn stripheld Thorgal en bijbehorende reeksen houd ik bij.

Behalve Thorgal en Koontz heb ik ook nog een derde idool. Hij noemt zichzelf Nicolas Cage en is de neef van de bekende regisseur Francis Coppola. Ik volg zijn carrière sinds ik in 1988 *Rumble Fish* in de bioscoop zag. Zijn treurige zaagstem viel me op en zijn acteerstijl sprak me aan. Meer en meer laat hij zich

verleiden om in belachelijke actiefilms mee te spelen, maar zijn eerdere filmprestaties waren subliem, zoals in *Adaptation*, *Matchstick Men*, *Lord Of War* en *The Weatherman*. Hij kan veel rollen aan en dat maakt van hem een sterke acteur, nu en dan theatraal, meestal praktisch en ongekunsteld, dikwijls grappig zonder dat hij dat zelf weet. Ik ken hem niet persoonlijk, maar hij speelt personages die me interesseren. Er zijn situaties waarin ik me als hem gedraag, alleen omdat mijn mieke weer eens de diva uithangt.

Ooit was de bioscoop mijn grote hobby. Ik hield een lijst bij van alle films die ik er gezien heb. Ik vermeldde de regisseur en de hoofdrolspelers, maar ook wie mijn gezelschap was. In een vroeger stadium van die absurde bezigheid gaf ik elke film een score. Mijn mieke en ik hebben in onze prille periode regelmatig de bioscoop bezocht, tot 23 juni 2012. Toen zagen we *Prometheus* en sindsdien komen we er niet meer, niet zozeer vanwege de evolutie naar een volwassen relatie dan wel omdat de veel te chaotische montage van actiefilms ons afschrikt. Bovendien kan ik als kijker niet meer onderscheiden wat echt is en wat animatie. Toch is het meegenomen dat digitale films en foto's nu veel toegankelijker voor computers en recorders zijn, zodat magnetische banden en het filmrolletje definitief tot het verleden behoren.

En hoe vergaat het de muziek dan? Met de geluidscassettes is het al een tijdje afgelopen, maar ook de cd dreigt uit te sterven. Mijn discman komt de kast niet meer uit sinds ik mijn geluidsbestanden naar mp3-spelers gekopieerd heb. Waar ik ook ben, geniet ik van geruisloze muziek. Muziek is onmisbaar voor mij. Ik voel me erdoor in harmonie met alles. Wanneer ik mijn ogen sluit, verdrijven de melodieuze tonen mijn nare gedachten en resonanceer ik met de supersnaren. Het feit dat ik kippenvel bij bepaalde liedjes krijg, stemt tot nadenken. Hoe is het mogelijk dat muziektonen me tot in mijn binnenste kunnen raken?

Van mijn mieke weet ik dat de hoofdrolspeler in House piano speelt, maar ik hoor hem liever niet zingen. Mijn voorkeur gaat uit naar elektronische muziek zonder zang. Wanneer ik gezongen muziek tot mijn gehoor toelaat, luister ik nauwelijks naar de tekst. Mijn mieke moet lachen als ik sporadisch een oude hit meezing maar de verkeerde tekst opzeg. En omdat ik het gezeur over liefdesperikelen en andere problemen niet hoeft te aanhoren, ben ik optimistisch over de toekomst.

Roy Wood, Jeff Lynne en Bev Bevan vormden al sinds 1971 de muziekgroep Electric Light Orchestra toen ik in 1977 de symfonische muziek van hun zevende album *Out Of The Blue* ontdekte. Zij vielen op in het aanbod omdat ze cello's en violen bespeelden. Jeff Lynne en zijn kompanen slaagden erin met hits als *Evil Woman*, *Mr. Blue Sky* en *Don't Bring Me Down* me danig te boeien. Samen met Olivia Newton-John produceerden ze in 1980 de muziek voor *Xanadu*. In 1986 nam de populariteit van ELO af en het duurde tot 2001 eer Jeff Lynne op de proppen kwam met *Zoom*. En hij slaagde er verdorie in ELO's oude sound in een nieuw kleedje te steken. Nog eens veertien jaar later kreeg Jeff Lynne het weer klaar ELO te laten herleven op *Alone In The Universe*. De download van het album kostte me slechts 0,96 euro.

Als negentienjarige kocht ik in 1979 een elpee van Michael Garrison, die zich had laten inspireren door de Voyager-missies. Ernaar luisteren vergelijk ik met het voorbij vliegen van een raket waarvan de motor geen eentonige maar muzikale geluiden produceert. Helaas heeft Garrison in 2004 het ruimteschip Aarde voortijdig moeten verlaten; hij overleed aan kanker. Niet getreurd, zijn muziek blijft. Ook tijdens het beluisteren van de muziek van Vangelis waan ik mij alleen in het heelal. Maar waar Michael Garrison in faalde, slaagt Vangelis met onderscheiding. Zijn muziekstukken zijn ware composities terwijl Garrison het van herhaling moest hebben. Ik blijf een hevige fan van beiden.

Ik studeerde aan de hogeschool in Hasselt toen Pink Floyd scoorde met *Another Brick In The Wall*. Aangespoord door hun muziekstijl beluisterde ik ook hun vroegere werk. Ik verbeeldde me dat ik in een psychedelische wereld leefde die ik zonder inname van drugs kon betreden. *The Dark Side Of The Moon* verken ik zonder er te zijn, en als mijn mieke even niet bij me kan zijn, zing ik *Wish You Were Here*. In 2014 kwamen ze verrassend uit de hoek met *The Endless River*, Pink Floyd als vanouds.

Voor hun eerste albums haalde The Alan Parsons Project hun inspiratie bij Pink Floyd. Hun elpee *The Turn Of A Friendly Card* uit 1980 bekoorde me en ik hield de groep lange tijd in de gaten. Ook zonder de bandleden van het Project slaagde Alan Parsons erin me in 1999 te verleiden *The Time Machine* te kopen.

Voor mensen klinkt dat alles als muziek in de oren, voor naburige sterrenstelsels zijn het tekens van intelligent leven.

April

In 1983 haalde Mike Oldfield, voormalig lid van The Whole World, me met zijn muzikaliteit over om zijn elpee *Crises* te kopen. Oldfield is een virtuoos met zijn gitaar, kan perfect een heleboel andere instrumenten bespelen en weet heel wat van synthesizers. Zijn klokkengelui heeft ooit de hele wereld veroverd, een deel is er nog altijd van onder de indruk en voor de meeste mensen doet zijn muziek geen belletjes rinkelen.

In 1985 raakte ik bevangen door de synthesizer van Jan Hammer in de tv-serie Miami Vice. Hij kon me niet blijvend aanspreken omdat ik rond die tijd de Duitse groep Kraftwerk op het spoor kwam door de elpee *Autobahn* van de broer van mijn schoonzus te lenen, die nog steeds in mijn bezit is. Ik was zo begaan met hun muziek dat ik na de werkuren in Leuven een cursus voor synthesizers volgde. Het toestel waarop ik mocht experimenteren had honderden knopjes en wijzerplaatjes waardoor het een hele kunst was om er een fatsoenlijke deun uit te krijgen. Via de lesgever kreeg ik muziek van Tangerine Dream en Klaus Schulze te horen, ook Duitsers. Klaus Schulze was een tijdje de drummer van Tangerine Dream, maar al snel ging hij zijn eigen weg. Tijdens hun concerten brachten ze vooral improvisaties. Ik heb er geen bijgewoond, maar ik raakte in de ban van de groep door *Phaedra* en *Rubycon* die broer had gekocht. Samen met een collega heb ik in de jaren tachtig een concert van Schulze in een Brussels theater bijgewoond. Hij maakt nog steeds goede luistermuziek.

Michael Garrison had Tangerine Dream, Klaus Schulze en Jean-Michel Jarre als idolen, toevallig ook mijn favorieten. Jean-Michel Jarre heeft het van zijn vader Maurice geleerd, hoewel hij filmmuziek componeerde, onder meer voor *Lawrence Of Arabia*, *Doctor Zhivago* en *Ghost*. Jean-Michel staat bekend om zijn spectaculaire openluchtconcerten met lasers en vuurwerk. Ik kende hem, maar pas in 1990 viel me *En Attendant Cousteau*

in de rekken van de Fnac op. In mijn ijver om de cassette te betalen, liep ik de kassa zomaar voorbij. Jarre's artificiële tonen bekoorden mij ook op 24 augustus 1993 toen hij tijdens een concert aan het Atomium zijn nieuwste album *Chronologie* voorstelde, volgens mij zijn beste werk. Zijn muziek is nog steeds een inspiratiebron voor veel muzikanten en televisiemakers.

Moderne synthesizermuziek kan ik ook smaken, zoals Depeche Mode die brengt. Ik maakte kennis met de groep in 1993 toen *Songs Of Faith And Devotion* uitkwam. Hun muziek is als een fabriek van muzikale machines en hun extravagantie trekt de aandacht in muziekland. Moby valt op een heel andere manier op. Zijn muziek is afwisselend krakend hard en zuiver, een toonbeeld van de wereld in werking. Ik kwam hem op het spoor in 1999 toen *Play* verscheen. Sindsdien maakt hij genietbare muziek, maar hij laat de zangpartijen liever aan anderen over. Faithless mag dan niet meer bestaan sinds 2011, hun muziek blijft me bij. Hun debuutsingle *Salva Mea* was in 2005 meteen een hit op de dansvloeren. Het eerste liedje van *To All New Arrivals* uit 2006 neemt me mee naar nieuwe horizonten. Warm welgekomen, zo moeten de immigranten die per boot in Amerika arriveerden zich ook gevoeld hebben. Als buitenstaander ken ik dat gevoel maar al te goed.

De gregoriaanse muziek van Enigma draag ik in mijn hart sinds hun debuutalbum *MCMXC A.D.* in 1990 verscheen. De groep slaagt erin me te doen dromen van een wereld zonder reclamepanelen en hoogbouw, zonder verkeersborden- en regels, waar vrijheid nog telt, waar geen mens vogelvrij is verklaard. Er ging opnieuw een wereld voor mij open toen ik Gregorian voor het eerst hoorde. Gregoriaanse muziek heeft per definitie geen instrumentale begeleiding, maar de Duitse muziekgroep vertolkt hun gezang op een eigen manier. Zoals gezegd interesseert religie me zodanig dat ik de kerken en kapellen van het land, de hutjes van de schepper, afschuim in

een poging de sfeer van weleer op te snuiven. Met de muziek van Gregorian die uit de luidsprekers van mijn koptelefoon schalt, lukt me dat bijna.

DJ Tiësto maakte me duidelijk dat ik ook een gen voor Techno bezit. Zijn eerste soloalbum *In My Memory* maakte niet alleen op mij indruk, hij veroverde er de wereld mee in 2001. Hij slaagt erin beluisterbare beatmuziek te maken door er allerlei elementen aan toe te voegen, onder meer vocale en klassieke partijen. Wanneer ik even op hetzelfde ritme van mijn hart wil komen, dans ik mee op zijn bonkende muziek. Het verlost me van mijn dromerige onzingedachten. Maar mijn mieke begrijpt daar helemaal niets van.

Ik beluister niet alleen synthesizer- en popmuziek maar ook de ruwere muzieksoort van Rammstein. De groep haalde de inspiratie voor hun eerste nummer *Herzeleid* uit de fatale luchtshow op de luchtmachtbasis van Ramstein. Die eiste in 1988 zeventig slachtoffers toen drie Italiaanse gevechtsvliegtuigen botsten en in het publiek terechtkwamen. Rammstein laat zich ook inspireren door de misdaadwereld en seksindustrie. Toch slagen ze erin een hartelijke boodschap naar alle mensen van goede wil te sturen via hun lied *Liebe Ist Für Alle Da*. Als de liefde tussen mijn mieke en mij even zoek is, komen we samen en worden één in vlees, zoals Rammstein zingt in *Weisses Fleisch*.

Via een collega ben ik pas rond mijn vijftigste in contact gekomen met de orkestrale metalmuziek van Anathema, Crematory, Dream Theater en Therion. Ik krijg er geen rillingen van over mijn rug, maar het samenspel van harmonieuze tonen en rauwe keelklanken projecteert wel caleidoscopische beelden op mijn netvlies. Minder hard en melodieuzer is de muziek van de groepen After Forever, Sirenia en Within Temptation. Ze brengen toegankelijke ballades en nummers met popinvloeden, maar ook liedjes met gutturale stemmen van mannen afgewisseld met zuivere, vrouwelijke partijen, sopranen en een koor. Vooral Within Temptation kon me in 2011

bekoren met *The Unforgiven*. In 2014 scoorden ze weer met *Hydra* door terug te keren naar de grunts. Luidkeels meezingen is de boodschap.

Of ik minder goed hoor door de harde muziek weet ik niet. Cocktailpartydoofheid kan ik nog aan, maar het lijkt me verschrikkelijk om doof te zijn. Ik heb in het begin van mijn motorfietscarrière nooit oordoppen gebruikt en misschien is het geknetter van mijn motoren de oorzaak van de oorsuizingen. Als kind keek ik op voor ronkende motorfietsen die door de straat reden. Bij de meeste kinderen valt die interesse snel weg, bij mij bleef ze. En mijn ouders slaagden er niet in mijn enthousiasme voor motorrijden in te tomen. In die tijd stond de Japanse motortechniek nog in de kinderschoenen, maar ze leverden heel mooie motorfietsen af. Ik droomde van de Honda CB750. Kawasaki produceerde de Z650, Z750 en Z1000, de mooiste motoren op één lijn ooit. Dat dacht ik, tot een collega van pa op een zondag zijn Benelli 760 Sei uit Italië kwam tonen; Sei verwijst naar de zes cilinders. Na een hels ritje door de straat waarbij ik me krampachtig aan de motorrijder vasthield, was ik verkocht.

Mijn motorgeschiedenis begon in 1976 toen ik als cadeau voor mijn zestiende verjaardag van mijn ouders de Yamaha FS50 van mijn neef cadeau kreeg. Ik koerste ermee naar school en doorkruiste het Maasland naar hartenlust. Nog voor ik achttien werd, mocht ik de Yamaha RD125 van dezelfde neef overnemen. Zonder rijbewijs reed ik ermee naar de uitreiking van mijn middelbaar diploma. Toen ik terugkeerde van een zondagsritje in 1979 kon ik de hond van een buurman niet tijdig ontwijken. Ik ging onderuit en belandde in het ziekenhuis, waar ik me enkele dagen later zelf ontsloeg. Ma en pa wezen me erop dat de schepper me gestraft had omdat ik die fatale zondag niet naar de mis was gegaan. Ondanks het ongeluk noopte mijn hang naar meer snelheid mij ertoe mijn ouders te bestoken met vragen om een nieuwe motorfiets. Na veel gezaag kreeg ik in 1980 een spiksplinternieuwe Yamaha RD200, betaald met het geld dat de

verzekering uitkeerde voor de reparatie van de RD125. Mijn geluk kon niet op, tot een auto me een jaar later van de weg maaide op het grote kruispunt van Kinrooi. Ik repareerde de RD200 met onderdelen van de kapotte RD125 en bereed er de Belgische wegen nog jaren mee.

Ik studeerde in 1982 af en vond in 1984 werk bij Paribas, waarvoor ik naar Leuven verhuisde. Met mijn spaargeld kocht ik in 1985 van een Tienenaar een tweedehandse Yamaha XS1100 uit 1981. Ik deed dat zonder medeweten van mijn ouders. Onmiddellijk het grote geschut dus, mét cardanas en de snelste motor op de openbare weg van die tijd. Van 200cc naar 1100cc was een grote stap, maar ik had ervaring met het berijden van de Yamaha XS650 en Suzuki GS1000 van mijn kameraad in de straat. Vier maanden later bezocht ik mijn ouders met mijn nieuwe aanwinst en dat leverde natuurlijk enkele bezorgde gezichten op.

Door de hoge snelheid en mijn rechte houding op de motorfiets riskeerde ik armen als die van een orang-oetang te krijgen. Ik monteerde een kuip, maar die bracht het stuur uit balans. Een stuurdemper loste dat probleem op en ik reisde er vlotjes mee naar het zuiden van Frankrijk in 1989. Ik slaagde erin 1200 kilometer in 12 uur af te leggen, een record. Helaas crashte ik een jaar later nog geen drie kilometer van huis bij het aansnijden van een dubbele bocht. De eerste lukte nog, maar omdat ik niet voldoende kon vertragen voor de tweede bocht stuurde ik de machine dan maar het maïsveld in. De kolven sloegen de kuip stuk en ik kwam een twintigtal meter verder eindelijk tot stilstand. Het duurde uren om de motorfiets in mijn eentje weer uit het maïsveld te krijgen. De wil om alles zonder hulp te doen is bij mij sterk aanwezig.

In 1991 verhuisde ik naar Hasselt. Via een collega kwam ik in contact met de uitbater van een restaurant. Van hem kocht ik in 1993 een Honda CBR600F. Ik reed ermee naar Canet zoals ik dat ook in 1991 en 1992 met de zware Yamaha had gedaan. Door

het lage stuur vergde ik echter te veel van mijn bovenarmen waardoor ik na achthonderd kilometer een pitstop moest inlassen, toevallig in een F1-hotel. Om het noodlot te tarten plakte ik op de flank van de Honda *1 way 2 die*. Ma kon er niet om lachen. Zonder haar goedkeuring kocht ik in 1994 een CBR1000F voor mijn vierendertigste verjaardag. Het was een juweel om naar te kijken maar vooral een schietstoel naar de hogere snelheidsregionen. Op het circuit van Zolder bleek dat ik over een racemachine beschikte, want op de rechte stukken liet ik de concurrentie ver achter me. Alleen jammer dat de lichtere 600cc-machines me in de bochten weer inhaalden. Toeschouwers waren nieuwsgierig naar de reden van de vreemde nummerkeuze. Ik legde hen graag uit dat 273 niet alleen naar de laagste temperatuur in graden Kelvin verwijst maar ook naar de hoogste snelheid die ik met de motorfiets had gehaald.

In 1994 bestond mijn motorpark uit de Yamaha XS1100, de Honda CBR600F en de CBR1000F. De Honda's dwongen me als de razende racer over de wegen te scheuren en de dood loerde achter elke hoek. De 600cc verkocht ik aan een beginneling motorrijder die ik aanraadde in het begin niet te kwistig aan de gaskraan te draaien.

De landelijke politie flitste me op 14 september 1994 toen ik de Olmense steenweg in Oostham als een racecircuit gebruikte. Ik reed er 107 km/u; 57 te veel. Ik kon ermee leven dat mensen me roekeloos vonden. Op 31 januari 1995 hoorde ik de rechter op de politierechtbank van Beringen mijn straf uitspreken nog voor ik iets voor mijn eigen verdediging kon inbrengen. De rechter besliste dat de laagvliegers dat jaar aan de grond zouden blijven. Ik kreeg vier maanden rijverbod tijdens de zomermaanden en mocht de staatskas genereus spijzen. In afwachting van het komende rijverbod paste ik mijn rijstijl en snelheid aan op plaatsen waar dat nodig was. Niets weerhield me echter om tijdens die vier maanden rijverbod 2000

kilometer te rijden, alsof er geen vuiltje aan de lucht was. Een keer brak me het zweet uit toen een politieman in het midden van de weg ging staan en zijn rechterarm verticaal in de lucht stak; een duidelijke aansporing om te stoppen. En dat deed ik ook. Ik dacht dat het schone liedje uit was, maar niet veel later reed een groepje wielrenners de baan op. Waarna ik van de politieman mijn weg mocht vervolgen.

In 1997 sloeg het noodlot toe tijdens een uitstap met collega-motorrijders. Het was de bedoeling naar Luxemburg-stad te rijden, maar ergens rond Monschau ging het al goed fout. Om een vrouwelijke collega te tonen wat ik in mijn mars had, sneed ik een verraderlijke bocht iets te snel aan en smakte tegen de grond, met een dubbele sleutelbeenbreuk als gevolg. Achteraf bekeken is dat het keerpunt in mijn motorcarrière. Ik was niet meer het grote voorbeeld voor mijn motorcollega's. Mijn onbevangen, vlotte rijstijl is nooit meer teruggekeerd.

Ik deed de Honda van de hand, voor een luttel bedrag omdat veel kandidaat-kopers problemen hadden met de deuk in de tank; de machine was domweg tegen de deurlijst gevallen. De Yamaha was minder comfortabel dan de Honda, maar hij zette me aan tot kalmer rijgedrag. Om aan onderdelen te geraken, was ik in 2003 lid van een Yamaha XS1100-motorclub in Genk. Met hun hulp slaagde ik erin de motorfiets in een nieuw kleedje te steken. Mijn mieke was in het begin van onze relatie nog enthousiast om mee te rijden, maar nadat we in 2008 met een geblokkeerde rem langs de weg hadden gestaan, zag ze de motoruitstapjes niet meer zitten. Ik dacht dat het samenhorigheidsgevoel niet meer bestond, maar enkele doorgewinterde motorrijders die toevallig voorbijreden, hielpen ons toen spontaan uit de nood door wat olie af te laten om de voorrem te deblokken. Het spreekt vanzelf dat het geen definitieve oplossing kon zijn.

Een poging om in 2013 een ritje te maken bracht een niet functionerende achterrem aan het licht. Als ex-lid van de

Yamaha XS1100-club uit Genk kon ik enkele tweedehandse rempompen op de kop tikken. De voorrem kreeg ik weer in orde, maar de rem pomp aan het achterwiel bleef haperen. Toen ik in juni 2014 de achterrem onder handen wilde nemen, had het indrukken van de startknop geen effect meer. Bovendien zorgde een onoplettendheid ervoor dat enkele zekeringen doorbrandden. Nadat ik het zekeringskastje had gerestaureerd, startte de motor weer zonder problemen.

De schrik dat ik onderweg in panne val speelt een rol in de beslissing om een motorritje te maken. Bovendien steekt het slechte weer dikwijls een stok tussen de wielen. Elk jaar wil ik de verzekering van de motorfiets opzeggen, maar ik kom er niet aan toe. Wanneer de zon schijnt, het niet te koud is en de lucht luv durf ik ermee over de Limburgse wegen te rijden. En dat is dus niet dikwijls. Daarom heb ik me toegelegd op het puzzelen; dat is veiliger.

Als kind heb ik samen met broer veel gepuzzeld. Ma kreeg puzzels mee die kopers naar de winkel van bompa hadden teruggebracht omdat stukjes ontbraken. Pa plakte de puzzels op vezelplaten en hing ze aan de muren van zijn hobbykamer. Als volwassene heb ik samen met de kindjes van broer en zijn vrouw gepuzzeld om de zondagnamiddag in te vullen. Thuis eisten andere hobby's mijn aandacht op, tot mijn mieke, de leukste hobby aller tijden, in 2005 mijn leven kwam binnengestapt. Zij puzzelt graag en het maakt ons huis nog knusser dan het al is.

Haar petekind had van Sinterklaas een moeilijke puzzel van drieduizend stukjes gekregen en het meisje wilde dat haar meter haar daarbij hielp. Op haar beurt riep mijn mieke mijn hulp in en zo hebben we die oude hobby weer opgehaald. Als mijn mieke en ik na het werk even willen ontspannen, zetten we ons in de puzzelhoek en verdrijven zo de dagelijkse beslommeringen. Helaas verdwijnen de legpuzzels nadien weer in hun doos. Niet getreurd, elke puzzel die we afmaken,

fotografeer ik. En fragmenten daarvan plaats ik op mijn website zodat de kunstwerkjes kunnen herleven op de beeldschermen van bezoekers. Misschien raken zij erdoor in harmonie, want een wereld met eendracht is altijd beter dan een met tweedracht.

Het prille internet was een zegen. Met de reclame erbij is het dat niet meer. Allerlei sites sporen mij aan om dingen te doen of ze te kopen. Consumeren is tot sport geworden. Ik doe daaraan mee maar probeer toch mijn kooplust in te tomen. Ik zou beter wat meer sporten, maar als astmalijder heb ik dat nooit veel kunnen doen. Wellicht bekijk ik daarom ook geen sport op tv. Atletiek, zwemmen of voetbal, dat interesseert me allemaal niet. Ik keek weleens samen met pa naar een wielervedstrijd, maar ik zag liever de F1-wedstrijd op de andere zender. Geef mij maar de motorische sporten. Er is een tijd geweest dat ik elke rally op tv volgde. Ik ben niet in de wieg gelegd om een GP op mijn palmares te zetten, maar in 1991 en 1992 ben ik er wel in geslaagd de gouden medaille te pakken tijdens een kartrace onder vrienden en collega's. In 1994 stond ik op de tweede tree van het schavotje na een quadrace in de omgeving van de Leeuw van Waterloo. Ooit was het een legendarische plek maar op die koude, natte dag veel te modderig.

Liever zit ik binnen en bouw mijn eigen wereldje in de hoop reacties van fans te krijgen. Via mijn website verwacht ik levenstekens van lezers, mensen die graag verhalen lezen die op het randje af net kunnen. Je hebt daar weliswaar een grote portie inlevingsvermogen voor nodig, een levendige fantasie bijvoorbeeld, maar ook minderbegaafden op dat gebied kunnen mijn verzinsels wel smaken, dacht ik toch. Eind mei 2012 was ik er klaar voor, mijn boekenstock was aangevuld en ik had voldoende verpakkingendoosjes bij de hand om de eerste verzendingen aan te kunnen.

Mijn site was geboren. Een lang leven beschoren? Minstens twee jaar, want ik had voor die periode een abonnement bij een hostingsite gekocht. Je kunt er niet alleen mijn boeken bestellen maar ook mijn gedachten van het moment lezen. In mijn column schrijf ik regelmatig dat een mens moet relativieren. Misschien ben ik wel te relativistisch ingesteld, maar het kan zeker geen kwaad om eens even een eilandje in de onmetelijke zee te spelen, weg van alle drukte, alleen met jezelf. Niet te lang natuurlijk, want de zielenroerselen van anderen moeten je blijven boeien.

Het duurde een maand eer ik mijn eerste bestelling binnen kreeg, van een nicht, familie dus. Nog eens twee maanden later liet een ex-collega mij weten dat ik een verdomd leuke site had gemaakt, en hij belofde me gauw een bestelling te doen. Dat moet dan wel met een piepstemmetje zijn geweest, want ik heb verder niets meer van hem gehoord. Een paar dagen later reageerde een van mijn neven met wie ik als kind regelmatig ravotte. Hij vond het allemaal heel boeiend. Helaas las hij niet meer zoveel en ik moest het doen met: *Succes*. Ik van mijn kant belofde natuurlijk verder te doen met wat ik graag deed.

Begin november 2012 verraste broer me met een bericht na zijn bezoek aan mijn site. Ik moest volgens hem minstens een paar keer per week zeer duidelijke veranderingen aanbrengen, anders kwamen de bezoekers niet terug. Hij bestelde geen boek maar belofde in het volgende nummer van zijn poëziemagazine naar mijn website te verwijzen. Op mijn beurt zou ik op mijn site zijn weirde tijdschrift aan het grote publiek voorstellen.

Op Sinterklaasdag in 2012 kwam de volgende reactie binnen. De bezoeker was een vrouwelijke ex-collega. Ze loofde mijn tekeningen en foto's en ik hielp haar met de keuze van een boek. Ze gaf me de raad mijn boeken op facebook aan te prijzen en dat heb ik toen ook gedaan. Ik nam het risico om mijn beste facebookvrienden toe te spreken op het randje van

het religieuze af, in een poging hun wereld van de oppervlakkigheid te redden door hen nederig, respectvol en eerlijk te vragen mijn melige boodschap door te geven aan familieleden, kennissen en vrienden. Zonder arrogant over te willen komen, durfde ik te zeggen dat mijn boeken een leidraad konden zijn. Voor luttele 13,5 euro konden ze in het bezit komen van een waar verhaal, en ze kregen er gratis een bijbel bij. Begin januari 2013 bedankte de ex-collega me voor de snelle levering. Ze had nu leesvoer om de wachttijd van de voetbaltraining van haar zonen te korten. Ik liet haar weten dat mensen niet alles *leuk* maar *tof* zouden gevonden hebben als ik een van de programmeurs achter facebook was geweest.

Eind februari 2013 vroeg een medewerker van een Nederlandse gespreksgroep zich af of ik geen exemplaar van *Verhalen over het begin* door Ellen van Wolde te koop had. Ze waren naarstig op zoek en ze hadden een verwijzing ernaar op mijn site gevonden. Dat was het beste bewijs dat bezoekers tijdens hun surftocht op mijn boekensite verzeilden. Alleen jammer dat mijn Nederlandse fans geen boek bestelden.

Lange tijd bleef het stil. Daarom keerde ik in augustus 2014 de rollen eens om. Na het lezen van de misdaadroman *De Mythe van Methusalem* stuurde ik de schrijver ervan, Jo Claes, een bericht via zijn eigen website. Daarin vroeg ik hem raad over het succesvol verkopen van boeken. Ik had geprobeerd een eigen voorplatstijl te vinden door mijn foto's met mijn tekeningen te combineren. Maar sloegen die wel aan? Zijn reactie: *De covers van jouw romans zijn kunstig gemaakt. Wat betreft de vraag naar tips over het uit laten geven van boeken vrees ik dat er geen kant-en-klare oplossing bestaat. Je boeken slaan aan of niet. Blijf manuscripten naar uitgeverijen sturen tot er een toehapt. Niet elke uitgeverij zal veel geld uitgeven aan de promotie van je boeken, daarom is mondreclame heel belangrijk. Zorg voor een toegankelijke stijl, een goed verhaal en een*

hoofdpersonage waarmee de lezer zich kan vereenzelvigen. Kwaliteit komt altijd bovendrijven. Veel succes.

Ineens herinnerde ik me zijn hagiografieën – beschrijvingen van heiligenlevens – die als naslagwerken hadden gediend bij het schrijven van mijn epos *Hemeltjelijef* in 2005. Ineens schoot me ook te binnen dat broer met hem in 1986 had samengewerkt om het tijdschrift *Initiatief* uit te geven. In één ruk las ik zijn boeken, van de laatste naar de eerste, *De Zaak Torfs*, waarmee hij zijn nieuwe reeks misdaadromans in 2008 was begonnen. Sindsdien is hij een idool voor mij.

Claes heeft de formules te pakken. Zijn hoofdrolspeler, politie-inspecteur Thomas Berg, leidt moordonderzoeken in Leuven, waar normaal geen moorden gebeuren. De schrijver laat Berg allerlei menselijke emoties doorlopen. Hij raakt op de verkeerde momenten verliefd, kwaad ook, maar hij heeft vooral stijl en staat stil bij de laksheid waarmee de doorsnee-Vlaming de Nederlandse taal bejegt. Jo Claes is niet voor niets leraar Nederlands-Engels. Zolang Claes zijn inspecteur in een omgeving blijft situeren die hij heel goed kent, zal de magie blijven en zal ik als lezer niet afhaken. Daarom lees ik zijn *Beleuvenissen* zo graag.

Terwijl Jo Claes een succesvol pad bewandelt, krijg ik mijn boeken niet aan de straatstenen verkocht. Toch blijf ik doorgaan. Heel af en toe zet ik me op het inspiratiebankje in de tuin, beschilderd met een patroon dat kunstminnend Hasselt wel zal aanstaan. Daar schrijf ik dan een gedicht voor mijn mieke waarin ik haar dank voor de weergaloze gevoelens die ze me soms geeft, bijvoorbeeld toen ze me heel oprecht zei dat ik smaakte als scampi met diabolosaus. Duivelse saus? Van de duivel ben ik niet bang. Zolang de schepper maar geen stokken in de wielen komt steken.

Door al die fantasie in proza en poëzie vergeet ik al eens de buitenwereld. Ik koop al jaren geen krant meer omdat ik niet weetgierig ben naar het oorlogszuchtige karakter van mensen

en het daaruit voortvloeiende geweld. Op werkdagen lees ik in de trein de titels in de gratis krant Metro. *Inbreker krijgt klappen van bewoner. Tiener parkeert auto in zwembad. Minderjarigen slaan homo-obers in elkaar. FBI-agenten geschorst voor het verzenden van naaktfoto's. Schoonzoon sterft twee maanden voor huwelijk. Diva gaat tegen de grond tijdens Oscars.* Ik heb natuurlijk de foto's bekeken van de halfnaakte filmactrice tijdens de Oscaruitreiking, maar dat is de voyeur in mij. Ik ben een man en kijk graag naar een mooie vrouw, naakt of niet.

Nadat ik de artikels over nieuwigheden op het vlak van telecommunicatie en computers gelezen heb, neem ik mijn boek en lees. Elk verhaal, echt of verzonnen, inspireert me en drijft me misschien tot grootse dingen. Wat voor mij belangrijk is, hoeft dat voor anderen niet te zijn. Volgens mijn medemensen ben ik asociaal, wereldvreemd en introvert, een eenzaat. Voor hen lijkt ik wel een buitenaards wezen. Dat is niet erg, want ik ben graag alleen, en ik voel me nooit eenzaam. Mijn brein spreekt me de mogelijkheden in en uit dat virtuele lijstje maak ik een keuze. Elke keer vind ik bezigheden waarvan mijn buurman niet wakker ligt, en vice versa. Mensen zijn zo verschillend dat ik me afvraag of de genen een spelletje darts spelen zonder daar aanleg voor te hebben.

Mensen zijn niet alleen lief maar ook wreed voor elkaar. Ze slaan elkaar de kop in of vergiftigen andermans leven, bovendien misleiden ze elkaar als het om hun eten gaat. In 2012 raakte bekend dat er paardenvlees in lasagne en hamburgers was verwerkt. Ik had eerder al het petekind van mijn mieke, een hevige paardenliefhebster, moeten beloven nooit paardenbiefstuk te eten. En nu dit. Bovendien is een paard edel en mag je het niet slachten. Het petekind wist me ook te vertellen dat een paard geen poten maar benen heeft.

Niet alleen in paardenvlees zitten chemische stoffen die er niet horen, ook met het eten van ander vlees kan ik ziektes oplopen die me de stuipen op het lijf jagen. Ik moet daarom

wantrouwig zijn over wat de vleesleveranciers me voorschotelen. Geregeld gooi ik etenswaren weg omdat er volgens mijn mieke een reukje aan zit.

Ik probeer me zo goed mogelijk te informeren over wat ik eet en drink door mijn omgeving in de gaten te houden en naar de raad van mijn vrienden en familieleden te luisteren. Mijn vijf zintuigen zijn echter niet voldoende om te kunnen achterhalen of mijn eten kankerwekkende stoffen bevat. Daarom baseer ik me meer en meer op mijn zesde zintuig dat op tijd en stond de alarmbel luidt, niet alleen om wat ik eet maar ook om de informatie die ik krijg. Ik gebruik mijn gezond verstand. Het lukt me niet altijd om mijn brein voor meer dan tien procent te gebruiken, maar relativeren is de blijde boodschap die ik meer dan 2000 jaar na de geboorte van Jezus kan verkondigen. Zo overleef ik de ergste aanvallen op mijn lijf al jaren.

Het is soms moeilijk om mezelf te blijven als de media smeken om het anders te doen. En als ik klaar ben om iets te gaan doen, gooit het slechte weer roet in het eten. Elk jaar vergeet ik hoelang de lente op zich laat wachten. En wanneer er zich dan eindelijk een mooie dag aandient, denk ik dat de zomer begonnen is. Helaas is het mei eer ik definitief de winterkleden in de kast kan laten hangen.

Pa zaliger had de lange winter van 2012 nog moeten meemaken. Gelukkig is hij er niet meer bij, want hij was altijd zo bevreesd over de ijzige periode van het jaar. Regelmatig overbrugde hij die door te overwinteren op Tenerife. Ik hoop dat de radiatoren in het huis van de schepper hem alle jaren van zijn eeuwige leven warm zullen houden en dat hij er zijn hobbydagen lenteachtig mag doorbrengen, want van de zomer hield hij evenmin.

Neem van mij aan dat het buiten de aarde door en door kil is.

Mei

Als Koning Winter eindelijk de contreien heeft verlaten, komt de lente op zijn sokken aan. Als de vogels 's morgens van de eerste zonnestrallen genieten, geven ze hun beste fluitconcert weg en maken ze mij als langslaper kregelig; halftijds werken heeft ook zo zijn nadelen. De krokusjes in onze tuin zijn elk jaar sterk genoeg om de sneeuwmantel van zich af te gooien, sneeuwkllokjes waardig. Ook de narcissen keren terug, met hangende kopjes weliswaar. De lentezon was in 2013 zo krachtig dat de knoppen uitbraken op de takken van de krulwilg die ik in januari had gekapt. Veel mannen vinden de lente de mooiste tijd van het jaar omdat de vrouwen zich luchtiger kleden. Als mijn mieke dan een sexy kleedje draagt, nemen de lentekriebels het roer gegarandeerd over.

Hoe beleven mensen een klimaat zonder seizoenen? Altijd koud, of altijd warm. Altijd regen, altijd sneeuw. Het enige voordeel is dat zij nooit de moeilijke kledingkeuze hebben bij seizoenswisselingen. In de noordelijke landen zoals Zweden en Noorwegen plegen sommigen zelfmoord omdat de zon er voor lange periodes niet boven de horizon uitkomt. Dat is een heel interessant natuurfenomeen, maar geef mij toch maar de vier seizoenen van het gematigde zeeklimaat in België. De landen aan de evenaar zijn ook te mijden plekken. Of past mijn gestel zich aan het klimaat aan en zal ik me uiteindelijk overal goed in mijn vel voelen?

Mijn mieke zou liever naar een warmer oord verhuizen, maar ik heb besloten in mijn land te blijven wonen. Ik ben er nog niet uit in welk seizoen ik het liefst vertoef. De lente valt af omdat stuifmeelkorrels dan mijn neus, oren en keel teisteren. Tranende ogen verhinderen een goed zicht, kortademigheid doet me afzien van wandelen in de natuur en *het* pollen verdikt mijn oorstoppen – dat is niet hetzelfde als oordoppen – waardoor ik nog slechter hoor dan anders. Conversaties met

mijn mieke ontaarden dan gemakkelijk in een lachwekkend hoorspel.

De zomer valt ook af omdat ik het gen bezit dat me de zomer doet haten. Er heersen in België niet altijd subtropische temperaturen, maar ik kom toch aan het zweten van de hoge luchtvochtigheid. Ik herinner me de hete zomer van 1976. En in 2006 heb ik ook getranspireerd op vakantie in Tornac. Toen heersten er rond het vakantiehuis temperaturen van vierendertig graden. Het bracht opa ertoe pootje te baden in het zwembad dat hij weerde omdat hij niet kan zwemmen. Dan verkies ik toch een leuke nazomer in september, met wat geluk een Indian Summer.

Herfsttoestanden vind ik aangenaam om te aanschouwen vanwege de kleurschakeringen in het bladerenpalet. Ik kan me dan moeilijk intomen om de mooie landschappen te fotograferen. De temperaturen in oktober en november zijn nochtans draaglijk. Alleen jammer dat de flora zich op zijn schijndood voorbereidt en dat de fauna zich in zijn vestigingen terugtrekt zodat ik me tijdens mijn wandelingen moederzielalleen voel. Ik heb geen idee hoe koud de strenge winters van 1947 en 1963 aanvoelden. Ik associeer zo'n winter veeleer met de hoeveelheid sneeuw die valt dan met lage temperaturen. Bovendien zorgt de kou voor ruwe winterhanden waardoor mijn mieke zich niet door mij laat betasten.

Mocht ik als jongeling opnieuw kunnen beginnen, ik zou me meer door de levenskracht ter hoogte van mijn lendenen laten leiden. Dan had ik haar kindjes gegeven, want die ziet ze zielsgraag. In plaats van af en toe mama en papa voor de kinderen van haar broer te spelen, hadden we onze opvoedingstheorieën met bravoure in de praktijk kunnen brengen. Niet erg, met haar aan mijn zij is mijn hele jaar lenteheerlijk en zomerfraai.

Toevallig zijn mijn mieke en ik samen gaan wonen in de lentemaand mei, de dag na het feest van de Arbeid. Ik heb er

nooit bij stilgestaan, maar op 1 mei blijkt net één derde van het jaar voorbij te zijn. Oorspronkelijk vierden onze voorouders op die dag feest om de lente in te luiden. Sinds een hele tijd is het echter een dag waarop de socialistische- en communistische arbeidersbeweging betoogt en de strijd voor het verkrijgen van de achturige werkdag en weekendrust herdenkt. Wellicht is de geschiedenis ervan heel interessant, maar voor een werkmens zoals ik telt alleen de vrije dag.

Hoe langer hoe meer nemen computers het werk over van mensen. Maar omdat te veel ouderen niet renderen, moeten ze langer werken opdat de regering de pensioenen kan blijven uitbetalen. Ik heb in het begin van mijn carrière een redelijk leuke positie bij Paribas kunnen verwerven. Dat een grotere bank, Bacob, haar op een dag in 1996 boven mijn hoofd zou opkopen, kon ik niet voorzien en mijn kaderfunctie stelde ineens niets meer voor. Mijn baan als analistprogrammeur voldeed, tot ik object georiënteerd moest leren programmeren. In 1999 muteerde ik naar de IT-helpdesk en gebruikte er mijn computerkennis met wisselend succes. In 2013 verkocht Dexia haar dochteronderneming DTS waarvan ik sinds 2007 een medewerker was; Dexia heette voortaan Belfius. Sindsdien werk ik voor IBM, het bedrijf dat ooit de Personal Computer op de markt bracht. Ik kan me geen echte IBM'er noemen, want het moederbedrijf doopte haar nieuwe dochter IS4F, Innovative Solutions for Finance. Door op mijn post te blijven geef ik het bedrijf stabiliteit, maar mijn gedachten gaan eerder naar mijn pensioen uit dan naar een nieuwe uitdaging.

Ik ben redelijk rijk geworden met het werk dat ik doe. Ik ga graag werken, maar het is een en al kommer en kwel om er met de trein te geraken, vanwege de vertragingen. Dinsdagen zijn voor mij maandagen, en op woensdagen moet ik harder werken omdat collega's met kinderen dan verlof hebben. Op donderdagen neem ik meestal kredietrecuperatie of verlof. Wanneer ik tot 18:00 moet werken, doe ik dat thuis. Op

vrijdagen ben ik echt vrij en laat ik mijn creatieve geest uit zijn gevangenis ontsnappen. Je hoort mij niet klagen. Ik vier de dag van de arbeid met zwier in de hoop dat het ooit elke dag 1 mei zal zijn.

Niet alleen op de eerste dag van mei is er feest. Als middelmatige katholiek vier ik met Pasen Jezus die uit de dood verrezen is. Veertig dagen lang leerde Hij zijn leerlingen wat de zin van Zijn leven was. Op de veertigste dag beloofde Hij hen dat de Heilige Geest neer zou dalen om hen verder te leiden, waarna Hij zelf naar de hemel verhuisde. Tijdens het feest van de eerstelingen – tien dagen na Hemelvaartsdag of *Pinksteren* – stortte de Heilige Geest zich in de vorm van windvlagen, vuurtongen en tongentaal over de apostelen en andere gelovigen. Het gaf hen de kracht om Zijn evangelie tot het einde der dagen te verkondigen. Voor moderne mensen is dat 2000 jaar later een ver-van-mijn-bedshow, maar ik ben ervan overtuigd dat het scheppingsverhaal en de testamenten nog steeds inspiratiebronnen kunnen zijn.

Ma is geen man zoals Jezus maar ik durf haar een mens van goede wil te noemen. Zij staat klaar voor iedere hulpbehoevende en ik voel me in haar huis altijd welgekomen. Zij nodigt bezoekers aan de dis uit en praat met hen over familie; ook het tv-programma. Zij vindt het vooral belangrijk dat haar twee zonen elkaar regelmatig zien. Ik hou van haar omdat ze zo stevig in haar schoenen lijkt te staan, terwijl ze die sterkte ontleent aan de zorg voor haar zonen, familieleden en vrienden. De Grieken vereerden Rhea, de moeder der goden. Ook de moeder van Jezus is sinds millennia een icoon zonder weerga. Het was de Amerikaanse president Woodrow Wilson die in 1914 de tweede zondag van mei uitriep tot Mother's Day. De hele wereld heeft dat gebruik overgenomen, terwijl veel mensen menen dat een gewiekste handelaar op het idee is gekomen. Ik zal tot mijn dood, of die van ma, niet alleen op Moederdag maar

alle dagen van het jaar stilstaan bij de ultieme creatie van het leven, vooral die van mensen.

Ik dank ma dat ze me op de wereld heeft gezet. Zij heeft daarbij de hulp van pa gekregen, die we elk jaar in juni zouden vieren als hij nog niet naar de hemel was gevaren. Ma en pa hebben me niet alleen verwekt maar ook opgevoed. Ik kan met een opgewekt gemoed het leven aan. Zeker in de lentemaand mei, want dan leggen alle vogeltjes een ei en fluiten ze harder dan tijdens de andere maanden; wellicht zit de paringsdrang er voor iets tussen. Maar ik hoef niet op de lente te wachten om met mijn mieke te vrijen. Door elkaar geregeld te bevredigen voelen we ons sterker dan ooit verbonden.

Soms teisteren maartse buien april en verpesten aprilse grillen mei. Dan ligt mijn hoop bij juni, want die zal me wel vergasten op een heleboel mooie meidagen. Juni telt weinig feestdagen, alleen Vaderdag doet menigeen naar de winkel rennen om een cadeautje te kopen. Toen pa nog rookte, kocht ik hem altijd een doosje sigaren. Dat was gemakkelijk, helaas heb ik zo zijn longziekte in de hand gewerkt. De laatste vijfentwintig jaar van zijn leven heeft hij geen sigaar meer aangeraakt. Dan gaf ik hem snoepgoed, maar zo hielp ik mee aan zijn zwaarlijvigheid. Het is verdomme moeilijk om goed te doen. De wegen van de schepper zijn ondoorgrondelijk.

Pa wandelde en fietste veel, samen met ma. Gezapig fietsen en slenterend wandelen zijn misschien geen olympische sporten, maar de drang om te bewegen was er wel. Die was er in het begin ook bij mijn mieke en ik, maar tien jaar later is die fel verminderd met als gevolg dat we enkele kilootjes meer moeten meeslepen. Geregeld deed ik een wandeling van enkele kilometers met de hond van mijn schoonouders, Fifo de lapjeskleurige Jack-Russell. Oma, de moeder van mijn mieke, had het lieve beest uit het dierenasiel gered om haar kleinkinderen ermee te verrassen, maar die zagen de hond nauwelijks staan. Tijdens onze bezoeken zat het teefje mij

voortdurend aan te kijken, smekend om voorbij de koer en de tuin, aan de rand van de glooiende wegen te mogen snuffelen.

Milo, het teefje dat van 1976 tot 1990 mijn leven opvrolijkte, leek op Fifo, maar ze had langere poten en een labradorbeige vacht. Als puppy was ze bedoeld als geschenk voor een jarig nichtje, maar na een dag zeuren aan ma's oren mochten broer en ik haar houden. Op schooldagen kwam ze ons 's morgens wakker maken. Dan dook Milo onder de dekens en kwam zij na een tiental minuten uit zichzelf hevig hijgend weer naar boven.

Ma en pa werkten allebei waardoor Milo op werkdagen in het donkere ketelhok opgesloten zat, waar ze volgens de burenhulde als een wolf. Na school liet ik haar uit op een doodlopend landweggetje en gooide met stenen die ze al dan niet rapporteerde. Als het op eten aankwam, aanzag ze ma als haar enige echte baasje. Gebakken lever en kaasrandjes waren haar lievelingseten. Het was kostelijk om te zien hoe ze likkend het bord over de keukenvloer voort schoof; we hadden het zo weer in de kast kunnen zetten. Wanneer Milo naast me in de zetel lag te slapen, beefden haar oogleden en trilden haar poten alsof ze rende in haar droom. Van ma mocht ze niet in de zetels liggen omdat ze veel ruide, maar ik liet dat toch toe en als straf moest ik de zetels en de matten stofzuigen; wat nog steeds mijn favoriete kuisbezigheid is.

Wanneer we naar de kust of het Groothertogdom Luxemburg reisden, mocht Milo mee, want ze zat graag in de auto. Ze bleef bij een kennis logeren als we verder weg gingen. Hoe ze bij onze thuiskomst jankte en met haar staart zwiepte, is me bijgebleven; ze was de bijnaam Kwispel waardig. Het liefst van alles speelde ze met een tennisbal die ik via de muur naar alle kanten liet terugkaatsen. Het dier was een geboren fotomodel en poseerde gewillig. Ze gaf niet graag een pootje, maar na wat aandringen lukte dat wel. Tijdens onze wandelingen wachtte ze aan elke kruising om te kijken welke richting ik zou kiezen. Toen ik aan de hogeschool in Hasselt

studeerde en nadien daar ging wonen, kon ik alleen in het weekeinde met Milo bezig zijn. Om haar conditie op peil te houden reed ik nu en dan met de motor naar het bos. Ze kon snel rennen en probeerde de motorfiets bij te houden. Ik slaagde er zelfs in haar op de tank te laten zitten terwijl we reden, hoewel ze de indruk gaf over het stuur weg te willen springen. Tijdens de week ging pa met haar in het bos wandelen. Dan was hij haar baasje.

Als we even niet opletten, trok Milo alleen eropuit en was de straat haar jachtterrein. Ooit heeft ze zich tot aan de grote weg gewaagd en is ze door een auto aangereden; de dierenarts moest haar rechtersvoorpot hechten. Die keer dat ik haar op seksuele intimiteiten met een reu betrapte, zal ik niet gauw vergeten. Nadien kwam ik te weten dat ik beter een emmer water over de honden had uitgegoten om ze te scheiden. Als dochter van een jachthond zat Milo's jachtinstinct in haar genen vastgebakken. Toen ze met een hoentje van de burens in haar muil naar huis kwam, keek ze me beteuterd aan.

Een teek velde Milo. Tijdens een wandeling moet het beestje zich in haar vacht hebben vastgepind. Ik controleerde altijd haar rug en haar kop, nooit het begin van haar staart. Te laat merkte ik dat de teek zich een weg tot onder de huid had gewerkt en het kwaad was geschied. Op de koop toe verkankerde de teekbeet. Een operatie bracht tijdelijk verbetering. Het was geen leuk gezicht met die trechtervormige nekkap die moest verhinderen dat ze met haar muil bij de wonde kon. Volgens mij had Milo geen pijn maar jeuk, want ze wandelde nog heel erg graag. Het gezwel kwam echter terug. Zonde, want ze had met haar capriolen mijn leven nog een paar jaar langer kunnen opfleuren.

Op 30 juni 1990 rende ze de eeuwige jachtvelden binnen, waar leiband en hondendoep niet bestaan. Het inslapen verliep sereen. De dierenarts liet ons toe het dier mee naar huis te nemen om het in de tuin te begraven. Ik heb het gat gegraven

en Milo erin gelegd, op haar slaapdekentje dat in haar mand lag. Een onweer naderde en ik moest me haasten de kuil dicht te gooien. Toen het begon te regenen, barstte ik in tranen uit. Het is een van de weinige keren dat ik gehuild heb; misschien wel de eerste keer als volwassene. Wenen, dat doet een man niet.

In eerste instantie kon ik ook niet om de dood van pa wenen. Op de avond van 9 november 2011 belde broer dat pa gestorven was. 's Namiddags had ik hem nog in het ziekenhuis bezocht. Hij kon toen moeilijk ademen en vroeg of wij zijn kamer wilden verlaten. Zijn bange blik herinner ik me veel te goed terwijl ik de gang op liep en de deur langzaam achter me dichttrok. Hij had geen schrik om te sterven maar voelde wellicht aan dat hij me voor de laatste keer aankeek. En in de auto, rond middernacht aan het laatste kruispunt net voor het ziekenhuis, kwamen dan toch de tranen, heviger dan ik had gedacht. Aan zijn sterfbed liet ik me weer gaan toen ik voelde hoe koud zijn hand was. Zo kil zijn zelfs de handen van mijn mieke niet als ze het door en door koud heeft. Voor mijn geestesooeg zie ik Milo samen met pa door het bos wandelen. Ik denk dat hij nog meer van de hond hield dan ik. Missen doe ik ze allebei.

Laat ik mijn droefheid verdrijven door een leuke gebeurtenis, hoewel ik mijn verjaardag liever niet vier.

Op 11 juli herdenken alle Vlamingen de Guldensporenslag bij Kortrijk. Milities van het graafschap Vlaanderen en het leger van de Franse koning Filips IV raakten er op dezelfde dag in 1302 slaags. Alle Belgen vieren op 21 juli de verjaardag van de eedaflegging door Leopold 1 in 1831, als gevolg van de Belgische revolutie in 1830 tegen Willem 1, koning der Nederlanden. In juli zijn bovendien ook heel wat familieleden en kennissen jarig, zoals de zoon van broer op 2 juli, de jongste dochter van de broer van mijn mieke op 7 juli, de vriendin van ma op 12 juli, en de vader van mijn schoonzus op 21 juli. Hoewel ik mijn eigen verjaardag wil bagatelliseren, was mijn komst

naar de aarde voor ma en pa zeer zeker een van de mooiere dagen uit haar leven.

In 2009, toen ik negenenveertig werd, heb ik samen met familie een rustig feestje gebouwd om te vermijden dat mijn mieke me op mijn vijftigste verjaardag zou verrassen met een heuse party. Het feestje voor mijn vierenvijftigste verjaardag in 2014 had plaats in een vakantiehuisje van Sunparks De Haan, op de dag zelf en dat is altijd leuker. De familie van mijn mieke overlaadde me er met cadeautjes en ik mocht naar hartenlust het tropische zwembad gebruiken. Vooral de tekeningen van mijn miekes nichtjes warmden mijn hart op. Ik was ook heel erg in mijn sas met het poppetje dat symbool staat voor *Die Sendung mit der Maus*. Als elfjarige keek ik er graag naar en de eenvoud van de gastheer van dat programma had me als kind mateloos aangesproken.

Mijn mieke weet nooit wat ze me als verjaardagscadeau kan geven. Wanneer ik zeg dat ik alles heb en dat zij het belangrijkste is, kijkt ze me aan alsof ik van een andere planeet kom. En omdat zij denkt dat buitenaardsen niet bestaan, schrikt ze niet. Ik schilder, ze zou daarom een nieuw palet kunnen kopen. Maar ik gebruik papieren paletten omdat die goedkoper zijn. Toen ik het schilderen in 2011 weer opnam, heb ik een provisoire ezel in elkaar getimmerd met het hout dat her en der in de garage lag. Misschien ben ik toe aan een professionele ezel. Ik heb geopperd dat mijn mieke dan twee ezels in huis zou hebben.

Ze zou me een reflexcamera kunnen kopen waarmee ik betere portretfoto's kan maken dan met het compacte toestel dat ik voor haar verjaardag gekocht heb. Eén nieuwe mp3-speler met voldoende geheugen zou de vier spelers die ik heb, kunnen vervangen. Een nieuwe fiets zou ook een leuke aankoop kunnen zijn, want de fiets van pa is na meer dan dertig jaar versleten. Een elektrische fiets? Te duur. Een Bongobon als gift? Dat is haar iets te gemakkelijk. Bovendien heb ik in 2010 in het

romantische kasteel van Tilques gelogeed, die keuze valt dus af. Met een andere bon kan ik op een circuit naar keuze enkele rondjes met een Ferrari of Porsche rijden. Helaas is mijn snelheidsdrang getemperd door de vertragingsinstallaties die de gemeenten en steden her en der lieten aanleggen. Wat een fijn cadeau zou zijn, is haar toestemming om te rijden zoals ik wil wanneer zij naast me in de auto zit.

Ik kan ook iets beginnen met een setje gutsen en beitels, want ik wil al langer een beeldhouwwerk maken. Met dat idee in mijn achterhoofd heb ik de krulwilg, die ik op vraag van mijn buurman gerood heb, niet aan de grond maar op een hoogte van twee meter gekapt. In de slanke boomstronk kan ik me gemakkelijk mijn mieke voorstellen die met een elegante duik *dolfijn* in de lucht springt. In 2012 heb ik van haar een tuinzetel voor mijn verjaardag gekregen, op zonnige dagen waarlijk een dankbaar geschenk. Voor mijn vierenvijftigste verjaardag schonk ze me een mooie fietsbril die ik met zorg behandel.

Ik leende regelmatig de grote hegschaar van pa, maar die van haar broer is kleiner en gemakkelijker te bedienen. Volgens mij was dat een prima cadeau geweest als mijn mieke niet zo bang was dat ik me ermee zou kwetsen en als ma me niet in 2014 de kleine hegschaar op batterijen had gegeven die pa nooit wilde uitlenen. Het inspiratiebankje heb ik eerder in een nieuw kleedje gestoken en met een tiental dure potten lak had ik het tuinhuis in dezelfde stijl kunnen afwerken. Zelf zou ik lichtgroen gekozen hebben, maar mijn mieke wilde dat ik het tuinhuis saagrijfs verfde. Een plastisch chirurg zou mijn scheve neus kunnen uitlijnen. Een pruikje zou me ook niet misstaan, maar ik wil mijn mieke niet laten schrikken.

Ik denk dat ze niet zal kiezen uit de dingen die ik opgenoemd heb. Zij zoekt iets blijvends, zoals de oorbellen die ik voor haar verjaardag gekocht heb. Ik zie me niet met een oorhanger rondlopen. Behalve een ring en een

armbandhorloge heb ik nooit sieraden gedragen en zal dat ook nooit doen.

In 2016 kreeg ik voor mijn verjaardag een synthesizer en een drone, twee cadeaus waarmee ik aardig in mijn nopjes was. Als ik het woordenboek mag geloven betekent het woord drone gegons, gezoem, gesnor of geronk. Ik kan op een eentonige manier iets opdreunen, of ik zou een hommel kunnen nadoen, maar nietsdoeners, klaplopers, leeglopers en luilakken zullen zich gegarandeerd erdoor aangesproken voelen. Ten slotte kan ik *drone* gebruiken om een radiografisch bestuurd vliegtuig te benoemen.

Ik weet niet meer wanneer ik voor de eerste keer over een drone hoorde spreken. Misschien was het in 2011 via de tv-serie *Homeland*. Zeker is dat de Amerikanen in januari 2009 met behulp van een militaire drone twee Al-Qaida terroristen evaporeerden, toevallig 100 jaar na de geslaagde 12-secondenvlucht van de gebroeders Wright. Aan het einde van de eerste wereldoorlog, produceerde Orville Wright samen met Charles F. Kettering een onbemand vliegtuig – de kettering bug – dat de Amerikanen wilden inzetten om Duitse steden te torpederen. Maar toen ze goed en wel in productie konden gaan, was de oorlog al gedaan.

Tijdens de tweede wereldoorlog vernietigden Amerikaanse Aphrodite-drones – ook vliegende bommen – Duitse V1-raketbases in Calais. Piloten moesten de kisten in de lucht brengen, waarna ze per parachute afdaalden. Het was een gevaarlijke klus en menig piloot liet er het leven bij. In de oorlog tegen Vietnam spioneerden de Amerikanen hun vijand met gesofisticeerde drones. Pas na de aanslagen van 11 september 2001 begonnen ze ermee terroristenhaarden her en der te bestoken. Meer en meer landen zetten nu drones in om de veiligheid van hun burgers te garanderen tijdens manifestaties, festivals en andere feesten.

Niet alleen in de militaire wereld maakt de drone zijn opgang, het toestel heeft zeer zeker een toekomst in de commerciële wereld, bijvoorbeeld bij het verdelen van online bestelde pakketten. De drone is zelfs doorgedrongen in de speelgoedwereld. De Quadcopter die ik cadeau kreeg, heeft zijn eigen wifi waarmee ik real-time luchtbeelden naar mijn iPhone kan verzenden. Ik kan ermee head- of headless vliegen, maar ik heb in beide gevallen zeer zeker mijn hoofd nodig.

Via de camerabeelden zie ik in de headmode waar vooruit, links, rechts of achteruit is, maar de hoogte is moeilijk in te schatten. Met het draaien rond zijn as bepaal ik de vliegrichting van de drone, maar in de headless mode hoef ik slechts de beweging ten opzichte van de afstandsbediening bij te houden. Het lukt me niet dit snel onder de knie te krijgen, ook omdat het 130 minuten duurt om de batterij op te laden, terwijl een vlucht maximaal 6 minuten duurt. Ik zal me enkele reservebatterijen moeten aanschaffen. Het is ook een groot pluspunt dat ik elk onderdeel van de drone apart kan bestellen, voor het geval er iets stuk gaat.

Als kind had ik graag een drone gehad. Als twintiger wilde ik een synthesizer bespelen. En ineens had ik beide. Zijn vliegen en muziek maken louter nutteloze bezigheden van een man die te veel vrije tijd heeft? Misschien, maar het zijn zeer zeker pogingen om creatief bezig te zijn. Ze helpen alleen mezelf vooruit. Normaal ben ik slechts een minuscuul onderdeel van de tijdruimte en besta ik slechts een fractie van de ruimtetijd, maar door mijn brein opdrachtjes te geven, slaag ik erin mijn kundigheid op allerlei gebieden aan te scherpen. Ik wil mijn leven niet minimaliseren, maar mijn hobby's geven zin aan mijn zandkorrelbestaan. Zo zal ik tot de dood de tijd doden zonder te brommen.

Wat heeft een levensgenieter zoals ik nog nodig om zijn leven te verbeteren? Ik leef om te eten en dat bevredigt mij. Toch mag ik niet van het leven profiteren, want overdaad

schaadt. Ik doe dit en dat. Ik leef in een wereld waarin ik de keuze heb kinderen te verwekken of niet. Misschien had ik kinderen gepland als ik mijn mieke eerder had ontmoet. Door mijn zaad te sparen slaag ik er misschien in de curve voor de groei van de wereldbevolking van exponentieel naar lineair om te buigen. En mijn mieke steunt me in die zaak. Nu en dan reizen we kortstondig naar een hemels oord om er onze negatieve emoties en strevingen achter te laten. Daar laat ik mijn opgekropte lust uitbarsten als lava uit een vulkaan, maar niet in mijn miekes schoot.

Ik heb vakantiehuizen geprezen en vakantiehuizen afgebroken; Raymond van het Groenewoud deed ongeveer hetzelfde met de zalen waar hij optrad. Of het in Nederland, Frankrijk of eigen land was, aan de kust of in de Ardennen, het waren ronduit vuile huisjes. Hun ligging was meestal perfect, maar het onderhoudspersoneel liet altijd steken vallen. Zonde, want tevreden klanten keren terug.

Schelle kreetjes van de vrouwen in mijn reisgezelschap maakten de spinnendoder attent, ik dus. Maar ze bleven zeuren over stinkende toiletten, ijskasten die niet genoeg koelden, badkamers die te klein waren en slechte matrassen. Na een verblijf van enkele dagen bleek het allemaal mee te vallen omdat onze geesten zich hadden afgestemd op het huisje dat we bewoonden. De afwasmachine leverde ineens veel beter vaatwerk af, de spullen in de koelkast waren diepgevroren, de vieze zetels zaten goed en de burens maakten minder kabaal. Alleen de matras van het bed bleef slecht en stelde mijn gewrichten op de proef zodat ik erbij liep als een knar van tachtig.

Ruzies waren nooit ver weg. We slingerden verwijten naar elkaars hoofden alsof het waterballonnen waren. We probeerden alles in goede banen te leiden, maar het bleef een karwei om de kinderen mijn miekes broer tevreden te stellen. In vakantieparken waren meestal genoeg faciliteiten waarmee

ze zich konden bezighouden, maar we kregen niet altijd waar voor ons geld. Als bezoeker van een vakantiepark, pretpark, zwembad, openluchtmuseum of ander kinderland houd je beter je portefeuille in de aanslag.

Mijn hele leven ben ik achtbanen uit de weg gegaan, maar in 2013 vroeg mijn mieke in Plopsa Coö of ik een snel ritje met haar wilde maken. Die allereerste ervaring met mijn liefje in mijn schoot was in één woord een breinverschuiving. In 2014 deed ik de stunt nog eens over in de piratenboot van Plopsaland in De Haan, maar die was misselijkmakend. Ik deed het omdat ik van haar houd.

Mensen houden het wijselijk bij één geliefde voor het leven, of twee waarmee ze respectievelijk samenwonen en vreemdgaan, of meer liefjes naargelang hun liefdesleven zijn tol eist. De meeste tijd brengen mijn mieke en ik in harmonie door, maar af en toe ruziën we over huiselijke aangelegenheden. Niet helemaal op dezelfde manier ontaarden conflicten tussen koningen of regeringen in regelrechte oorlogen. Dat er geen goed noch kwaad bestaat, dat wil geen mens zomaar aannemen. Wat voor de een juist is, is voor de ander fout. Voor sommigen helpt religie, voor anderen is een sekseverandering nodig om zich goed in hun vel te voelen. Het zou de grootste problemen uit de wereld helpen als alle mensen net zo verliefd op elkaar waren als mijn mieke en ik.

Ik schipper al jaren tussen contemplatie en de hedonist uithangen. Zou de wereld beter draaien als mensen waren zoals ik? Maar wie ben ik? Hoe ben ik? Wat ben ik? Ik ben een dichtsterke, een schrijverke die met woorden jongleert. En hoe groter mijn woordenschat, hoe beter ik kan uitpakken met boeiende vertellingen. Ik heb van mijn mieke geleerd dat ik zowel schrijvend als sprekend de woorden binnen hun context moet kiezen, en dat mijn keuze niet afhankelijk mag zijn van mijn stemming. Soms kan ik me niet inhouden om schrijftaal te spreken, maar dat doe ik om verloren gewaande woorden

nieuw leven in te blazen. Ik zal ook in dit verhaal spreektaal vermijden, behalve citaten.

Terwijl de aarde beeft en met mijn voeten speelt, terwijl de fotonen van de zon me niet alleen doet bruinen maar me ook dreigt te roosteren, ben ik met niets anders bezig dan schrijven. Broer is een dichter die zich tot een honderdtal luisteraars richt. Ik ben een schrijver met nog minder lezers. Ik vraag me net zoals hij al jaren af waarom ik schrijf als geen mens mijn boeken leest. Velen spreken als papegaaien en blaten als schapen, maar broer en ik lachen nooit met hun kunstigheden in de hoop dat zij niet met die van ons lachen. Het wereldwijde web ligt voor ons open.

Met een smartphone in de hand ga ik door het hele land. Overal waar ik kom ben ik op de hoogte van het reilen en zeilen van mijn familie, vrienden en kennissen. Surfend op het internet stem ik mijn mening af en maak mijn eigen verhaal. Ik word er slimmer van, maar ik heb de indruk dat veel mensen nog altijd dommer zijn dan het paard van Jezus. Draaien ze me een rad voor de ogen? Of hebben zij gewoon een ander doel in het leven? Zoeken zij vertier waar ik kennis vergaar?

Mijn mieke vindt dat ik af en toe dom doe. Dat geef ik toe. Zij ziet het leven niet zo rooskleurig als ik, maar als nar kan ik haar opvrolijken. Ik ben graag allemans vriend. Dat ik nu en dan zo dom ben als het achtereind van een koe, dat is een tijdelijk fenomeen dat, nadat ik alles in mijn unieke maar gebrekkige brein op een rijtje gezet heb, vanzelf weer overgaat.

Ik wil niet van de os op de ezel springen maar doe het toch. Ik zeg wat ik wil en ben vrij in mijn daden. Dat maak ik me wijs, want meestal bepaalt de mening van anderen de manier waarop ik iets doe. Mensen volgen regels en doen daar niet moeilijk over. Opscheppers lijken meer te voelen voor de extravagante kant van het leven en zoeken sensatie waarbij ze niet alleen zichzelf kwaad berokkenen maar ook anderen. Ik ben anders. Mijn chemie, of hoe ik mijn eten in energie omzet, bepaalt mijn

dagelijkse gang. Ik voel me zo gezond als een vis maar ben zo koppig als een ezel.

Mijn goede opvoeding gaf me heel wat kansen. En mijn talent om met computers te werken bracht me op allerlei plaatsen. Ik denk soms dat ik beter af zou zijn geweest als een monnik in de abdij van Orval, of een solitaire berenjager in de Rocky Mountains. Misschien was het leven nog leuker geweest als een op jacht en visvangst aangewezen Congolees die op het dak van zijn hutje onder de blote hemel slaapt. Dan was ik zo licht geweest als een vogel en zo blij als een hond met zeven pikken.

Maar ook in de ruimte voel ik me thuis.

Juni

Ik ben een thuisblijver, maar af en toe moet ik eruit. De dagelijkse sleur achter me laten, dat is de opzet van vakantie. De Belgische zomer is altijd in een wip voorbij. Meestal moddert het weer wat aan, maar soms kan het kwik aardig pieken op juli- en augustusdagen. De nachten zijn meestal zweterig en de ochtend braakt elke dag humeurige mensen uit waardoor huiselijk geweld en verkeersagressie hoogtij vieren. September is heel wat rustiger en milder. Ik heb geen kinderen en kan gerust in die maand op reis gaan; dat is zelfs goedkoper. Tussen het thuisadres en de vakantiebestemming liggen echter veel struikrovers in hinderlaag om me met allerlei ongemakken te overvallen. Het navigatiesysteem draagt zijn steentje bij, want TomTom raakt – ondanks updates – regelmatig de kluts kwijt door wegwerkzaamheden en files. Mijn mieke vraagt zich altijd af hoe het komt dat het verkeer zich zonder aanwijsbare reden vastrijdt. Ze wil niet begrijpen dat het accordeoneffect te wijten is aan de verzadiging van de autosnelweg.

Een afwisselende reis door Frankrijk bracht ons in 2012 naar een leuk vakantiehuis in Saint-Ambroix, aan de rand van de Cévennes. Mijn mieke had heel erg graag wat avondmarktjes afgeschuimd, maar helaas konden we in september niet meer van de zomermanifestaties genieten. Na het bezoeken van een aantal middeleeuwse dorpjes die vrij dood overkwamen, snakte ik naar wat animo. Het was echter te heet om dagelijks eropuit te trekken en ik genoot ten top van de rust aan het zwembad, mijmerend over de zin van het reizen. Als we niet met een vliegenmepper achter de wespen aan zaten, speelden we Adam en Eva in het paradijs feilloos na. We leefden met tegenzin naar de dag toe dat we weer aan de slag moesten.

Terwijl de leerlingen in de banken zaten in een poging wetenschap te vergaren en wijsheid op te stapelen, lagen wij op ons luie gat te zonnen. Samen lazen we elk een goed boek dat

een jaar op stapel lag, en geregeld onderbraken we onze leessessies om elkaar een goedgehumt kusje te geven. Mijn mieke durfde eindelijk monokini te gaan omdat de sluiting van haar bovenstukje was afgebroken. Om af te koelen legden we een kaartje onder het afdakje. Daar maakte ik haar ook het hof in de veronderstelling dat mijn versierkunst op de late avond vruchten zou afwerpen. In het geval er de volgende dagen wat wolkjes aan het firmament zouden verschijnen, beloofden we elkaar nog iets bij te leren over de Franse cultuur door een chic restaurant, een vervallen kasteel of een merkwaardige rotsformatie te bezoeken.

Veertien dagen later verlieten we met pijn in het hart het mooie vakantiehuis met zijn adembenemende uitzicht. Ik zou de Fransen niet missen, want ik had weinig contact met hen, ook de norske caissières in de supermarkten konden me niet overtuigen langer te blijven. Ik kan zonder zwembad en mooi weer, hoewel het altijd aangenaam is om de zon op je huid te voelen en het daarna met water af te koelen. En wat mij het dierbaarste is, mijn mieke mijn muze, nam ik weer mee naar huis.

In 2013 huurden we voor ons beidjes een groot vakantiehuis in Calonge aan de costa Brava. We hadden er een mooi uitzicht op de haven van Palamos, het stadje waar ik met mijn ouders tweeëndertig jaar eerder een zomervakantie had doorgebracht. Op de tweede dag zag ik vanaf het grote balkon enkele ratachtige diertjes in de palmbomen zitten. Mijn mieke was in alle staten en gedurende de hele vakantie heeft zij erop toegezien dat de ramen en deuren gesloten waren wanneer we het huis verlieten. De man die het zwembad onderhield geloofden we niet toen hij beweerde dat het een soort Chinchilla's waren. Om de beesten uit onze gedachten te zetten, haalden we onze harten op aan avontuurlijke wandelingen langs de kust en bezoekjes aan middeleeuwse stadjes. Het weer zat de eerste week niet mee, maar de tweede week kon mijn mieke op het balkon naar hartenlust zonnebaden. Liever daar dan in

de tuin aan het zwembad, want onder de bomen lagen etensresten van onze huisgenootjes.

Thuis botsen onze meningen soms. In een mooi vakantiehuis op een helling in Caunes-Minervois namen we in 2014 opnieuw de proef op de som en kwamen er heel sterk uit. Mijn mieke kon er goed bruinen, want het was elke dag rond de dertig graden. Wind bracht steevast verkoeling en veel regen hoefden we niet te vrezen. Caunes-Minervois ligt immers op een zuidelijke heuvelrug van de Montagne Noire die de wolken tegenhoudt. Mijn mieke en ik stonden geregeld in verwondering voor de snel veranderende wolkenpartijen; de aambeeldwolken achter de heuvels waren zeer gegeerde foto-objecten. We konden ook uren turen naar de ondergaande zon die de wolken rozig kleurde, of de opkomende vollemaan die net boven de horizon zo groot leek dat we ons op een andere planeet waanden. In dit onaardse paradijs voelde ik me enigszins thuis.

Elke dag bracht de motorhome ons naar een bezienswaardigheid in de Minervois, die niet alleen bekend staat om zijn vele wijnkastelen. We wisten dat het internet allerlei attracties verbloemt, maar nu zagen we het met eigen ogen. Zo is het Canal du midi niet zo indrukwekkend als we ons hadden voorgesteld. Regenwater komt van de Montagne Noire gedreven en slibt in het kanaal aan. Het water heeft daardoor een bruingroene kleur die je doet denken aan een serieuze verontreiniging. Leuk waren de marmeren kunstwerken die her en der in het dorp de weg naar een non-actieve steengroeve markeerden. Het roze marmer dat ze er ontgonnen hebben, siert nog menig paleis over de hele wereld. Ons bezoek aan de abdij van Caunes-Minervois loste wel onze verwachtingen in. Toen we het kerkgedeelte vanuit de ondergrondse gang binnenkwamen, benam het interieur ons even de adem.

We vertoefden in het land van de katharen. Hier en daar bezichtigden we overblijfselen van kastelen waar de ketters zich ooit hebben verschanst. Om tot bij de kastelen van Lastours

te geraken moesten we zes euro betalen, maar de heuvel was de moeite waard om te beklimmen vanwege de mooie vergezichten; het leek erop dat de bouwers hulp van buitenaardsen hadden gekregen. Mijn mieke volgde me gewillig naar andere interessante sites zoals menhirs, dolmen en kloven. Ze houdt echter meer van marktjes dan van ruïnes en het kon dus niet uitblijven dat we op marktdag naar Carcassonne trokken.

Na enig zoeken begrepen we dat de souvenirwinkels zich niet in het nieuwe stadsdeel maar in de oude ommuurde stad bevinden. Als we even de vele toeristen wegdachten, konden we er ons onderdompelen in de sfeer van weleer. De uitzichten waren grandioos en ons fotoestel klikte erop los. We houden altijd een wedstrijdje van wie het beste kiekje van hetzelfde onderwerp maakt. Mijn mieke neemt een foto ter plaatse en het duurt een hele tijd eer de omstandigheden naar haar zin zijn. Ik schiet echter naar believen plaatjes en voltooi de foto achteraf op mijn computer thuis.

In een onbewaakt moment sloeg het noodlot toe. Terwijl ik in een winkel wachtte om een souvenir te betalen, besloot mijn mieke de aanpalende winkel te verkennen. Toen ik buitenkwam beving me de schrik van mijn leven, want ze was nergens meer te bespeuren. Ik kon haar niet bellen of sms'en omdat zij haar gsm in het vakantiehuis had laten liggen. Aan de hoofdingang was ze niet. Ik haastte me naar de motorhome maar ook daar was geen spoor van haar te bekennen. Ten einde raad haalde ik bij de informatiestand een plattegrond en ging de straten systematisch af, hoewel ik me als een kind voelde dat zijn ouders kwijt is. Vakantie kruipt in je kleren.

Het was een pak van mijn hart toen ik haar eindelijk tegenkwam in het gedeelte van de stad dat we nog niet bezocht hadden. Ze weende en legde snikkend uit dat ze de hoofdingang niet kon vinden. Gewillig toonde ik haar de toegangspoort en enkele dagen later bezochten we

Carcassonne een tweede keer. In het avondlicht zag niet alleen de oude stad er fotogenieker uit, ook mijn mieke straalde en ik beloofde haar dat ik haar op onze route door de tijd als een gids zou voorgaan om nachtmerries te voorkomen. Tegelijkertijd zou ik haar lijdzaam blijven volgen, want zij is mijn levenslicht. Alleen samen hebben we *'een leven als God in Frankrijk.'*

Tijdens de veertien dagen dat ik met mijn mieke op vakantie in het buitenland ga, probeer ik mentale, fysieke en emotionele ervaringen op te doen. Nu en dan proberen we ook badsteden aan onze Belgische kust uit. We weten dat het weer er kan tegenvallen, maar we nemen toch het risico omdat de zee ons altijd aanspreekt. Als kind heb ik met mijn ouders in Oostende verbleven, als puber in Nieuwpoort en als drieëntwintigjarige in Zon & Zee te Westende. Vele jaren heb ik de kust links laten liggen, tot mijn mieke me in 2006 het aangename Blankenberge toonde. Vuurwerk was er genoeg in Knokke-Heist tijdens het internationale vuurwerkfestival. We bezochten het festival vijf jaar op rij en logeerden vlakbij het Albertstrand in een appartement dat zijn beste tijd had gehad maar dat nog een zekere charme bezat.

In 2013 huurden we een appartement in Koksijde. We vergaten dat Knokke-Heist aan de andere kant van de kust ligt en we zagen daarom van het vuurwerk af, want daar konden we zelf wel voor zorgen. Ik voelde me goed toen ik in een gemakkelijk zittende stoel op het zandstrand van Koksijde zat te schrijven terwijl mijn mieke een dikke turf las. Zon, strand en zee. Het is cliché, maar het is leuk om te zien hoe mensen de dingen doen die ze menen te moeten doen. Ze bekennen kleur en zonnebaden gretig omdat een teint hen aantrekkelijker maakt. En daardoor zullen ze zich beter voelen. Toch zag ik hier en daar een rode kreeft die geen rekening had gehouden met de slinkende ozonlaag, want die houdt het schadelijke UV-licht niet meer volledig tegen. Met mijn kale hoofd is een zonnecrème met factor dertig een must, maar ik droeg liever

een pet en een jasje met lange mouwen. Toch raad ik ouders aan hun kroost te hersenspoelen wat betreft het insmeren tegen verbranding, zoals ze hen ook leren het zand uit hun spullen te kloppen vooraleer het appartement binnen te gaan.

Er was nog een andere bezigheid die me aan de kust van de werkelijke zin van het leven kon afleiden. Mijn mieke en ik wandelden op de dijk. Anderen deden dat in familieverband of alleen met de hond. Creatieve mensen bouwden zandkastelen en speelden met vliegers. Hier of daar schrokken zwemmers niet terug voor het ijskoude zeewater. Ouders lieten hun kinderen in gocarts rijden, trappend of elektrisch voor diegenen die het sportieve aspect van de vakantie onbelangrijk vonden. Rijkelui waagden zich op zee in hun eigen zeilboot of gehuurde motorboot. Waaghalzen verkozen parasailing met of zonder motor. Voor alle mensen waren er ijsjes en drankjes te koop die de dorst tijdelijk lesten.

De volgende dag zag de zee er weer heel anders uit. Donkere wolkenpartijen troepten erboven samen en duwden regenwolken het binnenland in. Onze bezigheden verplaatsten zich van het strand naar de dijk, waar lunaparken gouden tijden beleefden. De winkeliers wreven zich in hun handen, want de kassa rinkelde. Casino's lieten de roulettes doldraaien en euro's rolden binnen. Tropische zwemparadijzen raakten overvol. Lelijk of niet, ik paradeerde in mijn fraaiste badkleding mee. En ik hoefde geen nietszeggende tattoo om me stoer voor te doen. Ik zoek geen verfrissing of kicks die de adrenaline in mijn bloedbanen doen stromen, dus geen wildwaterbaan voor mij. Liever fiets ik samen met mijn mieke over de slingerende weggetjes van de polders.

Ik fiets voor de beweging en ook wel omdat ik met de auto zelden een parkeerplaats in het centrum van de stad vind. Op een dag tijdens de gemeenteraadsverkiezingen van 2012 fietste ik van de brug over de spoorweg in Hasselt en zag het zoveelste aanplakbord staan. In een flits herkende ik beide personen;

sterk dat een menselijk brein dat zo snel kan. Rechts was een sympathieke man met kort haar afgebeeld. Ik had er ooit op gestemd omdat broer hem had aanbevolen, en broer kent veel mensen omdat hij in de verkiezingsdrukke meedoet. Hij zag er met dat grijze haar wijs uit. En wijsheid mogen we toch wel in de politiek verwachten. De achternaam van het meisje bevestigde mijn vermoeden dat ik ooit een videoreportage van haar doopsel had gemaakt. Haar vader is een ex-collega waarmee ik regelmatig op restaurant ging om een laat avondmaal te nuttigen of onze kleine problemen te verdrinken.

Het daaropvolgende weekeinde reed ik per auto naar ma of de ouders van mijn mieke, langs kronkelende wegen en plattelandsdorpjes. Allerlei borden zoefden voorbij, opgefleurd met affiches van mensen die de kiezers probeerden te overtuigen op hen te stemmen. Ze torsten een kind of een hond, hadden hun beste pak of jurkje aangetrokken en glimlachten, vurig hopen dat ik me hun nummer en lijst zou herinneren wanneer ik in het kieshokje stond te wikken en te wegen.

Heel wat mensen hebben helemaal geen belangstelling voor politiek maar spuien wel commentaar over de realisaties van de politici. En toch is er zoveel wil om iets te veranderen. Mensen mogen hun stemmen laten horen, maar slechts enkelen worden verkozen, met wat geluk, een duwtje van de familie of door vriendjespolitiek. Zij zorgen ervoor dat de kiezers het naar hun zin hebben in hun gemeente, er graag wonen en er ook blijven. Niet voor niets is de woning waarin ik met mijn mieke samenwoon mijn favoriete verblijfplaats.

Het enige dat mijn gemeente me vraagt is dat ik overeenkom met mijn bureu. Maar wanneer ik een hond hoor blaffen, raak ik gegarandeerd geënerveerd. Ik kook wanneer tuiniers in de buurt snoeien met zingende zagen en bouwvakkers drillen en boren om doof te worden. Elk geluid dat ik hoor, wil ik situeren. Wanneer ik de bron ken, kan ik een manier zoeken om de ongewilde klanken uit mijn

ervaringswereld te bannen. Ik leg een zanger die een onuitstaanbaar liedje zingt het zwijgen op door de radio af te zetten of het volume omlaag te draaien, hoewel het gehoor noodzakelijk is voor mijn veiligheid. Katten in paringstijd verdrijf ik van mijn grondgebied door er een oude slof of twee naar te gooien. Ik probeer te allen tijde op een spirituele manier afstand te scheppen tussen mijn innerlijke wereld en de buitenwereld, maar er zijn situaties waarin dat onmogelijk is. Voorbijrazende auto's en vliegtuigen, kermisattracties en alarmbellen maken mijn leven hels. Daar moet ik mee leren leven, of oordoppen insteken. Helaas hoor ik dan het bloed in de banen ter hoogte van mijn oren nog harder suizen.

Ik heb schrik als het onweert. Niet van de donder maar van de bliksem, hoewel het de bliksem is die dondert. Aan dat oergeluid lever ik me nu en dan over en ik ben altijd blij als de bui voorbijdrijft zonder mijn huis of dat van een ander te vernielen. Het verre geluid van een installatie die dagenlang een paal in de grond heit, kan mijn aandacht voor belangrijke zaken doen verslappen. Aan woedende grasmaaiers en joelende kinderen van burens, muzak in winkelcentra en absurde beltonen waar je ook komt, heb ik een hekel. Het oorverdovende kabaal van de rijwind in een trein waarvan de raampjes openstaan haat ik. Het gonzende verkeersgeraas in steden doet me in kerken wegvlugten. Ook kuchen en hoesten staan op mijn lijstje om te mijden, niet alleen vanwege de vele decibels maar om het besmettingsgevaar. Dingen die druppelen als een lekkende kraan en muggen die *ziften* zijn een pest. De wekker verfoei ik zonder meer.

Als wetenschappers het klaarspelen de achtergrondruis van de big bang met behulp van ruimtetelescopen te visualiseren, dan moet ik met mijn autistische vermogen gemakkelijk overbodige geluiden kunnen absorberen. Daarom laat ik onomatopoëtische woorden mijn brein behameren, want dan zie ik geluiden en hoor ik beelden. Als ik de schepper mag

geloven, zal ik evenwichtig blijven door luidende klokken, fluitende vogels, lachende kinderen en de smakkende kussen van mijn dierbaren. Misschien valt het maatschappelijke leven gedeeltelijk of volledig stil wanneer mensen zich zo dwaas gaan gedragen, maar als ze samen een stillere en luisterrijke wereld willen creëren, zullen ze niet mogen overdrijven wanneer ze met een lawaaiërige bezigheid anderen dreigen te storen.

Ik laat me niet meer uit mijn lood slaan door oncontroleerbare geluidsbronnen en concentreer me op leukere geluiden zoals de branding van de zee. Het ritselen van bladeren en de roffelende regen op het afdak lees ik als natuurboeken. Het pruttelende koffiezetapparaat bij oma doet me ook wegdromen. Jammer dat het samenspel van ons duo Senseo-apparaten me niet kan wegvoeren op de baren van de golvende zee; ze brommen slechts eentonig. Bovenal houd ik van mijn miekes stem. Zij weet dat ik graag schrijf en het getokkel op mijn toetsenbord brengt rust in huis. Alleen weet ik nog geen raad met het spinnen van een kat, want ik zie liever honden. Of het gekrijs van een pasgeborene, want die moet ik sowieso welkom heten op de wonderbaarlijke aarde. Voor een vader en moeder klinkt het geblèr wellicht als muziek in de oren.

Een baby die geboren wordt schrikt zich rot van het felle tl-licht na een duister verblijf van negen maanden in een krappe behuizing die een baarmoeder kan zijn. Ik heb niet het gevoel dat ik daar ook geweest ben, want ik herinner me er niets van, alsof mijn geheugen pas begon te werken toen ik via een spelonk de levensgrot van ma verliet. Ik schreeuwde het uit, maar om een of andere manier voelde ik me welkom. Sindsdien probeer ik kabaal uit te sluiten en te vervangen door muziek. Ik ben langer gebleven omdat de radio hit na hit uitzond.

4fm was sinds 2001 een onafhankelijk radiostation dat non-stop muziek uitzond. Presentatoren kwamen nauwelijks tussen, en dat vond ik geweldig. In 2007 nam de Vlaamse Media

Maatschappij het roer over. Pas in 2009 besloten ze de commerciële toer op te gaan om het hoofd te kunnen bieden aan de concurrentie van Nostalgie. Joe fm was geboren; misschien is Joe de oprichter, de andere initialen zijn later weggelaten. Kortom, het was eindelijk gedaan met voortdurend naar een andere zender te moeten zoeken.

Joe zag het licht en liet zich vooral horen via oude hits. Eindelijk hoorde ik de liedjes terug uit de tijd dat ik nog naar school ging en vroeger. A-Ha, Bachman Turner Overdrive, Cockney Rebel, Donna Summer, Earth and Fire, Flash and the Pan, Gloria Gaynor, Harpo, Iggy Pop, Jennifer Rush, KC and the Sunshineband, Leo Sayer, Mud, Nena, OMD, Petchop boys, Queen, Rubettes, Slade, Tears for Fears, Ultravox, Village People, Wally Tax, Yazoo en ZZ Top.

Sinds mijn mieke en ik samenwonen, hebben we onze radio op de frequentie van Joe staan. In het prille begin zongen we de leuke hits mee, en 10 jaar lang beleefden we dolle pret met Joe, want tetterende stemmen duurden nooit langer dan twee minuten. Het was zalig. De zender was voor ons een baken. We voelden ons goed in ons vel. Enkel op zondagavond raakten we een beetje geënerveerd door het hakkkelende praatje van Truus, wanneer we terugkeerden van het wekelijkse bezoek aan de ouders van mijn mieke. Maar nu en dan staken we daar iets van op.

En toen ging Joe op 16 augustus 2016 ineens *all the way* door Luc Alloo op zondag van 10 tot 12 te programmeren. Ik geef normaal opbouwende kritiek maar in zijn geval moet ik harder optreden. Hij verpest onze zondagmorgen, de ultieme periode om mijn blog te schrijven terwijl mijn mieke strijkt. Ik hou helemaal niet van zijn tussendoorgeleuter, en als hij niets filosofisch te vertellen heeft of ergerlijk dubbelzinnig is, leg ik Joe twee uren het zwijgen op. Dan verras ik mijn mieke met hits uit mijn eigen jukebox die niet kan praten en willekeurig plaatjes draait.

Luc Alloo op Joe is als een reclameblok op de commerciële tv. Zoals radio niet meer alleen muziek is, zo is tv niet meer alleen film. Als mijn mieke en ik opgenomen programma's bekijken kunnen we nog spoelen, maar in real time zijn we verplicht al dat commercieel getater te aanhoren. Op welk publiek richten zich de publiciteitsmannen? Niet op mannen en vrouwen zoals wij, want wij kopen alleen als we iets nodig hebben en dat in de winkel zien liggen. Wij vergelijken geen prijzen hoewel we bewust zijn van het feit dat sommige producten in de Colruyt goedkoper zijn dan in de Carrefour.

Ik begrijp natuurlijk dat iedere producent zijn product aan de man probeert te brengen en dan is reclame belangrijk, want alle artikelen zijn niet even goed geproduceerd en dus niet even duur. Maar reclameslogans die me langs alle kanten bestoken, stuiken me ook tegen de borst. Als ik op het internet een goed boek zoek, hoef ik geen aanprijzingen van kleren en omgekeerd. Als ik een spelletje op mijn smartphone of tablet speel, hoef ik geen reclame voor huizen die te koop zijn.

Ik heb een iPhone van APPLE en een tablet van ASUS, perfecte dingetjes om muziek op te beluisteren, en ik heb helemaal geen radio meer nodig. Als ik hier ooit vertrek zal ik de aardse radio niet missen. De golven zullen me achtervolgen, maar ik neem me voor tijdens mijn ruimtereis een radiostilte in acht te nemen.

De leegte buiten de aarde lijkt een kille bedoening te zijn maar is bijzonder kleurrijk en explosief. De schepper zwaait de scepter en zijn licht is overal in het heelal waarneembaar. Alles is het gevolg van de big bang, het begin. Veel mensen liggen niet wakker van de vraag hoe alles begonnen is. Ik was ook sceptisch over de ontploffing van het singuliere punt, maar geen enkele theorie is aannemelijker. In 1916 maakte Albert Einstein in zijn algemene relativiteitstheorie gewag van het bestaan van zwaartekrachtsgolven. Het was pas in maart 2014 dat Amerikaanse wetenschappers die golven in de achtergrondruis

van de ruimte vonden. Ze bewijzen dat een biljoenste seconde na de oerknal het universum sneller dan het licht expandeerde.

Ik kan me nu voorstellen hoe sterrenstelsels uit gasnevels ontstonden. Waarom ze nu plat zijn, daar heeft Fritz Zwicky een uitleg voor gevonden. De Zwitserse astronoom werd als Bulgaar in 1898 geboren en bedacht op zijn vijfendertigste de onzichtbare materie, want daarmee kon hij de hoge snelheden van de omringende sterrenstelsels verklaren. Hij berekende dat gasnevels 3,6 procent van het heelal voor hun rekening nemen, terwijl de zichtbare ruimte slechts 0,4 procent omvat. Maar er is meer dan wat het oog kan zien. Astronomen kunnen bijna een kwart van het heelal niet met een optisch toestel registreren en noemen het daarom *donkere materie*.

Wat behelst dan het resterende driekwart van alles? Daarvoor vallen wetenschappers terug op donkere energie, een term die weinig aan de fantasie overlaat. Die zou bepalen hoe de ruimte uitdijt. Ze zou ook de klonters donkere materie in het gareel houden en de ruimte de structuur van een spons geven. Niet alleen zuig ik wetenschap op zoals een spons dat met water doet, ik woon ook nog eens in een immense spons. Rest de bollebozen uit te zoeken of het een ronde of een rechthoekige spons is.

Als het zonnestelsel al heel groot is, hoe immens is dan het melkwegstelsel? Hoe groot is de ruimte? Schrijvers van boeken, makers van tv-programma's en artikels van anoniemen op het internet verdedigen allerlei theorieën en mensen geloven of verwerpen ze. Astronomen denken dat de rand van de ruimte niet waarneembaar is vanaf de aarde omdat licht trager is dan de uitdijing van het heelal. Dat licht kan hier dus nooit aankomen. De bagage die ik meedraag sinds de wiskundelessen op de humaniora is onvoldoende groot om hun berekeningen te verifiëren, maar ik ben zodanig geïnteresseerd dat ik het erop waag hen te geloven. Op een of

andere buitenaardse manier was die informatie voor mij geen revelatie.

Vanuit de verste hoeken van het zonnestelsel bracht eind november 2013 de komeet ISON een bezoekje. ISON beloofde spektakel, maar het ijzige rotsblok overleefde zijn close-encounter met de zon jammer genoeg niet. Het had geen zin om de restanten in de gaten houden, want die waren zelfs niet met het blote oog te zien. De kracht van zonne-energie mag ook een komeet niet onderschatten.

Volgens sommigen is het ééncellige leven via kometen op de aarde beland. De brokstukken die daarbij de ruimte invlogen kwamen later als meteorieten terug, met het leven er ingekapseld. Opeenvolgende inslagen verwoestten elke keer de aanwezige levensvormen. De laatste desastreuze inslag was de doodsteek voor de dinosauriërs, maar tegelijk kregen de zoogdieren hun kans om te evolueren naar mensen. Nieuwsgierige, knappe koppen waren inventief genoeg om het ontwikkelingsverhaal te reconstrueren. Dokters en chirurgen hebben bovendien uitgevist hoe het menselijke lichaam is opgebouwd en hoe ze het kunnen genezen. Iets minder goed slagen ze erin het brein te doorgronden, maar dat is slechts een kwestie van tijd.

Alleen door tijd zijn er nu fossiele brandstoffen beschikbaar. Aardolie en andere brandstoffen raken snel op, maar de zon zal niet zo vlug uitdoven en nog voor veel elektriciteit en warmte kunnen zorgen. Veel huizen zijn al voorzien van zonnepanelen, maar mensen vergeten dat de aarde zelf hun grootste warmtebron is. Negenennegentig procent is heter dan duizend graden. En de temperatuur van slechts 0,1 procent ligt onder honderd graden. De aardwarmte is dé energie van de toekomst, want zij heeft geen schadelijke neveneffecten en is onuitputtelijk. Door de warmte van de hete kern naar de oppervlakte te kanaliseren, zal de mensheid zichzelf kunnen

redden. Zoals mensen hun huizen onderhouden, zo zullen ze samen ook de aarde moeten cultiveren.

Ik wil maar graag komaf maken met het gebruik van stookolie. Gedaan met de nukkige verwarmingsketel zoals die in ons huis. Zolang ik bij mijn mieke woon, kampen we met een slechte toevoer vanwege een motor die de olie naar de cv-ketel op zolder moet zuigen. Als dat niet lukt, gaat hij in *error* en dan moet ik hem manueel starten. De resem opgeroepen reparateurs slaagden er niet in aan het euvel te verhelpen. Misschien kan ik dat door de stookolieketel met een gasketel te vervangen. Helaas doe ik dan nog altijd mee met het rooien van de aarde.

Mensen mogen trots zijn op wat ze technologisch hebben bereikt, maar wanneer ik via tv of in de krant verneem dat hun vindingen zich tegen hen keren, zouden ze beter huilen. Mensen doen pogingen om de mensheid vooruit te helpen, maar het audiovisuele effect is zo klein dat de sterkste ruimtetelescoop in de naburig gelegen Andromedanevel het niet kan vastleggen.

Wat beweegt mij om naar hier te komen? Pas als ik weet wat mijn plaats in dit heelal is, zal ik stoppen met mijn antenne uit te steken. Misschien kan ik al reizend tussen bewoonde werelden eeuwig leven in een oneindig heelal.

Juli

Mijn mieke en ik wensen nog heel lang het huiselijke samenwooneffect te ervaren als een diepe band die zo onbreekbaar is als de stevige ring aan mijn vinger; hij had verdorie mijn trouwring kunnen zijn. We hebben elkaar uitgekozen en nu moeten we elkaar trouw blijven, onvoorwaardelijk, zoals mensen de hond, hun trouwe viervoeter, op handen dragen.

Uit DNA-onderzoek blijkt dat de hond afstamt van de grijze wolf. Na de laatste ijstijd vestigden vroege mensen zich als boeren. Sommige wolven durfden de erven te naderen om van het afval te eten. En de boeren begrepen dat ze hun vee heel goed konden beschermen, want wat hun zicht betrof waren de wolven veel beter dan mensen, vooral in de schemering. Het gezichtsveld van de moderne hond bestaat uit grijstinten, maar als er voldoende licht is ziet hij kleuren, alleen heeft hij moeite om rode dingen te onderscheiden. Horen doet hij ook veel beter, al hangen zijn oren. Met gespitste oren kan hij zelfs de richting van het geluid bepalen.

Mijn gehoor is verslechterd en ik moet soms mijn handen achter mijn oorschelpen houden. Aan de neus van de hond kan ik ook niet tippen. Zijn reukzin werkt in stereo, links of rechts, en is één miljoen keer beter omdat het hersengedeelte dat daarvoor instaat, tien keer groter is dan in mijn brein. Met vier snijtanden en zes kiezen extra kan hij bovendien veel beter van zich afbijten dan ik.

Weinig waakhonden liggen nog op een erf aan de ketting omdat mensen hun honden in de watten leggen. Ze krijgen een plaatsje in het huis, of in een kraaknet hondenhok. Maar dat wil nog niet zeggen dat alle mensen harmonisch met hun huisdieren samenleven. Volgens Cesar Millan, de hondenfluisteraar, voelt de hond de dominantie van zijn baasje. Als die niet voldoet, gedraagt de hond zich niet normaal. Met de kracht van het

roedel rehabiliteert Cesar allerlei honden met problemen. En de baasjes raadt hij aan zich als de *leader of the pack* te gedragen. Ik probeer dat ook. Ik waan me een grijze wolf en doe er alles aan om mijn wolvin voor alle mogelijke gevaren te behoeden. Ik maak me wijs dat mijn mieke mij als het alfamannetje ziet, maar ik zie me veeleer als haar schoothond.

Als ik nog een hond had zou ik hem in de goede handen van een hondendokter laten. Dierendokters zijn geen geldwolven. Zij houden mensen niet aan het lijntje door allerlei medische ingrepen te leveren die het arme beest toch niet genezen. Want de baasjes zijn vragende partij en ze willen zo lang mogelijk van het gezelschap van hun trouwe vriend genieten. En dus blijft de hondendokter tegen een fikse vergoeding goed werk leveren. Waar de dokter de hond vroeger snel uit zijn lijden verlostte, redt hij nu menig hondenleven operatief.

Milo, mijn hond zaliger, was bijna nooit ziek, maar een tekenbeet was haar fataal. Ze was veertien jaar toen zij stierf. Fifo, de Jack-Russell van de ouders van mijn mieke, is op tweejarige leeftijd ons bestaan binnengetroten maar moest er weer uit verdwijnen toen ze amper acht was. In tegenstelling met Fifo staarde Milo nooit in de lucht, maar Fifo keek me op dezelfde schuldige manier aan als ik haar een standje gaf omdat ze de vogels in de tuin opjoege. Fifo was ook een beminde levensgezel en een heel aanhankelijk dier. Ik had een band met het teefje omdat ik wekelijks een eindje met haar ging wandelen. Ze durfde zich te meten met veel grotere honden en liet van zich horen terwijl ze in huis bijna nooit blaffe.

Het blaffen is iets wat de oerhond zich heeft aangeleerd om met zijn baasje te communiceren, want de wolf blaft niet, die huult. Het heeft geen zin tegen een hond te praten, want hij verstaat enkel aa, ee, ii, oo, oe of uu. De vorige eigenaars van Fifo waren echter vergeten haar de noodzakelijke basisbevelen aan te leren. Ze reageerde nauwelijks op *zit*, *af* kende ze ook niet, op *blijf* reageerde ze weleens, maar met *hier* had ik nog het

meeste succes. Ik hoefde niet naar een *pootje* te vragen, want als ze mijn uitgestoken hand nog maar zag, ging ze op haar rug liggen. Ze was voortdurend uit op aaitjes, iets wat ze van de oerhond had geërfd.

Op een sombere oktoberdag in 2014 was Fifo's buik zo fel gezwollen dat we dachten dat ze zwanger was, maar de diarree wees op een minder leuke oorzaak. Drie doktersbezoeken brachten geen verbetering, Fifo kreeg zelfs opgezwollen pootjes. Een andere dierenarts bracht een hartfalen aan het licht waardoor haar hondenlijf vol water was komen te zitten. Fifo moest enkele dagen in het dierenziekenhuis logeren om weer op krachten te komen met behulp van een infuus. Als herboren kwam ze terug. De pilletjes hielpen echter niet en Fifo had op een decemberdag geen zin meer om te gaan wandelen.

Veel mensen begraven hun dier op een heus kerkhof waar katten en honden voor eeuwig kunnen jagen. Sinds ik mijn eigen hond Milo in 1990 begroef, heb ik geen hond meer onder mijn hoede gehad, kwestie van het verdriet uit de weg te gaan. Mijn mieke wilde dat ik bij Fifo bleef toen we haar lieten inslapen. Ik moest op mijn tanden bijten om niet te wenen. Nadien plengde ik samen met opa stille tranen aan het grafje dat we achteraan in zijn tuin gedolven hadden. Als Fabiola volgens de volksmond haar Boudewijn na eenentwintig jaar kan terugzien, is de kans groot dat Fifo samen met Milo in de tuin van de schepper pa gezelschap houdt.

Nu en dan heb ik de indruk dat ik een hondenleven leidt en dat mijn baasje me elk moment zal afmaken, maar ik hou vol. Misschien ligt er aan het einde van de rit een kluif als beloning te wachten. Ik por mijn mieke aan om mijn ludieke levensstijl over te nemen, maar dat lukt me niet zo goed. Omdat ik een stuk ouder ben mag ik hopen dat ik eerder heenga. In het andere geval zal ik me dood wenen om weer bij haar te zijn. Als dat niet zo snel lukt, zal ik het leven weer moeten opnemen en doorgaan.

Zal ik dan nog naar knappe vrouwen staren zonder aan mijn mieke te moeten denken?

Mijn levende mieke kijkt mooie mannen in de ogen. Zij zijn als spiegels waarin ze kan zien hoe goed ze zelf in haar vel zit. De ogen van een vrouw zijn voor mij dikwijls ondoorgroendelijk en daarom kijk ik ook naar andere onderdelen. Man of vrouw zoekt schoonheid in de medemens en zal dat blijven doen uit ontzag voor de schepper die het woord liefde heeft uitgevonden. Als mijn mieke me uiteindelijk buitensmijt, zal een andere vrouw mij een blik gunnen en me mooi vinden. Mijn mieke ziet zichzelf niet zo graag, maar ik ben er zeker van dat ze snel weer als een vis aan de haak zal hangen. Met wie we ook samen zijn, we zullen alle feestdagen van het jaar met veel enthousiasme blijven vieren tot de dood ons van het leven scheidt.

De snel terugkerende feestdagen herinneren me eraan dat ik verouder. Het verouderingsproces waaraan ook mijn mieke onderhevig is kan ik geen halt toeroepen. Ik probeer haar ervan te overtuigen dat een goede portie ijdelheid zoals ik die bezit, geen kwaad kan. Pas dan zal ze zich weer mooi kunnen voelen. Wanneer mijn mieke mijn piekend haar aan de zijkant met de tondeuse afscheert, probeer ik mijn spiegelbeeld te zien waardoor zij voortdurend mijn hoofd in de goede richting moet draaien. Ik trek bekken, maar zij kan er niet om lachen. Mijn beeld in de spiegel lijkt grotere oren en een dikkere neus te hebben. Mijn tanden gaan nog wel een tijdje mee na een behandeling door een kundig tandarts. Alleen jammer dat ik de dichtbije wereld rondom me niet meer zo haarscherp zie. Als dingen in een straal van minder dan vijfendertig centimeter komen, vervagen ze terwijl teksten onleesbaar worden. Twee goedkope leesbrillen waarmee ik de kleine lettertjes te lijf ga, helpen me gelukkig uit de nood. Er ligt een bril op mijn bureau en een op de leuning van de zetel in de woonkamer. Zo hoef ik

er niet steeds naar te zoeken, en anders leest mijn mieke me het verhaal wel voor.

En dan heb ik het nog niet over mijn aftakelend brein gehad. Mijn geheugen is als een zeef; mijn bureau hangt vol gele notitieblaadjes. Toch herken ik mensen op straat die ik dertig jaar niet gezien heb. Hoofdrekenen heb ik nooit goed gekund, daar baal ik niet om. Maar mijn mieke vindt dat ik niet genoeg nadenk bij de dingen die ik doe. Ze heeft gelijk, want ik ben dikwijls verstrooid en vergeet praktische zaken zoals één bakkenbroodje recht op de ovengril leggen en twee schuin. Ik denk op een hoger niveau na. Wat doet bijvoorbeeld een pastoor wanneer een parochiaan een moord in de biechtstoel bekent? Hoeveel poolijs moet er nog smelten opdat de Noordzee een meter stijgt en de helft van België overstroomt? Hoeveel procent buitenaards ben ik?

En hoe lok ik verdomme bezoekers naar mijn website zodat ik meer boeken verkoop? Donna Tartt hoeft zich over de boekenverkoop geen zorgen te maken. Zij heeft haar vaste lezerspubliek, ook in de lage landen. Toch is ze geen veelschrijver. In 1992 verscheen *De Verborgene*, in 2002 *De Kleine Vriend*. In beide boeken beschrijft zij het leven zoals het is. Ik hou ervan in haar verhalen te tuimelen en er ook weer uit te verdwijnen. Haar manier van schrijven lijkt op de narratieve stijl die ik me, zonder het te weten, heb eigen gemaakt. Ik probeer vanuit het gevoel te schrijven maar verlies nu en dan de rode draad van de vertelling. Ik weid uit, met een omvangrijk boek als gevolg. Ook Tartt schrijft dikke pillen.

In *Het Puttertje* uit 2013 is Theo Decker de verteller. Hij brengt samen met zijn moeder een bezoek aan een museum in New York. Door een bomontploffing stort het dak in. Hij ontsnapt aan de dood, maar zijn moeder overleeft de aanslag niet. Op vraag van een oude, stervende man neemt Theo een beroemd schilderijtje mee dat het museum er toevallig tentoonstelt. Het is een distelvink aan een touwtje, door de Nederlander Carel

Fabritius geschilderd in 1654, het jaar dat hij overleed. Normaal hangt zijn kunstwerkje in het Mauritshuis in Den Haag, maar wegens werkzaamheden was het tot begin 2014 op rondreis door Amerika, zoals in het boek.

Ik kocht het derde boek van Tartt omdat ik het gevoel had dat ik het moest kopen. Het is jammer dat de bezoekers van mijn website niet diezelfde drang hebben om mijn boeken te kopen. Het zij zo. Wanneer ik een boek koop, lees ik het ook. En mijn keuze was gemaakt. *Het Puttertje* van Tartt deed me denken aan mijn eerste verhaal. Ik gaf het *Drama* als voorlopige titel en ik werkte er een jaar aan voor ik het aan een uitgeverij in Beverts durfde te presenteren. Ze zagen er wel wat in, maar een bewerking was hoognodig. Schrappen, dat is ook Tartt in *Het Puttertje* vergeten te doen. De eerste driehonderd bladzijden lezen als een trein, tot ik in een mindere episode aanbeldde waar Theo met zijn vriend Boris in Las Vegas allerlei dwaze avonturen beleeft, terwijl ik verwachtte dat het schilderijtje de hoofdrol zou spelen. Met het risico dat de lezer afhaakt omdat dit hoofdstuk te saai zou zijn, vertel ik nog even verder over het boek van Tartt, maar ik beloof op het verhaal terug te komen, door in een grandioze finale duidelijk te maken dat ik verplicht ben het te vertellen.

Voor de schrijver is het schrijven belangrijk. Ook Donna Tartt is overtuigd van haar unieke, verzonnen geschiedenis. Maar voor de uitgever telt niets anders dan het boek aan de man brengen. Sommige recensies over haar derde boek benadrukten dat het dramatisch is als je na elf jaar noeste arbeid geen goed verhaal kunt afleveren. Als schrijver kan ik geen goede redacteur zijn omdat ik niet graag schrapt, net zoals Tartt. Ook al verkopen mijn boeken niet, ik besteed toch veel tijd aan dit verhaal dat menigeen zal fascineren, net zoals Tartt.

Weken sleepte ik het zware boek mee en las het in de trein op weg naar Brussel en terug naar huis. Het was handiger

geweest de gedownloade versie op mijn tablet te lezen, maar ik houd het liever ouderwets.

Vóór de bomaanslag ziet Theo in het museum een leuk roodharig meisje in het gezelschap van een oude man. Diezelfde man raakt ernstig gewond door de ontploffing en vraagt Theo diens ring en het schilderijtje van de vink aan zijn zakenpartner te geven, want hij voelt dat hij gaat sterven. Theo bezorgt de ring terug, maar hij kan geen afstand doen van het schilderijtje. Tijdens zijn bezoek aan de antiekzaak van de zakenpartner maakt hij er kennis met Pippa, de roodharige. Er is een klik, maar hun liefde zal het platonische platform nooit overstijgen.

Tartt beschrijft hoe Theo langzaam laakbare verkooptechnieken toepast om de antiekzaak rendabel te maken, terwijl het schilderijtje jarenlang onaangeroerd in een geheime opslagplaats blijft liggen. Zijn verslaving aan pijnstillers lijkt hij te overwinnen, tot hij opnieuw van het rechte pad dreigt af te wijken wanneer zijn jeugdvriend Boris opdoemt. Die vertelt hem dat hij vijftien jaar eerder het schilderijtje heeft verwisseld met een studieboek van Theo. Weer lijkt het alsof een bom onder zijn voeten ontploft. De saaie passage over Las Vegas moest mij als lezer afleiden om niet op het idee te komen dat Theo onder invloed van drugs het doek aan Boris zou kunnen tonen. Dat Theo enkele dagen voor hij gaat trouwen Pippa terugziet, maakt zijn leven nog turbulenter. Hoe Tartt zijn verliefdheid beschrijft wanneer ze samen naar de bioscoop gaan, deed me terugdenken aan de hectische uitjes die ik met mijn mieke had. Ik waande me toen in een roes en kon niet meer goed nadenken. Een brein dat op tilt springt, is met niets te vergelijken.

Boris spoort het schilderijtje weer op, maar een poging om het terug te halen mislukt. Pistoolschoten doen bloed vloeien. Er valt zelfs een dode en Theo duikt een tijdje onder in een Amsterdams hotel terwijl Boris het doek weer in handen

probeert te krijgen. Onwillekeurig heeft Theo Boris op het idee gebracht de kunstpolitie te bellen. En zij zijn zo begerig naar *Het Puttertje* dat ze er heel veel geld voor willen neertellen. Volgens Boris is het een bewijs dat slechte dingen tot iets goeds kunnen leiden. Theo is niet zo doordrongen van dat idee. Wat hij wel weet is dat het kunstwerkje zijn levenspad heeft bepaald. Het zijn niet zozeer de keuzes in zijn leven die hem goed of slecht hebben gemaakt, het is eerder zijn gevoel voor de dingen die hem bewegen. En dat doet kunst. Door ruimte en tijd stuurt het doek van de vastgebonden vogel hem de boodschap dat het leven rampzalig is, maar ook dat hij het met geheven hoofd, zoals de distelvink, moet uitleven. Theo Decker zegt: *Niets waar ik om geef is op rede gebaseerd*. Tartt schrijft: *...ook al neuken en fokken we en maken nieuw vlees voor het gapende graf, nog meer onschuldige wezens in een spel dat enkel verliezers kent*. Het is de beste conclusie die je kunt bedenken voor een gewichtig boek als dit.

Sinds mijn dertigste levensjaar lees ik boeken. In 1995 ben ik verwoed beginnen te schrijven omdat ik dacht dat lezers op mijn romantische verhalen zaten te wachten. Boek na boek verliet mijn atelier. Elk nieuw boek maakte me heel blij, maar ik vond er slechts een klein publiek mee, vooral familie en kennissen. Ik heb nu het gevoel dat ik veel tijd verspild heb aan iets wat zo flinterdun is als verzonnen vertelsels. Daarom speel ik in dit verhaal het hoofdpersonage en beschrijf ik mijn levenswandel op een hopelijk onderhoudende manier, bijna zoals Donna Tartt dat over Theo Decker doet. Eens kijken of dat verkoopt.

Het derde boek van Donna Tartt was drie maanden uit toen ik het ergens in een boekhandel zag liggen. Wil dat zeggen dat er niet genoeg publiciteit aan gegeven is? Begeef ik me misschien niet in de juiste kringen? Moet ik als schrijver boekvoorstellingen van anderen over het hele land afschuimen om mijn eigen boeken te promoten? Helaas ligt me dat minder

dan de schrijverij zelf. Toch heb ik in 2012 mijn vrienden op facebook gevraagd pamfletten af te drukken en ze uit te delen in dorpskernen en stadscentra, in kerken en bibliotheken, op café en op restaurant. Ik stelde hen voor ze in het rond te strooien en ze te laten neerdwarrelen op mensenhoofden in de hoop dat de lezers ze zouden oprapen. En ik beloofde dat mijn klonen de exemplaren die op de grond waren gevallen netjes zouden opruimen. Maar het grote succes bleef uit. Ook mijn dwingende boodschap op vierhonderd pamfletten die ik in brievenbussen her en der gedeponerd heb was als voor dovemansoren spreken. En ondanks herhaalde pogingen ben ik er niet in geslaagd mijn website in de top tien van de zoeklijst op Google te duwen.

Ik zal niet nog meer inspanningen leveren omdat ik de wildgroei van reclame een halt wil toeroepen. Woest word ik als ik merk hoe borden langs de weg, clips op tv en adds op het internet me met allerlei aanbiedingen om de oren slaan. Wanneer ik op straat loop wil ik niet dat een huizengroot reclamebord mijn uitzicht op het mooie landschap verpest. Wanneer ik tv kijk wil ik niet om de haverklap een reclameblok zien dat gelijkaardige programma's aanprijst. Wanneer ik op het internet surf, wil ik niet dezelfde handtas kopen die ik voor mijn mieke als verjaardagsgeschenk gekocht heb. Toch zit er heel veel creativiteit in reclame vevat. Veel mensen verdienen er hun brood mee. Een heleboel reclameboodschappen komen tot stand met weinig geld en geen enkel ingenieus vernuft, maar nu en dan verrast een tv-clip me danig, zoals die van de energieverblindende hond en zijn vijf puppy's.

Wanneer ik naar de aflevering van een veelbekeken serie kijk, krijg ik gegarandeerd drie reclameblokken van meer dan vijf minuten voorgeschoteld. Om het begin van de uitzending niet te missen zijn de blokken tussen opeenvolgende programma's weggelaten, maar voor ik de laatste minuten van mijn programma kan zien, moet ik nog wat promoties

doorworstelen, gratis en voor niets. Sommige zenders houden het binnen de perken. Andere productiehuisen maken het bont. Tijdens de morgenuitzendingen valt het nog mee, maar 's avonds, in prime time, moet ik de reclametoevloed indijken door naar een andere zender te zappen, met als nadelig gevolg dat ik nadien vergeet terug te keren naar het programma dat ik volgde.

Groot was mijn verbazing toen ik in maart 2014 de eerste aflevering van de tv-reeks *Cosmos* bekeek en drie kwartier kon genieten van reclameloze ruimtebeelden. Bovendien kwam ik het volledige, kosmische adres van de mensenwereld te weten. Aarde. Zonnestelsel. Melkwegstelsel. Laniakea supercluster. Virgosupercluster. Heelalbubble. Universa. Het bleef bij een eenmalige uitzending, want de volgende afleveringen zaten weer vol reclameblokken. Veertig jaar geleden was de reclame op tv minder dwingend. Ik herinner me dat ik samen met broer graag naar *Die Mainzelmännchen* op een van de drie Duitse zenders keek, kabouterachtige figuurtjes die met superkorte toneeltjes de reclamespots aan elkaar regen. En ook het lapjesleeuwje Loeki friste de reclame op de Nederlandse zenders voldoende op om te blijven kijken. Verder dan onze buurlanden reikte onze tv-blik toen nog niet.

Nu ben ik zeer bedrijvig in het kopen op het internet, zonder me te laten verleiden door pop-up advertenties. Ik bepaal zelf mijn koopgedrag. Toch leert me een tv-programma dat mijn brein me tot allerlei handelingen dwingt waarvan ik denk dat ze mijn keuze zijn. Mijn vrije wil is soms ver te zoeken. Gelukkig is er de digicorder die mijn favoriete programma's registreert zodat ik achteraf de vervelende reclame kan doorspoelen. Als een gehaaide commerciant nog maar oppert dat ik daar ooit wel voor zal moeten betalen, word ik razend.

Schrijvers houden niet van reclame en toch hebben ze die nodig als ze geld willen verdienen. De meeste schrijvers houden van ingetogenheid, anderen gaan langs hun schoenen

lopen als ze een bestseller hebben. Ik dacht dat elk van mijn verhalen een voltreffer zou worden. Met dit verhaal heb ik dat gevoel weer. Dit boek heeft geen normale indeling, je tuimelt erin en je valt er weer uit. Er is geen begin, geen midden en geen einde. In *Winterkutje* behandel ik heel uitgebreid mijn liefdesperikelen. Dit verhaal zie ik als een aanvulling ervan, maar geen tweede deel. Ook al ben ik van plan goed te eindigen, de lezer zal er hopelijk niets van gewaar worden.

Dieper en dieper graaf ik om me mijn vroegere leven te herinneren. Ik pers mijn buitenaardse hoofd als een sinaasappel uit. Beteren tijden waren dat niet toen ik alleen woonde, want met mijn mieke aan mijn zijde voel ik me prima. Met twee kunnen we tegenslagen veel beter aan. We troosten elkaar of doen daar pogingen toe. Over de jaren heen zijn we beter op elkaar ingespeeld zodat grote ruzies uitblijven. Misschien is ook de passie verminderd, maar mijn mieke behaagt me nog steeds op haar manier en ik krik haar pessimistische kijk met mijn optimisme tot eenzame hoogtes op, zonder te overdrijven natuurlijk. Dat hoop ik toch.

Ik neem mijn ouders als grote voorbeeld. Ze zijn beiden uit het arbeidscircuit gestapt toen ze ongeveer vijfenvijftig waren. Aan de vele foto's van hun reizen zie ik dat ze daarna niet stil hebben gezeten. Pa was de drijvende kracht erachter terwijl ma de praktische zaken voor haar rekening nam en hem gezelschap hield. Ze hebben vijfentwintig jaar als gepensioneerden in harmonie geleefd. Ik neem aan dat er nu en dan wel een meningsverschil was, maar globaal gezien was hun huwelijk goed. Ik heb een prima opvoeding van hen gekregen. Ze hebben me op de goede weg gezet en ik heb iets van mijn leven kunnen maken. Zoals zij hun derde levensfase hebben doorlopen, zo wil ik het ook doen. Samen met mijn mieke.

In 2004 heb ik een motorhome gekocht om ermee naar verre wandel- en fietsparadijzen te rijden, maar het kwam er niet van. Meestal parkeerde ik hem langs de Maas of het Albertkanaal om

er op mijn draagbare computer te schrijven. Toen ik mijn mieke in 2006 pas echt goed leerde kennen, reden we ermee op haar initiatief naar leuke plekken in België, Groothertogdom Luxemburg, Duitsland, Frankrijk en Nederland. Het is elke keer een heel gedoe om de bedjes op te bouwen en de matrassen zijn wat aan de harde kant, maar het ontbijt is er veel gezelliger dan thuis voor de buis. En het is niet erg dat het twintig minuten duurt om twee kopjes door het koffieapparaat te laten lopen.

Mensen hebben ouders, of hij die nog ziet of niet. Ma en pa hebben veel gereisd. Ma mist pa's gezelschap en ziet minder zin in het leven dan toen ze nog samen waren. Pa, die vanuit zijn hobbykamer in het huis van de schepper toekijkt, zal allicht zijn laatste twintig jaar op aard als de beste bestempelen, hoewel hij regelmatig redelijke gezondheidsproblemen had. Op oude foto's poseert hij als accordeonist die kermissen opluistert. Op zijn motor voelde hij zich wellicht ook in zijn element. Maar ik denk dat hij, net zoals ik, liever met zijn hobby's bezig was terwijl ma het grootste deel van de opvoeding van broer en mij voor haar rekening nam. Dat is ook duidelijk als zij erover vertelt. Ik heb de helft van zijn genen geërfd en daar zit ook het gen tussen voor een rustige aard. Met pa kon ik filosoferen over de natuur, de ruimte en het heelal. Hij dacht dat de wereld naar de bliksem ging. Wie weet maak ik dat nog mee en dan zal ik hem over de ondergang van de wereld vertellen als het mijn beurt is om naar gene zijde te verhuizen.

Ma probeert ondertussen haar overdreven zorg voor mij, broer en andere familieleden te ontwennen. Zij vergeet soms haar eigen gemoed tot rust te laten komen, want haar brein stopt niet met onheilspellende scenario's over de kwetsbaarheid van haar medemensen te bedenken. Ze steekt gegarandeerd de helpende hand toe als ik hulp vraag. Ik houd er niet van dat zij mij vertroetelt, maar misschien is het beter een moeder een moeder te laten. Wijselijk heb ik het fietsongeval verzwegen dat ik in 2013 had. Met voorrang van rechts reed ik zonder te

aarzelen het kruispunt op terwijl de bestuurder van een snel aanrijdende auto dat ook deed, van links. Door mijn fiets van mij af te gooien kon ik nog net vermijden dat de auto mij raakte. Ik heb toen mijn engelbewaarder voor de duizendste keer bedankt. En ma dankte de schepper toen ik het haar maanden later toch vertelde.

Met de hulp van mijn schutsengel, de tweelingbroer in de andere ruimte, heb ik een lang leven veil.

Augustus

Volle ontmoetingszalen bewijzen dat ouderen stevig flirten. Ik ben nog niet bejaard en blijf liever thuis. Mijn mieke probeert me mee op vriendenbezoek te krijgen, maar ze zal daarvoor geen hemel en aarde bewegen omdat ze ook graag thuis is. Als we dan toch eropuit gaan, laat ik mijn blik liefst naar jonge exemplaren van het vrouwelijke mensengeslacht afdwalen. Wees gerust, mijn mieke, ik bewonder slechts hun schoonheid, liever dan mijn seksdrift te blussen. Ik trek mijn gelatenheid in andere zaken door naar het liefdesvlak en doe minder moeite om andere vrouwen dan mijn mieke te imponeren. Ik zie me nog niet in het dichtstbijzijnde café Bruce-Willis' meest bekende, snaakse gezegdes debiteren. Behalve een mens wier psyche door chemische of emotionele verontreinigingen ernstig beschadigd is, willen mensen wel geliefd zijn. Maar ik heb geen zin om ingewikkelde relaties aan te gaan in de hoop elders geborgenheid te vinden.

Onherroepelijk is er sleet op onze relatie gekomen. Ik doe nog steeds heel erg mijn best om voor mijn mieke te zorgen. Toch gaat het dikwijls fout. Steeds dezelfde onderwerpen staan ter discussie. Hoe komen de mysterieuze gaten in mijn T-shirts? Is er iets mis met mijn poetskunst en het opmaken van ons bed? Laat ik het huis en de tuin moedwillig verwaarlozen? Kan het dat mijn rijstijl niet wil aanslaan? Waarom hou ik me voor de domme als dat niet nodig is? Ik verwijt haar dat ze niet wil inzien dat ik iets aan mijn fouten doe. Ze gelooft me nooit en dat doet pijn. Gelukkig gaan haar razende buien even snel voorbij dan ze opkomen. Ik mag vooral niet in het verweer gaan, want dan ondermijn ik onze relatie en ben ik de boeman. Zeuren is haar manier om alle negatieve dingen van zich af te zetten. Elke keer opnieuw. Maar hoe komt het dat ik daar niet meer zo goed tegen kan?

De spetters zijn nu eenmaal tot kleine vonkjes vergaan en ik enerveer me meer en meer aan het anders-zijn van mijn mieke. Als koppel moeten we blijven investeren in onze relatie. Seks helpt om de stresspiekjes af te vlakken, alleen is het jammer dat het positieve effect van een of twee orgasmen na een dag is uitgewerkt. Ik durf te zeggen dat mijn geslachtsdeel langer is dan de gemiddelde Vlaamse man. Zoals elk lichaamsdeel heeft het een eigen leven en daar weet mijn mieke wel raad mee. Maar als de stevigheid van mijn penis op de verkeerde momenten achteruitgaat, verslapt zeg maar, dan vrees ik dat we beter af zijn met een latrelatie.

Omdat mijn mieke en ik kinderloos zijn, kunnen we doen wat we willen. Ik zal niet zeggen dat ik blaak van ijver, maar mijn brein is altijd bezig om een uitlaatklep voor mijn vrije tijd te vinden. Dat gaat van de vuilnisbak buiten zetten en de planten water geven tot computeren, wandelen, fietsen en motorrijden. Mijn mieke heeft weinig bezigheden en het ontbreekt haar aan levenslust. Ik probeer haar enthousiast te maken om wat meer te bewegen, maar mijn pogingen hebben niet altijd het gewenste effect; in het slechtste geval maken we ruzie om een bagatel. Keer op keer. De neerwaartse spiraal zou ons naar een scheiding kunnen leiden. En dat mag niet gebeuren, want voor de nichtjes van mijn mieke zijn wij het grote voorbeeld van eeuwige liefde. Hun ouders zagen het na vijftien jaar niet meer zitten, en de kinderen zien ook wel hoe vijandig oma en opa soms tegen elkaar doen. Gelukkig zit mijn liefde voor mijn mieke diep. Onze oppervlakkige disputen staan die niet in de weg. Als zij naar mij lacht, weet ik dat ik iets gedaan heb wat haar blij maakt. Het is de kunst te onthouden welke dingen dat zijn. Alleen jammer dat ik vergeet wat haar boos maakt.

Ik draag mijn mieke op handen, en dat is net wat een heilige zou doen. Zoals elk koppel vieren we onze liefde op de sterfdatum van Sint-Valentijn, de veertiende. We doen al jaren aan het gedoe mee. Door de heilige te googlen ben ik erachter

gekomen hoe het zit met het mindere aantal dagen van de maand februari. Er bestaat geen enkel verband tussen de aardomwenteling per dag en de aardomwenteling rond de zon per jaar. Julius Caesar nam twaalf maanden van dertig dagen en gaf vijf maanden een extra dag. Omdat een tropisch jaar een kwart dag langer dan 365 dagen duurt, trok hij een dag van februari af. Op de koop toe eigende hij zich nog een dag van februari toe om de maanden juli en augustus 31 dagen lang te maken. Februari telt daarom 28 dagen. Maar elke 4 jaar is februari 29 dagen lang, waarmee 4 kwartdagen 1 dag vol maken. Een jaar is echter niet precies 365 dagen en 6 uren lang maar 365 dagen, 5 uren, 48 minuten en bijna 46 seconden. Om die reden zijn alleen eeuwjaren deelbaar door 400 een schrikkeljaar. Op de koop toe is er om de 128 jaar geen schrikkeljaar. En dan klopt de rekening nog niet. Correcties blijven nodig omdat het zonnejaar varieert door de precessie van de aardas en de afnemende omwentelingssnelheid van de aarde door de getijdenwerking. Vandaar dat de tijdgenieurs hun atoomklokken regelmatig bijstellen met een schrikkelseconden. Hieruit blijkt duidelijk dat tijd een menselijke dimensie is.

Ik probeer mijn levensuren zinnig in te vullen in de hoop achter de zin van het leven te komen. En als ik die gevonden heb, geef ik hem doodeenvoudig aan de volgende generatie door. Omdat ik geen eigen kinderen heb, prent ik de blijde boodschap in de hersentjes van de kinderen van broer en die van mijn miekes broer. Ik weet niet hoelang ik dat nog zal kunnen doen, want mijn leeftijd is gelimiteerd.

Van een ziekte kan ik genezen, maar ze kan ook fataal zijn, zoals een neef waarmee ik als kind ravotte aan den lijve heeft ondervonden. Ik zag hem de laatste keer op de begrafenis van een oom begin 2014. Over zijn ziekte praatten we niet. Van ma wist ik dat zijn heupen versleten waren door het vele sporten. Hij diende in een belangrijk onderdeel van defensie, logistiek,

en de legerleiding zond hem geregeld uit als militair voor de VN-vredesmacht, ook wel *blauwhelm* genoemd. Tijdens een vooronderzoek voor een heupoperatie had zijn dokter een hardnekkige vorm van nierkanker vastgesteld. Wie weet was hij tijdens zijn legerdienst in aanraking gekomen met kankerverwekkende stoffen; hij zou niet de enige zijn. We hadden het over onze gemeenschappelijke hobby motorrijden, maar een afspraak om samen een ritje te maken, is er toen niet van gekomen.

Via zijn moeder en ma bleef ik op de hoogte van zijn ziekte en natuurlijk hoopte ik met hen mee dat hij zou genezen. Eind 2014 bleek dat de chemotherapie niet aansloeg. Geen mens verbloemde nog het onheil dat boven zijn hoofd hing. Ofwel wist hij echt niet dat hij ging sterven en dat betekent dat hij nog hoop had om erbovenop te komen, ofwel liet hij zijn medemensen in die mening om zichzelf sterk te kunnen houden. De enige wens die ik wilde uitspreken was dat hij bij het beschouwen van zijn leven, uit de mooie momenten moed zou kunnen scheppen om de stap naar gene zijde te zetten, en dat hij rust mocht putten uit mensen die hem omringden en steunden.

Helaas kwam mijn wens te laat. Op 26 februari 2015, twee dagen voor zijn zesenvijftigste verjaardag, is hij heengegaan; 2015 was het jaar dat hij als soldaat de pensioengerechtigde leeftijd zou bereiken. Twee maanden eerder was hij getrouwd met de vrouw waarmee hij twaalf jaar samenwoonde. Ik kon me moeilijk in zijn plaats stellen om te voelen hoe het is om het leven langzaam los te moeten laten. Maar de dood hoort er nu eenmaal bij en mensen komen er niet onderuit. Alleen is het jammer dat mijn neef zo vroeg de handdoek in de ring heeft moeten werpen. Volgens ma voelde zijn moeder zich ineens leeg; ze zag haar wereld voor haar ogen instorten. Dat heeft me doen inzien wat nu het erge van de zaak is, en dat is dat een ouder bij de dood van zijn kind plots ziet dat zijn inspanningen volledig vergeefs zijn geweest. Gelukkig heeft mijn neef voor

nakomelingen gezorgd en is zijn inbreng om het leven een succesverhaal te laten blijven niet nihil.

Ik kan niet zeggen dat ik zonder kinderen een nutteloos leven leid, want mijn mieke geeft er zin aan. Als we kinderen hadden gehad, zouden we misschien minder aan onze kwalen denken. Mijn mieke heeft geregeld last van buikpijn en migraine. En ik mag van geluk spreken dat ik maar sporadisch heuppijn heb sinds ik in 1999 tijdens een grotbezoek hard op mijn achterwerk ben gevallen. Behalve dat mijn longen me van kindsbeen af zorgen baren, mankeer ik niets ergs, maar ik kan niet zeggen hoelang ik nog in goede gezondheid zal leven. Mentaal zit ik goed, maar lichamenlijk wankel ik.

Sinds de dood van pa hoopt ma dat de schepper haar naar het rijk der hemelen roept om in een papieren bootje samen met pa over de Melkweg te varen. Hij sukkelde al jaren met zijn longen voordat de dokter longkanker diagnosticeerde. Vier maanden later stierf hij aan een hartfalen tijdens een chemokuur. Sindsdien vieren we zijn verjaardag niet meer op 28 september maar herdenken we zijn éérentachtigjarige aanwezigheid op aard op zijn sterfdatum, 9 november. Een sporadisch bezoek aan zijn graf is het minste dat ik kan doen. Ma zorgt zonder meer voor de grafversiering, en met een mis blazen we zijn ziel weer wat leven in, voor slechts vijftien euro. Ondanks alles ben ik bang dat de kinderen van de kinderen van broer zich pa niet meer zullen herinneren.

De jaarmis van 2014 hield ma in het kerkje van Heppeneert, het bedevaartsoord waarvan ze in Zuid-Limburg nog nooit hebben gehoord, laat staan de rest van België. Als mijn mieke niet haar oren had gespitst toen ma zei dat de viering daar zou doorgaan, had ik aan de kerk van Kinrooi mooi staan gapen. Heppeneert ligt op een dijk waar de Maas vroeger voorbij stroomde. Vanachter de stenen boord die ooit overstromingen moest voorkomen, is de rivier in haar diepe bedding onzichtbaar. Tijdens de missen staat het reusachtige tv-scherm

boven de ingangspoort aan opdat laatkomers de dienst in open lucht zouden kunnen volgen. Het is alsof de hitte van de negendagenkaarsen die uit de bijgebouwtjes ontsnapt overal voelbaar is.

Gelukkig had ma enkele stoelen voor mijn mieke en mij vrijgehouden, want de kerk zat vol. Mijn eerste blik op het interieur maakte duidelijk dat het gebouw heel goed onderhouden is. Het plafond lijkt op een houten dak dat de kerkgangers een knus gevoel geeft. Links en rechts zijn de vele dankbetuigingen in de vorm van witte tegels op de muren gemetseld. Ik zie regelmatig de binnenkant van een kerk, niet alleen van een kerk die historisch gezien belangrijk is. Het kerkje van Heppeneert sprak me onmiddellijk aan. In de mening dat er ooit een verschijning moet zijn geweest, heb ik achteraf de bestaansreden van het oord opgezocht. Het internet leert me dat de pelgrims er Onze-Lieve-Vrouw van Rust vereren, helaas is haar beeld in 2012 teruggebracht naar Elen waar het eeuwen geleden na een overstroming van de Maas miraculeus was aangespoeld.

Klokslag 10:45 begroette de pastoor ons met: *Jullie zijn lieve mensen*; een uitspraak die wenkbrauwen deed fronsen. Niet lang daarna haalde hij tijdens de preek alles uit zijn mouw. Het leek erop dat hij les gaf in een school, want hij beschouwde de kerk als zijn klaslokaal en verwachtte van ons, zijn scholieren, rake antwoorden op zijn ludieke vragen. We waren aangenaam verrast toen hij zei: *Het huis van God is niets anders dan een hoop stenen. De kerk, dat zijn wij, mensen van goede wil die samen zitten om te rusten, wij zijn de bouwstenen.* Hij hoopte vurig dat alle aanwezigen zich die wetenschap in zijn oren knoopte.

Toevallig had ma net de zondag uitgekozen waarop christenen over de hele wereld de bouw van de eerste kerk vieren. In 324 maakte de Romeinse keizer Constantijn de Grote een einde aan de eeuwenlange vervolging van christenen door het christendom tot staatsgodsdienst uit te roepen; een mijlpaal

voor gedegenereerde katholieken. Ik volgde de mis min of meer. Ik bad niet, en terwijl ze zongen dagdroomde ik. Sommige teksten rammelde ik af omdat ik ze vanbuiten ken. Ik ging ter communie maar liep niet onmiddellijk de kerk uit zoals vroeger. Voordat de pastoor zei dat we in vrede mochten heengaan, herinnerde hij ons aan zijn opdracht uit de preek: *Geef mensen een pluim en ze krijgen vleugels*; met dank aan Phil Bosmans, de man die achter de spreuken van Bond Zonder Naam zit.

Ik kan pa geen pluimpjes meer geven, maar vliegen kan hij volgens mij nu wel. Na de mis, tijdens het etentje in het Hepperhuys, heb ik zijn naam slechts éénmaal genoemd. Pa was honkvast. Hij ging van tijd tot tijd graag op reis, maar hij was een echte huisman. Hij hield zijn hobbykamer altijd netjes. En de tuin was piekfijn in orde. Ik herken mij in hem. Zijn rustige karakter, zijn gevoel voor ordelijkheid en zijn consequentie heb ik van hem geërfd en daar ben ik blij om. Met zijn nauwgezetheid tem ik de nonchalance van ma. Broer en ik zijn z'n grootste realisaties en we vinden het spijtig dat ma zijn gezelschap moet missen, want gedeeld geluk is dubbel geluk. Ik hoop dat hij onze pogingen om contact te houden op een tamelijk heldere manier gewaarwordt en enigszins blij ervaart.

Het is een beetje jammer dat ik geen kind heb om er mijn trekken of een van mijn trekjes erin te herkennen. Op één manier ben ik daar blij omdat ik merk dat hedendaagse ouders geen tijd hebben om hun kroost goed op te voeden, want hun smartphones eisen hun aandacht op.

Gelukkige zijn niet alle mensen zo verzot op hun zaktelefoon. Mensen die gevoelig zijn voor elektromagnetische straling vluchten naar de radiostille plekken waar wetenschappers met radiotelescopen de zwakke straling uit het heelal meten. Zo ver wil ik niet gaan, maar ik trek me wel graag terug in mijn huis om de buitenissige kakofonie te ontlopen.

Mijn huiscomputers zijn via wifi verbonden met het internet. Slaap ik misschien slechter door het onzichtbare netwerk in mijn huis? Of is het mijn ouderdom die meespeelt, want ze zeggen dat oudere mensen slechter slapen. Of houdt mijn mieke, een wentelteefje waardig, mij met haar gewroet uit mijn slaap? Ik heb niet graag dat haar gsm op het nachtkastje ligt. Hij dient als wekker maar maakt van onze slaapkamer een mangrote microgolfoven. In huis leg ik mijn smartphone zo ver mogelijk van me vandaan, ook om het helse kabaal te ontlopen wanneer mensen me bellen of een alarm afgaat. Die trillende toestanden voel ik noch zie ik, maar ze zijn er wel. Als buitenaardse ruimteonderzoeker kon ik uit de straling van de aarde gemakkelijk afleiden uit welke bestanddelen de planeet bestaat en met welke bezigheden mensen ze kapot maken. Ik denk echt dat ze allemaal *Radio Gaga* zijn.

Van alle aardse bezigheden *spelen* mijn mieke en ik het liefst *huis*. Zolang we er in evenwicht zijn en onze band stevig is, hoeven we geen schrik te hebben dat de hemel op onze hoofden valt, want het dak beschermt ons. Botsingen vanwege onze verschillende karakters gaan we uit de weg om onze eigenheid niet te verliezen. Wij genieten van simpele dingen zoals Yahtzee spelen en daar chips en kaas met mosterd bij eten, samen in bad weken bij het licht van een druppelvormige ledlamp met afstandsbediening, historische steden bezoeken en er ons vergapen aan mooie gevels, maar musea gaan we niet binnen omdat we er geen waar voor ons geld krijgen. Onze bioscoopbezoeken zijn sporadisch omdat we fervente tv-kijkers zijn. Gekochte dvd's van films en digitaal geregistreerde films bekijken we als we daar helemaal klaar voor zitten. Veel samen doen, dat draagt bij tot een succesvolle relatie.

Mijn mieke hoort graag muziek van Neil Diamond. Als verrassing kocht ik in 2013 via het internet de dvd van *Jonathan Livingston Seagull*, veertig jaar nadat ik hem in de filmzaal van de middelbare school zag; ik was toen dertien. Neil kon ze nog

aanhoren, maar de film interesseerde haar totaal niet. Ik heb hem dus op een vrije dag alleen bekeken. Hij vertelt het verhaal van een zeemeeuw die hoger en sneller wil vliegen, zonder grenzen. Jonathan riskeert zijn leven om een supersnelle glijvlucht te verwezenlijken en begrijpt te laat dat hij een eenling is. Zijn zwerm verbant hem. Hij leert vliegen zonder zijn vleugels te gebruiken, reist naar plaatsen waar geen andere meeuw ooit is geweest en zegt aan het einde tegen de andere meeuwen: *Ontdek wat je zelf al weet.*

Ik heb destijds de gelijknamige elpee gekocht die voorzien was van een boekje met liedjesteksten. Ik kan die songs nog steeds meezingen en ik weet waarover Neil het heeft in *Be, Skybird, Lonely Looking Sky, Anthem* en *Dear Father. Je zou God in een schilderij kunnen vinden. Je zou God op een strand kunnen ontmoeten. Wees een blad papier dat naar een woord snakt. Zing een lied dat naar een stille stem zoekt. Who are we to need while we wait.*

Wachten. Op wie? Op Godot? Op een langverwachte beloning? Volwassenen krijgen niets lekkers meer van hem, maar kinderen wachten elk jaar in het begin van somber december popelend op de komst van de goede man. Sinterklaas krijgt op zijn verjaardag geen cadeautjes, hij deelt ze uit. Er bestaat slechts één Sinterklaas, maar om praktische redenen stuurt hij zijn hulpsinten uit. Dat zijn meestal oude mannen met stramme spieren die op hun beurt hulp krijgen van hun zwarte pieten bij het uitdelen van chocolade sigaren, mandarijnen en speldozen, maar ook bij het bestijgen van hun schimmels. Je kunt ze niet verwarren met die andere goedzakken, de kerstmannen, die aan het einde van december de kinderen komen opbeuren met snoep en speelgoed. De kinderen doen gegarandeerd alsof ze niet weten dat hun ouders en grootouders de gulle gevers zijn. En die breken zich elke keer het hoofd over wat ze hun pagadders weer moeten kopen, want ze hebben alles.

De economie draait op volle toeren. Olie raakt op en elektriciteit is duur, maar dat zijn geen elementen die de consumenten doen terugdeinzen. Bankiers doen alsof ze stevig in hun schoenen staan en geven krediet zodat mensen kunnen blijven kopen. Kerstmis is slechts een uitwisseling van cadeautjes, want de boodschap van de brave borst die een dikke 2000 jaar geleden de naam Jezus kreeg, is vergeten. Zijn ouders waren op reis naar Bethlehem, opgelucht omdat een ster hen de weg wees. Sommige wetenschappers vermoeden dat de komeet Halley in die tijd het perihelium van zijn baan passeerde, anderen denken aan een toevallige supernova. Zelf ben ik aanhanger van de theorie die zegt dat het lichtschijnsel afkomstig was van Jupiter en Venus die toevallig dezelfde plaats in het firmament innamen.

Op de ruimte kom ik nog terug. Eerst wil ik bekennen dat Jezus me meer ligt dan de schepper. Als godloos *aan geen god gelovend* betekent, ben ik een zondaar. En het is Jezus die de zonden van de zondaars wegneemt. Hij vergeeft me mijn fouten en verlost me van het kwaad. Zo staat het in de bijbel geschreven. Maar is iets wat opgeschreven staat waar? Alle schrijvers beweren dat ze genoeg spoorwerk hebben verricht om hun bevindingen te staven. Een journalist controleert zijn bronnen, maar boeken zijn geen kranten en ze hoeven niet helemaal te kloppen. Ik heb zestien verhalen geschreven en geen mens beweert dat ik een leugenaar ben.

Is de bijbel ook maar een doodnormaal leesboek? Wie het geschreven heeft, is nog een moeilijkere vraag. Het is in elk geval geen wetenschappelijk werk waarvan je verwacht dat de behandelde theorie waar is. En toch is het een bestseller. De Heilige Schrift maakt van lezen een leerrijk tijdverdrijf en lijkt de lezers in hun levensdaden te sturen. Helaas bevat de bijbel ook een ander soort leesmateriaal. In de Openbaring van Johannes van Patmos gaat het van kwaad naar erger. Excentrieke religieuzen hebben zijn Apocalyps door de eeuwen

heen gebruikt om het volk tot actie over te halen, want als de schepper zich niet laat horen gebeurt er helemaal niets. Nu zaaien fundamentalisten terreur en proberen ze te ontsnappen aan gelijkheid door de extreme vrijheid in de hemel op te zoeken. Mensen laten zich meesleuren in de kolk van de geldingsdrang en het kwaad is geschied. Hitler las over de Supermens van Nietzsche, en kijk wat hij aangericht heeft. Maar Nietzsche begon te twijfelen toen hij de bevindingen van Darwin las, want de mensensoort kan net zoals alle diersoorten uitsterven. De mens is niet de kroon van de schepping. Het einde der tijden is dichterbij dan ze denken.

'God in de lage landen is dood,' zeggen de mensen, maar in minderbedeelde landen aanbidden ze de schepper nog fel. Zo zorgt Hij voortdurend voor wrevel tussen arm en rijk. Bovendien speelt het internet zijn rol van spreekbuisenriool subliem. Het getater en gesnater leidt tot een complexiteit van meningen die danig verwarren. In tegenstelling met de verkondigers van het millenarisme, die met hun overdreven verhalen onenigheid zaaien en tot geweld aanzetten, zoek ik harmonie, in een kapel of een kerk bijvoorbeeld. Ook op vakantie ga ik historische kerken binnen om inspiratie op te doen, niet om te bidden. Ik ben geen devote pelgrim, maar als niet praktiserende katholiek geloof ik dat goed en kwaad samengaan.

De speelpop van de schepper, Jezus, is het Woord. Het was er in den beginne en het zal er altijd zijn. Jezus verkondigt nog steeds zijn blijde boodschap, al doet hij het op een minder miraculeuze manier. Hij verdient alle respect en daarom staat er in mijn tuin een gipsen beeld van hem dat ik voor tien euro op de rommelmarkt gekocht heb. Helaas heeft de zure regen er een kleurloze figuur van gemaakt. Zijn opgeheven rechterhandje, in een zegenend gebaar, is lange tijd wonderbaarlijk onaangetast gebleven, tot het in 2013 verloren raakte nadat een harde windstoot het beeld omver had geblazen. Eind 2014 heb ik zijn beeltenis opgeschuurd,

beschilderd en vernist, en ik was met de restauratie zo tevreden dat ik hem niet meer buiten in de kou en in de regen durfde te zetten. Begin 2015 heb ik dat toch gedaan, samen met het gerestaureerde bankje dat sinds eind 2013 veilig voor weer en wind in het tuinhuis stond. Eind 2015 sloeg ik per vergissing met de ladder Jezus' hoofd eraf en tijdens de reparatie brak het beeld in twee. Mits enkele verstevigingen heeft hij weer zijn vertrouwde plek in de tuin ingenomen.

Katholieken vieren de geboorte van Jezus elk jaar op kerstavond. Ik ga het liefst kersttoestanden uit de weg, maar mijn mieke is niet te stuiten in haar zoektocht naar presentjes voor haar nichtjes. Ze struint alle kerstmarkten van Limburg af, enkel om te kunnen genieten van hun glimlach wanneer de kinderen hun pakjes openen. En ik moet zeggen dat ik daar ook wel van wegsmelt. Na de kalkoen, kroketten en met veenbessen versierde appels uit de oven begint altijd het pakjeshoofdstuk van de avond. De aanblik van mijn mieke die het ratjetoe van kleine en grote pakjes onder de kerstboom in ogenschouw neemt, wekt me danig op. Op kerstavond 2012 slaagde het jongste nichtje, toen zeven, erin de disgenoten te verrassen. Verlegen en twijfelend of ze met haar vraag een geheimpje zou verklappen, vroeg ze of mijn mieke een pastakoker een leuk cadeau zou vinden. Ons lachsalvo maakte haar duidelijk dat het voor mijn mieke niet moeilijk was om te raden welk cadeautje ze kon verwachten.

Ik had een maand eerder een gipsen olifant uit de Elephantstore gekocht om mijn steentje bij te dragen in de strijd tegen het afslachten van olifanten. Hun ivoor is helaas nog steeds gewild bij toeristen, de echte boosdoeners, niet de jagers. In de *Artbox* zaten enkele verfborstels en potjes acrylverf met basiskleuren zodat ik de kunst van het mengen moest bedrijven. Het was een werk van lange adem. Bij de plechtige overhandiging op kerstavond was mijn mieke in de wolken, alleen de smiley die een schilderfoutje moest

verdoezelen, vond ze minder geslaagd. Een normale smiley is geel met zwarte oogjes en mond, die van mij was net omgekeerd. Het is mogelijk dat ik onbewust mijn pessimisme over de wereld in het kunstwerkje heb willen leggen. Nadien heb ik de smiley overschilderd en mijn mieke was er in mijn plaats trots op. Hij staat naast de tv en wanneer er niets bijzonders op de buis is, kijken we er graag naar.

Kerst 2011 vierde pa voor het eerst in het luchtkasteel van de schepper. Het kan goed zijn dat pa in zijn jonge jaren opgewekt was, maar op zijn oude dag was hij zeer zeker een somberman. Ik ben altijd blijmoedig geweest. Eenmaal over de vijftig bouwde ik echter geleidelijk aan een negatief wereldgebeuren op. Ik volg het nieuws niet zo verwoed als pa en daarom gaan de heersende doemscenario's aan mij voorbij. Het tijdperk dat de Maya's in hun kalender vanaf 3114 vóór Jezus hebben vastgelegd, is afgelopen. Ze wilden me niet de stuipen op het lijf jagen. Maar ik voel me toch meer en meer verloren zoals pa. Stef Bos zingt: *Oh papa, ik lijk steeds meer op jou.*

Na Kerstmis komt Nieuwjaar. Niet elke overgang van oud naar nieuw verloopt probleemloos. Die van 2012 naar 2013 ging gepaard met een heuse zondvloed. De nieuwslezer zei dat de aarde langzaam opwarmde, en als hij niet gauw afkoelde zouden de weergoden pas echt nukig en wispelturig worden. Mensen met gezond verstand beseffen dat ze van het rechte pad kunnen afwijken. Ik neem elk nieuwe jaar mijn goede voornemens, maar ik hervul steeds in mijn oude gewoontes. Ik communiceer slecht ondanks de vele middelen die me ter beschikking staan. En ik ben niet tolerant genoeg, maar anderen zijn dat ook niet voor mij. Ik heb verteld over de norse buurman die eiste dat ik de krulwilg rooide die op minder dan twee meter van zijn erf grens stond. Ik vond dat de boom moest blijven leven, want zo leverde hij zuurstof, een belangrijk bestanddeel dat de aarde leefbaar maakt. Helaas haalde de buurman er een advocaat bij en de zaak was snel beslecht.

Buren kunnen mij gestolen worden. En volgens mijn mieke heb ik ook geen vrienden. Ik vind dat niet heel erg, maar het bevordert ook niet de verkoop van mijn boeken. Het was in 2012 mijn opzet veel vrienden op facebook te maken zodat alle vrienden van mijn vrienden op de hoogte waren van het bestaan van mijn website, de ultieme plek om een indruk van mij en mijn bezigheden te krijgen. Via mijn geschriften tracht ik mensen te laten inzien hoe ze goed leven, zonder te beweren dat ik perfect ben. Verre van, vraag dat maar aan mijn mieke, maar ik benader wel de ideale man, al zeg ik het zelf.

Als Vlamingen of Nederlanders mijn boeken kochten zouden ze mijn blijde boodschap kunnen begrijpen. Ze vertalen is te kostelijk en dus kan ik het vergeten meer lezers ermee te bereiken. Van wereldfaam kan ik enkel dromen.

September

Mensen zijn meestal van goede wil. Niet alle mensen krijgen de levenswijsheid mee die van hen normale ouders maakt. Misschien is het trouwboekje niet meer belangrijk, maar ouders overal ter wereld zouden een cursus gezinswetenschap moeten kunnen volgen tijdens de negen maanden die een geboorte voorafgaan. Nochtans hebben pa en ma zonder cursus goed werk verricht. Hun scheppingsdrang toverde mij zomaar uit het niets. Vervolgens las ik hun lichaamstaal en aapte hen zo goed mogelijk na. Ze hadden gehoopt dat ik ook voor nakomelingen zou zorgen, maar die opdracht heb ik verprutst. En nu ik oud ben, vraagt de maatschappij mij me waardig voor te bereiden op de dood. Een zwart gat zal me in de ruimteput zuigen, maar zover is het nog niet.

Ik heb voor het kinderloze leven met mijn mieke gekozen en samen omzeilen we of lossen we onze problemen op. Wij zijn niet de enigen met moeilijkheden. Mensen raken in allerhande toestanden verzeild. In een aflevering van de Amerikaanse tv-serie *Elementary* zoeken Sherlock Holmes en zijn vriendinnetje Joan Watson naar de moordenaar van twee wetenschappers die op het punt staan het antwoord op de vraag of $P = NP?$ te vinden. Binnen de kortste keren lost Holmes de moorden op met behulp van zijn opmerkelijke observatievermogen en de intuïtie van zijn assistente. Meestal verslapt mijn aandacht danig door Holmes gedram, maar met mijn kloek bevattingsvermogen en wat geluk kon ik zijn gedachtegang voor één keer volgen.

Er bestaan een heleboel problemen die geen snelle oplossing hebben maar die eenmaal opgelost snel te verifiëren zijn; *Non Polynomial* of *NP* noemen ze die. Heel wat onderzoekers pijnigen hun hersens om een bewijs te vinden dat *NP*-problemen gelijk zijn aan problemen die wel binnen polynomiale tijd, sneller dus, op te lossen zijn; die noemen ze *P*. Een doodgewoon voorbeeld? Mijn mieke en ik zijn met één puzzel zo'n tweetal

maanden zoet, maar wanneer we klaar zijn, zien we onmiddellijk dat het plaatje klopt. Net zo snel zie je of de geheime sleutel van digitale informatie de code breekt, maar het is een heel gepuzzel om hem te vinden. Andere voorbeelden? Hoe bepaalt een navigatiesysteem de snelste route tussen twee punten op een wegenkaart? Wat zijn de priemfactoren van het mersennepriemgetal $2^{57885161} - 1$? Wiskundigen zetten alles in om die raadsels te ontrafelen, maar ook supercomputers hebben moeite met NP-problemen.

Ik merkte vroeg in mijn leven dat ik een analytische geest heb. Al in het derde jaar van de humaniora hield ik een spreekbeurt over priemgetallen. Euclides van Alexandrië, de vader van de meetkunde, bewees rond 300 vóór Christus dat je elk natuurlijk getal groter dan 1 slechts op één manier als het product van een aantal priemgetallen kunt samenstellen. Het was mij duidelijk dat het niet zomaar getallen waren, maar veel praktisch nut zag ik er niet in. De noodzaak om computergegevens ontoegankelijk te maken voor onbevoegden gaf de priemgetallen weer een toekomst. Met een sleutel encrypteer je de gegevens voor het verzenden, en bij ontvangst decrypteer je ze. Als je de sleutel niet hebt, zal de langdurige berekening van de priemfactoren je zeker ontmoedigen.

Spontaan komt in mijn brein een moeilijke vraag op: *Waarom zijn de bananen krom?* Ik had een computer nodig om het antwoord op het internet te vinden. Als de bananen nog klein zijn, zijn ze recht. Naarmate ze groeien, heeft de zwaartekracht er meer vat op en krijgen ze een kromme vorm. Ik weet het, ik wijk af, maar ik worstel met nog een andere vraag: *Waarom worden mannen kaal?* Het antwoord is ook niet zo moeilijk te vinden als je weet dat bompa en broers van ma hun haartooi ook vroeg verloren. Een keuze van de genen die ik niet zo apprecieer.

Ziende mensen vragen zich af hoe blinde mensen dromen en mensen die blindgeboren zijn, vragen zich af hoe het is om te zien. Mensen zijn hardnekkige vragenstellers. Omdat ze willen weten hoe alles in elkaar zit, zijn ze zover geëvolueerd dat ze zich veel moeilijkere vragen durven te stellen. Welke huidskleur hadden de dinosauriërs? Hoe is Toetanchamon op zo'n jonge leeftijd gestorven? De antwoorden op die vragen zijn niet allemaal belangrijk. Veel interessanter is volgens mij het probleem B versus NB: *To Be or Not to Be*. Misschien was William Shakespeare depressief toen hij rond 1600 die versregel in de mond van zelfdoder Hamlet legde. Ik verkies het onheil te ondergaan. Ik weet wel bijna zeker dat ik mijn levensstrijd niet zal staken door mezelf te doden. Dat kan ik mijn mieke niet aandoen. Ik zal haar toeverlaat blijven tot onze liefde uitdooft of de dood ons scheidt.

Naarmate ik ouder word vraag ik me af welke zinvolle dingen ik nog kan doen. Ik betrap me erop dat ik liever onzinnige werkzaamheden op de computer verricht zoals foto's bewerken en muziek beluisteren, gedichten en verhalen schrijven. Bij alles wat ik doe stel ik me de vraag wat ik ervan kan leren en of het me in de toekomst kan helpen. Tot mijn vijfendertigste schreef ik mét fouten, maar ik heb mezelf leren schrijven door veel te lezen. Jammer genoeg kunnen de niet-lezers dit niet lezen. En mensen die niet kunnen lezen en schrijven zal ik nooit bereiken.

Ik hoor mensen praten en soms krijg ik het Spaans benauwd omdat ze nonchalant met woorden omspringen of doodeenvoudig niet uit hun woorden komen. Dat wil niet zeggen dat ik zonder fouten praat, of een redenaar ben. In familiekring spreek ik vloeiend een dialect, daarbuiten opteer ik voor het Algemeen Nederlands waarvan ik de regels zoveel mogelijk tracht te respecteren. Vraag me niet om iets zinnigs in het dialect te schrijven, maar anderen lukt dat prima in de carnavalsgazet. Door veel te lezen is mijn vocabulaire gegroeid

en het lukt me nu veel beter correct te schrijven. Er is echter nog een groot verschil tussen zonder fouten schrijven en boeken schrijven. Nu en dan lukt het me stijffiguren en beeldspraak in mijn bloemrijke tekst te plakken. Ik kan het echter niet laten nieuwe woorden uit te vinden waarmee meneer van Dale geen raad weet. Volgens mijn mieke moet minder met woorden *spelen*.

Ik ben geen prater. Ik kan wel iets verstandigs zeggen over dingen die ik weet. Veel mensen hebben niets te vertellen omdat ze niet veel weten, of ze krijgen het niet op papier gezet. Ik kan dat wel. Op mijn website uit ik maandelijks mijn mening over dit of dat. Elke maand is het moeilijker om een goed onderwerp te vinden. Er moet een raakvlak zijn tussen mijn omgeving en mij. Onderwerpen zat waarover ik schrijfoefeningen kan doen, maar zijn mijn gedachten interessant genoeg om anderen te inspireren?

Via zoekwoorden in Google komen mensen toevallig of niet op mijn website terecht. Mijn foto's, tekeningen en schilderijen leiden sommigen af. Anderen zijn meer geïnteresseerd in mijn motorverleden of mijn verzameling stripverhalen en puzzels. Nog anderen lezen mijn gedichten en vangen zo op hoe ik denk en wat ik van het leven verwacht. Mensen die daadwerkelijk op de titels van mijn boeken klikken, zijn echter op twee handen te tellen. Het lijkt erop dat ik slechts voor mezelf schrijf.

Boeken vol heb ik geschreven. Aan het achttiende leg ik de laatste hand. In *Winterkutje* schreef ik verwoed over mijn de vrouwen die mijn pad kruisten terwijl ze heel even geïnteresseerd naar mij opkeken, of helemaal niet naar me omkeken. Sommigen hebben de boodschap in mijn ogen gelezen. Minder alerte dames herkenden er niet mijn adoratie voor de vrouw in het algemeen in. De alerte breinen onder hen begrepen me wel maar lieten zich liever door stoere mannen veroveren. Slechts één vrouw dacht dat ze van mij een potige

man kon maken en heeft dat geprobeerd. Mijn mieke ziet het nu als een levenslange opdracht en dat vindt ze niet erg.

Mijn motto is: *Eenmaal een watje, altijd een watje*; hoewel ik mezelf niet als een slappeling zie. Ik ben liever geen klootzak, maar soms noemen mensen me zo omdat ze zich onbegrepen voelen. Ik ken dat machteloze gevoel en na talloze discussies met mijn dierbare huisbewoner en buurtbewoners begrijp ik dat individuen niet veranderen. Maar ze kunnen misschien wel hun koppen bij elkaar steken en de wereld veranderen door zichzelf te beschrijven naar anderen toe zodat mensen elkaar kunnen lezen. Het stokje doorgeven is de enige manier om de estafetteploeg aan de gang te houden, zoals hun voorouders dat ook gedaan hebben. Want hun DNA is de levensstreng.

Wetenschappers hebben het menselijke genoom in kaart gebracht, maar het is hen nog niet helemaal duidelijk hoe het leven is ontstaan. Theoretisch is het mogelijk dat beerdiertjes in schijn-dode toestand op een ijskomeet naar de aarde zijn gereisd en bij de botsing met de aarde weer uit de dood zijn opgestaan, want water brengt hen tot leven. Die beestjes zijn niet groter dan 1,5 mm, hebben ogen, een mond, vier paar poten en een spijsvertering. Dat ze verspreid over de hele wereld leven, is een indicatie dat ze misschien wel vanuit de ruimte zijn gekomen. Een voor mij zeer plausibele uitleg.

Monza-zanger Stijn Meuris zingt dat er *niemand* in de kosmos is. Ik moet hem tegenspreken, wie weet hebben zelfs beerdiertjes een persoonlijkheid. Carl Sagan was ervan overtuigd dat er andere levende wezens in de ruimte bestaan. Tijdens zijn kosmosreis in 1980 kluisterde hij mij aan de buis met zijn bijzondere manier van praten. Hij was ook de man achter de ruimteboodschap die de Voyagers op hun reis in de diepe ruimte hebben meegenomen; op een elpee want de cd was nog niet uitgevonden. In 2014 nodigde de presentator van de nieuwe kosmosserie me uit om in diens ruimteschip het heelal te verkennen. Door de computer gegenereerde ruimtebeelden

waande ik me alleen in de ontzaglijke leegte tussen de sterren, maar ook die tussen de atomen.

De lege ruimte schrikt me niet af. Ik voel me niet eenzaam maar ik ben wel graag alleen. Voor een volksmens als Steve Stevaert moet dat een straf zijn geweest. Naar aanleiding van een verkrachtingszaak besloot hij op 2 april 2015, tien dagen voor zijn zestigste verjaardag, zichzelf in het kanaal te laten verdrinken. Via het tv-nieuws van 25 april vernam ik dat straatartiesten op de muur van de spoorwegbrug over het kanaal, de plek waar hij zijn fatale daad had uitgevoerd, een schildering ter ere van hem hadden aangebracht. Ik ben toen 's anderdaags ernaartoe gefietst om er over de toekomst van de wereld na te denken. Passanten hadden lelies aan de voet van de brugsokkel gelegd en die bewezen dat mensen om zijn dood rouwden, hoewel heel wat twitterberichten bij de bekendmaking van zijn zelfdoding duidelijk maakten dat sommigen blij waren met zijn heengaan. Een week later had een oppoetsfirma de schildering al uitgewist. Ik heb meneer Stevaert niet gekend, dus je zou zeggen dat ik dan niet kan oordelen, maar ik vind dat mensen niet zo onmenselijk mogen zijn.

Sociale media kan een pest zijn, maar ze kan ook voor uitdagingen zorgen. Je moet dan wel voorbereid zijn op mogelijke misleidingen, want mensen doen voor een beetje geld of faam alles, ook dingen die indruisen tegen het goede fatsoen. Er bestaan tv-programma's waarin de presentatoren gedupeerden confronteren met hun misleiders. Onverwacht leiden ook de spelers de programmamakers om de tuin, al is het maar om een gratis ticket te bekommen waarmee ze naar hun langeafstandspenfriend of -vriendin kunnen vliegen.

Andere tv-makers zien de toekomst van de aarde rooskleurig, ondanks de negen miljard zielen die haar in 2050 zullen bevolken. Er zal genoeg eten en plaats om te wonen zijn. Alle energie zal uit de zon komen. Het weren van fossiele

brandstoffen zal de opwarming van de aarde tegengaan, waardoor gletsjers niet meer zullen smelten. Het enige probleem zou de beschikbare hoeveelheid drinkbaar water kunnen zijn. Waar meren opdrogen zullen mensen installaties moeten opzetten om de minieme waterdamp die er altijd in de lucht zit weer op te vangen. Een waar heksenwerk.

Het internet zal mensen nog dichter bij elkaar brengen met videoconferentie en -chatten. China en India zullen de westerse wereld bijbenen. Armen zullen rijker worden – wellicht rijken ook – en zich brommers en auto's kunnen aanschaffen. Afrika heeft nog wat in te halen maar ook zij zullen uiteindelijk genoeg eten produceren met behulp van genetisch gemanipuleerde planten en dieren. Meer en meer mensen zullen reizen. Rassen zullen nog meer vermengen en volkeren zullen hun houding tegenover elkaar verzachten omdat de handel het overwicht krijgt. Er zal minder en minder nood zijn om een volk te beschermen voor een ander. Soldaten die schermutselingen in Azië en Afrika moesten oplossen, zullen het land opruisen. Oorlogsraketten zullen ze ombouwen om satellieten in een baan rond de aarde te brengen, waar ze de atmosfeer zullen controleren op vervuiling en schadelijke zonnewinden. Ondertussen zullen wetenschappers naar mogelijkheden om de ruimte te verkennen blijven zoeken.

Ik wil dit alles wel geloven. Maar mij zit nog iets dwars. Ik kan er de vinger niet op leggen. De zere plek moet ergens zitten, maar waar? Of zit ze overal? Ik kan me een algemeen beeld van de toestand van de wereld vormen met de informatie die ik via allerlei kanalen opvang, en dat beeld kan goed en voorspoedig zijn. Maar in detail zal er van alles blijven schorten. Aan elke daad zal een voor- en nadeel verbonden zijn. Wellicht stelden oermensen zich de huidige wereld voor als de ideale, zonder zijn onenigheden en strijdgewoel. Op dezelfde manier moeten moderne mensen naar de toekomst kijken en een positief beeld voor ogen houden. Zo verwezenlijken ze de

perfecte wereld. Mijn mieke en ik hebben dezelfde procedure gevolgd om onze droom uit te laten komen. Zoals ik al schreef kwam zij onverwacht en tot mijn grote genoegen mijn puzzel vervolledigen; zij was het ontbrekende stukje.

Tien jaar later, op 2 mei 2015 en onze samenwoonverjaardag, raakte ik de ring kwijt die mijn mieke me negen jaar eerder als symbool voor haar liefde geschonken had. Hoe dat gebeurde, weet ik nog steeds niet. Misschien heb ik hem furieus in de lucht gezwierd, samen met de vod die ik wilde gebruiken om de voorruit van de motorhome te reinigen, maar ik moest het van mijn mieke met een natte doek en zeepsop doen, terwijl we op het punt stonden te vertrekken voor een weekeindje aan de Belgische kust. Zes dagen later was ik bezig met het wieden van het onkruid op de oprit toen ik ineens tussen de kiezels iets in de zon zag schitteren. En daar lag de ring. Hem verliezen had als een teken aan de wand aangevoeld, maar de miraculeuze vondst zag ik ineens als een signaal van de schepper dat mijn mieke en ik nooit mochten opgeven, terwijl we nu en dan er een einde aan wilden maken. Onze relatie, maar geloof het of niet, ook ons leven.

Diezelfde maand kwam mijn werkgever op de proppen met een vrijwillig vertrekplan. Ik stelde me voor hoe ik voltijds mijn eigen potje klaarmaakte en ervoor zorgde dat mijn mieke na haar werk iets te eten had. En dat kon ineens via het weg-met-de-oude-mannenplan. Met het uitgekeerde geld zou ik enkele jaren verder kunnen en dan had ik op mijn zestigste jaar op aard zesendertig dienstjaren gesprokkeld. Maar wat kon ik nadien doen tot aan mijn pensioen? Een collega even oud als ik, die niet getrouwd was, geen kinderen had en een dikke spaarpot durfde kapot te slaan, schreef zich in. Ik zat in dezelfde situatie, maar mijn mieke hielp me het plan in de juiste context te plaatsen en ik besloot het niet te doen. Ik had toen veel zin niet met mate maar naar believe te drinken tot de voorraad strekte. Nu lig ik er niet meer wakker van en ik laat er ook mijn appetijt niet meer

voor overgaan. Ik kijk de kat uit de boom en vertrek op het goede moment.

Meer en meer dood ik mijn tijd met tv-kijken, samen met mijn mieke maar ook alleen. Op een vrije junidag in 2015 keek ik aandachtig naar de documentaire *Cave of Forgotten Dreams* die Werner Herzog in 2010 met veel vlijt had gemaakt. Ik herkende Vallon Pont d'Arc, een plek waar ik in 2005 en 2013 was geweest. De Ardèche heeft er door de eeuwen heen een opening uitgesleten waardoor de rotsformatie op een natuurlijke brug lijkt. In de streek van de Ardèche zijn er veel grotten. In 1994 is het grottencomplex van Chauvet ontdekt. Wat voorhistorische kunst betreft heeft het de grotten van Lascaux van de troon gestoten.

La Caverne du Pont d'Arc, een replica van de grotten van Chauvet, opende zijn deuren op 25 april 2015. Het pretpark ligt vijf kilometer van de echte grotten en bezoekers komen van heinde en ver. Ze zoeken inspiratie op de plaats waar hun voorouders 36.000 duizend jaar geleden in een opwelling van kunstnijverheid hun handdrukken hebben achtergelaten. Zelfs zonder de grotten te moeten bezoeken voel ik zijn oude ziel. Zijn geest waart er nog steeds rond. Uit de vele schilderijen in de grot van Chauvet blijkt dat de cro-magnonmens verfijnd te werk ging, want hij tekende op een artistieke manier leeuwen, oerossen, neushoorns, paarden en bizons.

Gelijkaardige tekeningen heb ik niet gezien toen ik in juli 2015 de grotten van Gozée in de provincie Namen bezocht. Samen met mijn miekes familie logeerde ik drie dagen in een vakantiehuis aan het Lac de l'Eau d'Heure. 's Dinsdags was mijn nichtje van negen een tiener geworden en zij had mij alvast het cadeautje gegeven voor mijn verjaardag die in het weekeinde zou vallen. Ik was voor even de gelukkigste oom van de wereld toen ik haar pakje opende; ze had een twintigtal tekeningen gemaakt en er lolly's opgeplakt.

Op woensdag bezochten we de grotten van Neptunus in Gozée en kregen er een verkorte rondgang omdat het water door de hittegolf te laag stond om per boot de ondergrondse rivier te kunnen bevaren. 's Donderdags wilde mijn miekes broer fietsen huren om rond de meren te kunnen rijden. Mijn mieke vond de huurprijs voor een halve dag te hoog, bovendien zouden de kinderen snel moe worden en de fietsen aan de kant zetten. Doordat ik niet duidelijk was over wat ik wilde doen, leek het alsof ik niet van mijn mieke mocht meefietsen. Het kwaad was geschied. Een escalatie van gebeurtenissen tussen broer en zus kon ik niet meer afwenden, hoewel ze tijdens het laatste zwempartijtje in het tropische zwembad deden alsof hun neus bloedde.

De vrijdag daarop verlieten we vroeg het vakantiedorp en besloten een bezoekje aan Thuin te brengen. Het jarige nichtje wilde voortdurend het plan van de wandelroute raadplegen waardoor ik de familie in de verkeerde richting stuurde. Koppige broer zorgde dat de familie gescheiden raakte, maar we vonden elkaar weer terug aan de oevers van de Samber waar marktventers hun kramen hadden opgesteld. Nu zorgt het hongergevoel in de familie van mijn mieke regelmatig voor strubbelingen, maar zoals het er in de broodjeszaak in Thuin aan toe ging, zo heb ik het zelden meegemaakt. Omdat haar broer en zijn kinderen treuzelden bij het bestellen van hun broodjes, kregen mijn mieke, oma en ik toevallig de laatste baguettes bedeed; opa zaagde ondertussen over frieten. Furieus ried mijn miekes broer zijn kinderen en opa aan in de auto te stappen, waarna ze met een gezwinde vaart wegreden.

Mijn mieke, oma en ik besloten in Thuin te blijven om onze broodjes rustig op te eten, zittend op een bankje aan het belfort met uitzicht over de vallei. Nadien maakten we nog een wandeling langs allerlei kunstwerken in het dorp. Mensen die zeggen dat de hangende tuinen van Thuin niet bezienswaardig

zijn, hebben de panoramische uitzichten langs de wandelroute nooit gezien.

Terwijl we aan de overblijfselen van de abdij van Aulne onze dorst met een lekker biertje lesten, kregen we een telefoontje van opa die al thuis was en zich afvroeg waar we bleven. We hadden in Thuin geen afscheid meer kunnen nemen van de kinderen. Maar Oma's boodschap was duidelijk: *Zoonlief hoeft niet op ons te wachten*. Het daaropvolgende weekeinde lieten ze verstek gaan op het wekelijkse bezoek bij oma en opa. Het nichtje van dertien stuurde me een sms om me een gelukkige verjaardag te wensen, waarmee ze mij een hart onder de riem stak. En ma had zich mijn vijfenvijftigste verjaardag grootser voorgesteld. De reden ontging me volledig, maar ik heb toch een ijstaart als traktatie gekocht.

Mijn mieke bleef het er moeilijk mee hebben dat ze de kinderen niet meer zag. In een impuls liep ik eind augustus de kerk van het Heilig Paterke van Hasselt binnen. In plaats van links naar zijn sarcofaag te gaan, ging ik naar rechts om een kaars te branden onder het toezicht van Maria. Een kaarsje kost 25 cent, maar ik had slechts 15 cent kopergeld. Geluidloos vielen de munten in de gleuf en verder. Het kaarsje zette ik in het midden, solitair brandde het op mijn verzoek voor een oplossing in de broer-zuskwestie. Toevallig vroeg mijn mieke me enkele uren later of ik niet naar haar broer wilde bellen om te vragen of we de kinderen mochten zien voor we op vakantie gingen. Ik belde via onze vaste telefoonlijn, maar ik kreeg zijn antwoordapparaat aan de lijn. Ik sprak niets in. Een uur later stuurde hij mijn mieke een sms om te zeggen dat ze elkaar eens onder vier ogen moesten spreken. Blijkbaar had hij mijn telefoontje als een verzoeningsactie van mijn mieke opgevat en de steen was aan het rollen. Zij reed 's avonds op eigen initiatief naar zijn huis. Ik maakte me wat zorgen omdat ze jarenlang niet zelf met een auto had gereden. Trillend als een espenblad kwam ze enkele uren later weer thuis. Conclusie van het gesprek? Ze

zag nog niet voor direct een verzoening, maar ze waren op de goede weg.

Het was echter opa die op zijn verjaardag erin slaagde de familie weer samen te brengen. Hij trakteerde ons voor zijn negenenzeventigste verjaardag in een restaurant in Hasselt. Het was fijn om de kinderen terug te zien en de groten gedroegen zich volwassen. Met een goed gemoed reisden mijn mieke en ik naar Esparron de Verdon af.

Bij aankomst vertelde de sleutelbewaarder ons dat honderd kilometer van het vakantiehuis vandaan, in het Massif des Trois-Évêchés, een mentaal gestoorde, zeg maar verknipte copiloot in maart 2015 zijn vliegtuig te pletter had laten storten terwijl de piloot op het toilet zat. De man had een bizarre manier gekozen om roem te vinden, maar het was wel sneu voor de 150 andere inzittenden. We mochten daar niet te lang bij stilstaan en installeerden ons zo goed mogelijk in het vakantiehuis, dat zoals altijd pas na enkele dagen goed aanvoelde.

De eerste avond verraste de opzienbarende opkomst van de maan ons. Elke volgende avond zaten we op haar te wachten en staarden ernaar. Langdurige waarnemingen leerden ons dat ze elke keer ongeveer vijfendertig minuten later opkwam, en het duurde slechts twee minuten om van de horizon los te komen. We verwelkomden de maan vijfmaal, tot het te laat en te koud was om nog buiten te zitten. Neem van mij aan dat de rondedans van de maan heel ingewikkeld is. De holbewoner was erdoor gefascineerd, maar hij kon de bewegingen van geen enkel hemellichaam verklaren. Naarmate hij zichzelf begon te kweken, fokken laat ik maar zeggen, zijn de pure genen van weleer door het geëxperimenteer verarmd. Mensen zijn onderhevig aan allerlei ziektes, fysiek en vooral mentaal, maar in staat die te diagnosticeren en er medicijnen voor te vinden, ook dankzij de kennis van zijn voorouders. Met mijn gesofisticeerde brein is dat nauwelijks te bevatten, hoewel het heel wat abstracte gedachten aankan.

Stel je eens voor dat de ontwikkelingsgeschiedenis van de aardkorst en van de processen die zich erin afspeelden heel andere geologische formaties had gevormd. Zonder grotten zouden er geen gepaste schuilplaatsen zijn geweest en zou zich een andere levensvorm tot de top van de voedselpiramide hebben gewerkt. Die homo zou zelfs manieren hebben gevonden om zich te ontwikkelen, zo ver zelfs dat hij zich in de ruimte waagde om naar gelijksoortige wezens te gaan zoeken. Stel je voor dat ik niet geboren ben, dat ik als buitenaards wezen naar de aarde ben gekomen.

Terug thuis van vakantie, welbepaald midden oktober 2015, woonde ik even lang samen met mijn mieke in ons huis dan ik in mijn eigen huis helemaal alleen had gewoond. Mijn liefde had me eindelijk klaargestoomd tot assertieve man van middelbare leeftijd door elke dag cynisme als overlevingsmechanisme op mij toe te passen. Vroeger, eeuwen, millennia geleden, wisten mensen ook wel dat ze niet goed bezig waren en toch gingen ze verder. In dezelfde trant doen mijn mieke en ik voort, met de hulp van onze weinige vrienden.

Mensen kunnen hulp van anderen gebruiken. In mijn jonge leven heb ik dat ook van mijn ouders gekregen. Van mijn meter, Catharina Verlaek, moest ik niet veel verwachten, want zij stierf al in 1966, en mijn peter, Christ Van Eygen, ging heen in 1976. Toen ik zag hoe mijn mieke haar petekind van 21 verweende met gulle giften via overschrijvingen naar haar rekening besepte ik dat mijn petekind dat ook verdiende. Om het helemaal goed te doen gaf ik eveneens iets aan haar broer en zus. Pas op 55-jarige leeftijd begreep ik dat mijn meter en peter, als ze nog hadden gekund, mij ook wat kermisgeld hadden gegund.

Ik kan me niet meer herinneren of ik als kind heel graag naar de kermis ging. Wellicht trok me de kraam met de eendjes aan, want de ukjes van vandaag lijken nog steeds met plezier ernaar te hengelen. Botsauto's en rupsen spraken me als puber of adolescent niet aan, ik schoot liever met de karabijn op

gipsen pijltjes. De spullen die ik won hadden echter nooit de waarde die de kogeltjes me gekost hadden. Ik hield er enkel wat souvenirs aan over.

Vroeger was kermis nog meer een familiefeest dan nu. Mijn ouders nodigden grootouders, ooms en tantes met hun kinderen uit en gingen na de koffie slenterend de kramen af. De kermis in een dorp als Kinrooi heeft nooit veel voorgesteld, een vijftiental attracties voor groot en klein, dat was het. Maar ook de kermis in de grote stad waar ik studeerde, Hasselt, kon me niet bekoren. Het geld groeide niet op de rug van mijn ouders. En ik gaf mijn geld liever aan andere bezigheden uit, bijvoorbeeld lezen door boeken te kopen, hoewel velen dat als een onbenullige bezigheid zien. Op latere leeftijd liet ik de voor ook links liggen, maar één keer per jaar nodigde broer me uit en kregen zijn kinderen geld om te verteren. Dan durfde ik zelf weleens munten over de afgrond te schuiven en was het *pusher* kansspel mijn favoriete kraam.

De kermis was oorspronkelijk een jaarmarkt om de wijding van de parochiekerk te herdenken, een kerkmis dus, maar het religieuze aspect van het gebeuren is vervaagd tot helemaal verdwenen. In sommige dorpen houden ze nog processies en Vlaamse kermissen; low budget volksfeesten met drank, versnaperingen, muziek en dans. Maar meestal gaat het erom de kassa te spijzen, en omdat foorkramers niet achter willen blijven doen ze alle moeite om van de kermis een pretpark te maken. Mensen kunnen er tolleren naar hartenlust, rondzwieren in een ton, weerzinwekkend steil naar beneden duiken of met een katapult het luchtruim inschieten. Van het ballen gooien naar de achtbaan, dat is leuk. Als ze maar brood en spelen krijgen, zijn ze tevreden. De prijs is dan even bijzaak.

De kleine kermis doet me denken aan de grote, dolgedraaide carroussel van het leven. Alles wordt duurder terwijl niets nog waarde heeft, geen authenticiteit, nep. Ondernemers sjoemelen om hun producten aan

nietsvermoedende consumenten kwijt te raken. Vroeger was er nog het vakmanschap. De trots van de makers zorgde voor kunstwerken om naar op te kijken. Straks hoef ik de antiekbeurzen niet af te schuimen op zoek naar de moderne dingen van de wegwerpmaatschappij. Nu bepaalt het aantal hits voor een filmpje op het internet of je iets kunt.

Wat duur is, is nog niet per se goed. Apparaten gaan maar een tijdje mee, en als ze stuk zijn koop ik weer nieuwe, terwijl er technieken bestaan om duurzame toestellen te maken. Prijzige diensten geven geen tevreden gevoel. Meer en meer koop ik online en heb ik maar een vaag idee van wat ik zal ontvangen, zelfs zonder garantie. Maar de doorsnee webwinkel heeft daar geen problemen mee, die stort gewoon het geld terug. Nog beter, ik betaal niet meer op voorhand, ik betaal pas als ik *het goed* goed bevonden heb. En de rest stuur ik terug op kosten van de ondernemer.

Ook de computerindustrie houdt niet op met nieuwe spullen te fabriceren waarmee ik thuis en onderweg mijn eigen kermis kan houden. Mensen rennen zich rot om toch maar de allernieuwste games en sociale media-apps te hebben. Vooral jongeren happen gretig toe. Als oudere wil ik niet meer in de tredmolen meedraaien. Ik heb er genoeg van. Ik beweeg geen hemel en aarde meer om virtueel de adrenaline in mijn bloedbanen te voelen stuwen. Liever zou ik in de hel willen zitten, want daar vieren ze kermis als het regent, de zon schijnt én de straat droog is. Nooit dus.

Oktober

De weergod doet wat hij wil. Handenwrijvend en zich verkneukelend probeert hij de voorspelling van de weerman niet uit te laten komen. Ik gun hem dat dwarsboomplezier, maar mensen vinden het leven draaglijker als de zon schijnt, want die brengt kleur in de natuur. De aanblik van groene, gele en blauwe partijen maakt me blij. Allerlei schakeringen van rood, bruin en oranje verdrijven het grijs en halfduister.

Duistere wolken dreven over het land toen Syrische vluchtelingen ons land als toevluchtsoord uitkozen. Mijn grote hoop was gericht op de vredelievenden in Europa die zich inzetten om hen op te vangen en een nieuwe levensstart te geven. Alleen jammer dat de achterblijvers met de dood voor ogen gevangen bleven zitten, onderdrukt door het schrikbewind van de Islamitische Staat.

Misverstanden en meningsverschillen zijn er altijd geweest. Toch lijkt het me logisch dat mensen met hun verschillende inzichten langzaam naar de ultieme aardbewoners zouden evolueren, mensen die voldoende eten hebben, een huis bezitten en vrije tijd overhouden na hun afwisselende werk om zich te ontplooien tot wezens die individueel artistiek en inventief kunnen zijn en in groep begripvol en tolerant met hun medemensen omgaan.

Van medemens gesproken, neem nu mijn mieke. Tien jaar geleden gaf ik haar mijn eerste kus door 80% naar haar toe te neigen. Ons pad is sindsdien niet pijlrecht, noch zonder hindernissen of vlekkeloos, het kronkelt over heuvels en door dalen voorzien van adembenemende vergezichten. Wij hebben een dieper gevoel voor elkaar dat op respect lijkt en waardoor de ene de andere beter kent dan zichzelf, iets dat we elk koppel toewensen. Onze liefde houdt ons recht. Echt.

Mensen pogen oeverloos zich uniek te voelen door een behendigheid te ontwikkelen waarmee ze de anderen de loef

kunnen afsteken, een uniek bouwsel neerzetten of iets durven wat anderen niet durven. Kortom, het komt erop neer records te breken. Veel mensen lijken meer interesse te hebben voor foute boel en reageren er clichématig op, terwijl zij niet de nodige diepgang aan de dag kunnen leggen om de complexiteit van het wereldgebeuren te overzien. Ik kan dat ook niet. Ik voel me te klein om oplossingen voor grote problemen aan te geven. Het collectieve geheugen helpt mensen eraan herinneren dat ze bij zichzelf moeten beginnen om uiteindelijk toe te komen tot de stichting van de verenigde naties van Aarde, met niets dan mensen die geluk boven gewin stellen.

Apocalypse, een kunstwerk van Jean-Jacques Loup (1936-2015), toont een neerstortende komeet, kikkers die de stad overspoelen, een vliegtuig dat een gat in de grond driegt te boren, een auto die in een gapende aardscheur stort, mensen ook, duiveltjes die rondspringen, orakelende sekteleiders die de waanzinnige massa nutteloos toespreken, vlammeende kruinen, een buitenaards ruimteschip dat zijn laserstraal op het reclamepaneel van een winkel heeft gericht, vluchtende politieagenten die betogende mensen onder de voet lopen, vallende engelen. Het doet me denken aan de wereld zoals ik hem op tv zie. Het mijn en dijn aan gruzelementen gebroken.

Gelukkig doet muziek mensen ontspannen en ze zullen erdoor weer vredelievend optreden. Ze brengen snaren in resonantie en het geluid uit hun instrumenten krijgt daardoor iets superdimensioneel. Niet voor niets is de snaartheorie de allesomvattende leer die de werking en de vorm van het heelal beschrijft en van de ruimte met zijn 4 natuurkrachten een unieke plaats maken.

Mark Eyskens heeft er een boek over geschreven. Sommigen vinden hem maar een blaaskaak. Dat kan zijn, maar wat hij schrijft maakt indruk, hoewel hij dikwijls iets te veel met woorden goochelt. Een andere keer denk ik dat hij zijn ongebreidelde kennis uit de boeken van anderen heeft

gehaald. Maar hij slaagt er toch in zijn wetenschap in een verhaaltje te gieten, of andersom. Ik heb het graag gelezen. Transhumanist tot in de kist.

Volgens de professor uit het boek van Marc Eyskens proberen mensen met een eeuwigheidsbelofte te *zijn*, ook als hun *bestaan* is vergaan. Het is geen puur toeval dat het heelal aan een zeldzame combinatie van natuurwetten gehoorzaamt. Toeval bestaat niet als het aantal fenomenen en de tijd waarin die zich voordoen bijna onbeperkt zijn. Lange tijd deden mensen beroep op de grote horlogemaker, de gezaghebber van de schepping. Maar die god is nu dood. Mensen leefden naar de toekomst toe die hun breinen hen voorspiegelden. Bewust leven ontstond voor hun ogen en ze vonden *liefde* uit. *Veelal* van Mark Eyskens gaat over liefde door de eeuwen heen. Gevoelens brengen mensen op plaatsen waar ze geen vermoeden van hebben.

De liefde tussen mijn mieke en ik houdt ons al 10 jaar bij elkaar. Ook toen ik in 2008 met vrienden op skivakantie ging, was ze voortdurend in mijn gedachten. Sinds mijn nieuwe ski's in 1998 waren gestolen moest ik het doen met ouderwetse latten die aan de berghut waar ik mijn ski's had geparkeerd, waren achtergebleven. In 2009 ging ik weer zonder mijn mieke skiën. Door het stel stugge ski's viel ik op een verbindingspiste zo hard op mijn schouder dat de linker bovenarm uit zijn kom popte. En dat op de eerste vakantiedag.

In de wereld waarin mijn ski's niet door een onverlaat waren gestolen, was ik niet gevallen en had ik de après-ski van mijn vrienden kunnen meemaken. In de andere wereld zat ik op mijn hotelkamer gevangen en stuurde ik mijn mieke via sms elke dag gedichtjes om *haar ziel te beroeren terwijl ik haar zintuiglijk niet kon aanraken*. Beide situaties bestaan, want de natuur is net zo dubbelzinnig als het foton dat ofwel een deeltje ofwel een golf is. In de wereld waarin ik mijn mieke nooit was tegengekomen,

was niets van al het voorgaande gebeurd, dan was ik in mijn eenzame toestand blijven steken.

Ik laat geen enkele gelegenheid voorbijgaan om mijn mieke te zeggen dat ik haar graag zie. Op gedichtendag heb ik het nog gedaan en zij was er mee in haar nopjes. In de supermarkt hangen eind januari rode slingers en harten om je te helpen herinneren dat je je geliefde op 14 februari een cadeautje moet geven, of tenminste hem/haar op een leuke manier duidelijk moet maken dat je nog steeds even verliefd bent als toen. Dat heb ik ook gedaan. Kindjes maken doen we niet omdat er al genoeg zijn. Bovendien is het een hele kunst om je nakomelingen op een gepaste manier op te voeden.

Zonder LUCA, *Last Universal Common Ancestor*, de laatste universele gemeenschappelijke voorouder van alle huidige organismen, waren er nooit mensen geweest. LUCA is voor velen een onbekende, maar Christos Ouzounis stelde hem al in 1996 op een bijeenkomst van de *Fondation des Treilles* voor. Het heeft twintig jaar geduurd voordat ik er kennis mee kon maken tijdens een uitzending op National Geographic Channel. De stem van Morgan Freeman fascineerde me en ik bleef dus bij het zappen even hangen. Morgan legde gedreven uit dat al het leven op aarde een genetische code heeft die naar een gezamenlijke voorouder verwijst. LUCA is niet de eerste levensvorm, ook niet de primitiefste, het is de enige levensvorm die zo'n 3 tot 4 miljard jaar geleden de zeeën op aarde bevolkte en er overleefde. De toenmalige oerzee was toen één immens groot levend organisme.

Natuurlijk zijn de Luca's uitgestorven. Virussen belaagden de laatste cellulaire voorouder en gaven de fakkel door aan hun afstammelingen. En de geëvolueerde versies van de oervirussen teisteren mensen nog steeds. Ze duiken uit het niets op, vallen zoveel mogelijk aan en nemen levens. Ze zijn niet uit te roeien. Toen het zikavirus zich over de wereld verspreidde vroegen velen zich af wanneer de wetenschappers eindelijk alle

ziektes zouden bannen, maar ze vergeten dat overbevolking ook zo zijn nadelen heeft.

De computerwereld moet eveneens afrekenen met steeds weer nieuwe virussen. Het had allemaal veel eenvoudiger kunnen zijn, maar de complexiteit van de mediawereld vergroot almaar en malafide mensen blijven manieren vinden om uit alles geld te slaan waardoor ze de basisstructuur van de mensheid nog meer onderuithalen. Zonder paswoorden zou de hele economie als een kaartenhuisje in elkaar stuiken. Anno 1984 schreef ik programma's, compileerde ze tot exe's, kopieerde applicatiebestanden op floppy's, verspreidde ze naar alle kantoren van de bank en moest bij het hele proces geen enkele keer een paswoord ingeven. De enige beveiliging was een speciale plastic sleutel waarmee ik de computerzaal kon binnengaan.

Nu heb ik een paswoord om mijn smartphone te kunnen gebruiken, om mijn mail te openen of internetwinkels binnen te gaan. Ik raakte helemaal het noorden kwijt toen ik mijn mailbox van het werk op mijn iPhone wilde consulteren, want allerlei security-apps vroegen naar een paswoord om mijn toestel te kunnen gebruiken, om de simkaart te ontgrendelen, om me op het domein van mijn bedrijf in te loggen, en om een verbinding met de mailserver te maken. Samen met de uitbreiding van de sociale media zijn gelukkig ook de *service desks* toegenomen en hun medewerkers staan natuurlijk te popelen om betalende gebruikers te helpen.

Toen ik me de antwoorden van de beveiligingsvragen voor mijn Apple-id niet meer kon herinneren, moest ik contact opnemen met de service desk van Apple. Zij doen het altijd anders, dus ik belde niet. Via de computer maakte ik een afspraak. Op de dag en het uur dat ik had uitgekozen belde er inderdaad een Applemedewerker, maar het had heel wat voeten in de aarde om een goede verbinding tot stand te brengen. Uiteindelijk kreeg ik een vriendelijke man aan de lijn,

een die duidelijk van Nederlandse afkomst was en onmiddellijk doorhad dat ik een Belg was. Meermaals liet hij mij weten dat ik niet ongerust hoefde te zijn. Hij zou het probleem oplossen, en anders haalde hij er wel hulp bij. Van de Schepper of zo? Och god, op die momenten denk ik: *Was ik nog maar LUCA.*

Als ik iets niet weet zoek ik het op via het internet. Vroeger gebruikte ik de boeken in de bibliotheek om wetenschap te vergaren. In 2014 kreeg ik een verrassend verzoek van de Koninklijke Bibliotheek om twee exemplaren van elk boek dat ik in eigen beheer uitgaf, bij hen te deponeren. Via een recensie in het tijdschrift van broer waren ze in Brussel te weten gekomen dat ik *Romanski* had uitgegeven. Hun vraag was een poging om alle publicaties van landgenoten veilig te stellen, voor 's lands erfgoed. Maar daar kocht ik geen brood mee. Een halfjaar later heb ik ze toch via de post opgestuurd. Dat bracht me in op het idee om ze ook in de bibliotheek van Hasselt te laten registreren.

Als test zocht ik op een dag in 2016 mijn eigen naam op via de computer van de bieb. Mijn naam en mijn boeken vond ik in de catalogus terug, maar achter elk boek stond *Limburgensia*, de mysterieuze en onvindbare plek van bewaring. Bij navraag bleek dat mijn boeken enkel raadpleegbaar waren en dat ik ze via een papieren aanvraag bij de archivaris van wacht moest laten ophalen. Een grote teleurstelling. Het is niet leuk een schrijver te zijn die nog dozen vol boeken op zolder heeft staan. Maar ik bleef niet bij de pakken zitten. Mijn contactpersoon in de bibliotheek heeft me op het hart gedrukt dat het tweede exemplaar wel degelijk geleend zal kunnen worden wanneer ze de achterstallige aanpassingen hebben bijgewerkt. Ik ben benieuwd of ze nog voor ik vertrek zullen klaar zijn.

Het is er niet van gekomen mijn boeken in het station van Hasselt uit te delen aan mensen die kunnen bewijzen dat ze een boek in de trein hebben gelezen. Mijn mieke vond het geen goed idee, zo helemaal ten einde raad mocht ik niet zijn. Mijn

enige doel is iets achterlaten op aarde waarmee mensen nog gediend kunnen zijn.

Mijn laatste raad? Laat Uw Cellen Aflossen, herinner je LUCA, zolang het nog gaat. Want allerlei gesofisticeerde wapens dreigen de wereld in atomen te splitsen. Rusland heeft zijn monsterraket klaar. Die schiet in één keer twaalf kernbommen de lucht in, en elk kan een stad met de grond gelijk maken. Fysici zijn tot veel in staat. Het zal niet zo lang meer duren of mensen reizen via wormgaten naar uithoeken van het heelal om er nieuwe paden te bewandelen. Hopelijk krijgen ze daar niet te maken met buitenaardsen met kwade bedoelingen. Hoe raak je wegwijs in een heelal dat oneindig lijkt te zijn?

Heb je soms ook dat ergernis je goede humeur zodanig doet omslaan dat niets je nog kan opvrolijken? Bijvoorbeeld wanneer je met je eega in een bos gaat wandelen of een stad bezoekt. Tijdens het fietsen overkomt het me ook, zelfs in de auto ben ik er niet veilig voor. Weet je niet wat ik bedoel? Denk eens goed na. Je gaat op het internet na waar je de auto het beste kunt parkeren, of de winkels wel open zijn, en of er plaatsen zijn die het waard zijn te zien. Je zoekt op Google maps de kortste weg ernaartoe maar vergeet dat het GPS-systeem in je auto een heel ander algoritme volgt dan de programmeurs op het internet bezigen. Ik bedoel dus die verrekte wegwijzers.

Ik kan me voorstellen dat ik niet de enige ben die door wegwerkzaamheden in een omleiding terechtkomt. En dan krijg ik van mijn mieke te horen dat ik het weer eens niet goed voorbereid heb. Op de koop toe moet ik de snelheidsmeter in de gaten houden, want mijn metgezel meent dat er achter elke boom een fotoestel een kiekje maakt van de nummerplaat van onze auto. Of ik nu de weg ken of niet, ik heb altijd de neiging de GPS-stem te geloven. Ik volg haar zoetgevooisde instructies klakkeloos en beland soms zonder enige waarschuwing in een moeras dat me de moed in de schoenen doet zinken. Bovendien

moet ik aan mijn mieke, ook de beste stuurvrouw aan wal, uitleggen waar het fout is gegaan en hoe ik zo stom kan zijn.

Stel dat we zonder noemenswaardige schermutselingen zijn aangekomen en op zoek kunnen gaan naar informatie. Neem nu de wandeling Hei- en Meibos in Zutendaal. Meestal maak ik een foto van het informatiebord met de mogelijke routes erop, maar die ene keer vergat ik dat. Het donkere bos belooft niet veel goeds. We droegen onze stevige wandelschoenen, maar daar begin je op modderige paden niets mee. Sommige plakkaatjes aan de paaltjes waren verschoten van de zon zodat de pijltjes en de routekleuren niet meer goed zichtbaar waren. En toen sloeg het noodlot toe. Aan een kruispunt waren er werken aan de gang en het plakkaatje van onze route ontbrak op de volgende wegwijzer. Ik dacht dat mijn mieke niet alleen mij viseerde maar ook de verantwoordelijke instantie toen ze begon te vloeken als een ketter. Bij een volgende splitsing gaf een paal onze route weer aan, maar hij stond provisoir tegen een boom geleund. Voor mijn mieke was de maat vol en ze keerde zich resoluut om. Ik volgde haar en kreeg het klaar haar met de plaatsbepaling op mijn nieuwe smartphone tot bij onze auto te loodsen.

Enkele dagen later lieten we ons door een drukke stad opsloppen in de hoop dat ze ons niet zou uitspugen. Maar van de bewegwijzering in Verviers raakten we helemaal van de kaart. Meestal vinden we parkeergelegenheid in een dure ondergrondse garage, maar in Verviers hoefden we van zaterdagmiddag tot middernacht niet te betalen. Een lokmiddel voor argeloze bezoekers? Ik keek ernaar uit om er gratis een brochure voor de fonteinwandeling op de kop te kunnen tikken, want het downloaden ervan was thuis niet gelukt. *Volg de gids*, riep ik moedig, en mijn mieke ging gedwee met me mee, want zij hoopte dat mijn oriënteringsvermogen beter was dan dat van haar.

Verviers is de stad van het water, de Vesder stroomt er als een wilde bergrivier voorbij. We wandelden in de richting van

de kerk in de hoop erachter een vvv-kantoor te lokaliseren, maar dat was nergens te bespeuren. Mijn mieke bekritiseerde geregeld mijn richtingsgevoel en ik reageerde daarop met een norske commentaar, een rake opmerking of een gemene vloek. Na een hevige discussie besloten we de winkelstraten te doorlopen. De aankoop van een bloesje of broek kon ons misschien danig opmonteren, maar de aanblik van lege straten en winkels droeg niet bij tot een leuke stadswandeling. Ook het Parc de l'Harmonie kon ons niet bekoren. Nadat we een informatiebord hadden geraadpleegd, liepen we met volle verwachting naar het culturele centrum van Verviers.

Toen we in een deel van de stad terechtwamen waar we ons niet meer op ons gemak voelden besloten we huiswaarts te keren. Ik weet bijna zeker dat het niet aan mijn inwendige kompas lag, dus moeten het de borden zijn geweest die me hebben misleid. Onderweg naar onze auto passeerden we een chique patisserie. Voor elf euro kochten we er gebakjes die we, als we snel naar huis reden, tijdens het vieruurtje konden opeten. Ik mocht harder rijden dan anders van mijn mieke. En die vrijheid voelde heel fijn aan. Thuis bedacht ik dat we geen enkele fontein hadden gezien.

De romeinen deden het met mijlpalen. In de Middeleeuwen maakten ze wellicht wegwijzers van hout en niet van steen. In de Nieuwe Tijd zochten ze hun weg met behulp van landkaarten. Sinds de uitvinding van de fiets en de auto staat de moderne wereld vol wegwijzers. De mens zijn aandacht gaat nu uit naar reclameborden die hen nadrukkelijk wijzen op de uitkomst van hun ultieme dromen. Welkom in het land van kalebassen, waar de leugens op de bomen wassen.

Het liefst schrijf ik over leuke dingen. Samen met mijn mieke binnenshuis of in de trein op weg naar ons werk lachen met woordspelingen is voor mij ook dolle pret. Maar de minder mooie, zeg maar aartslelijke, dingen verdienen meer aandacht. Het lijkt erop dat mijn mieke en ik minder en minder echt

aangename momenten beleven omdat tv-reportages over woedende oorlogen ons humeur verpesten. Ik weet wel ongeveer hoe het ondermaanse in elkaar steekt, maar van heel veel zaken ben ik absoluut niet op de hoogte. Ik laat me trouwens niet graag een gevoel opdringen door de massa, ik ben veeleer een einzelgänger die zich liever in zijn eigen wereldje verschuilt of opsluit. En als er dan iets gebeurt dat België en zijn buurlanden doet schokken, moet ik in de pen kruipen.

Terreur woedt niet alleen in Parijs maar ook in Brussel. Mijn gemoed is bedrukt en ik voel me machteloos in het uitdrijven van de blinde haat. Radeloosheid zou ik het gevoel kunnen noemen. Ik voel me ook vertwijfeld in een maatschappij waarin communicatie hoogtij viert maar mensen nog steeds langs elkaar heen praten. Hoe het allemaal zover is kunnen komen laat ik in het midden, laat staan dat ik een oplossing voor het probleem kan bedenken. Het enige wat ik kan doen is de dingen onder ogen zien en me afvragen hoe het nu verder moet.

Mensen zouden goed noch slecht geboren worden. Hoe ze zichzelf zien en hoe hun omgeving hen opvangt bepaalt blijkbaar hun levenspad. Sommigen vinden het echter nodig de openbare orde te verstoren en te moorden. Ik mag van geluk spreken dat ik in België woon en dat fijngevoelige ouders me zo goed als mogelijk hebben opgevoed. Dat geluk hebben velen op de aardkloot niet, en toch trekken ze hun plan. Dat een menselijk brein tot moord in staat is, is duidelijk. Zelfs in familiekring lijkt het een oplossing voor onoverkomelijke problemen, maar daar kan ik misschien nog inkomen. Waarom sommigen naar zelfopoffering grijpen en als levende bom zoveel mogelijk omstaanders in de dood willen meesleuren is voor mij echter onmogelijk te verklaren.

Het is zaak te achterhalen wat mensen zodanig in het nauw drijft dat ze dergelijke daden willen stellen. Ik denk dat het geloof hier weinig mee te maken heeft. Christen, jood, moslim

of andersgelovige, ze laten allemaal hun slechte aard naar boven komen en spreken onheil over de rest van de mensheid uit als profeten van de almachtige zonder naam. Er schuilt wellicht in elk mens een moordenaar, die door de daden of woorden van anderen uit zijn cel kan ontsnappen en in een vlaag van verstandsverbijstering, krankzinnigheid zeg maar, onherroepelijk toeslaat en dood en verderf zaait.

Wat gebeurt, is gebeurd. Ook voor mensen is er geen weg terug meer. Ze moeten leren leven met de onwil van anderen om zich in een samenleving te integreren en regels te volgen die de algemene gang der zaken in de hand houden. Net zoals schrijvers hebben priesters de plicht om gebeurtenissen aan de kaak te stellen, maar liefst niet door hun volgelingen bang te maken of ze tot weerwraak op te roepen. Ik denk dat ze met verdraagzaamheid al ver komen. Ze moeten ervoor zorgen dat ouders hun kinderen sowieso goed ontvangen in de jungle. Dat de Tarzans en Janes elkaar in liefde mogen vinden en dat ze opgewassen zullen zijn tegen het gevaar dat in het duister loert, hier een tijger, daar een leeuw, niet meer. Elk mens moet voor zichzelf uitmaken hoe hij de wereld in zijn geheel beter kan maken. Terwijl tolerante mensen onderweg zijn, schrikken sirenes van politieauto's en ambulances hen op, maar uiteindelijk zullen ze in een veilige haven aankomen. Daar durf ik mijn smartphone om te verwedden. Nog zoiets slims.

Toen ik in 1978 mijn studies industrieel ingenieur elektronica aan de hogeschool van Hasselt begon, was er geen hersencel in mijn hoofd die het mogelijk achtte dat mensen ooit draagbare telefoons overal in de wereld zouden gebruiken. In 1982 maakte de miniaturisering van elektronische circuits het *Global System for Mobile communications* mogelijk en sindsdien is dat het ultieme middel om te bellen en te sms'en. Het systeem evolueerde naar grotere en snellere netwerken waardoor de huidige mobieltjes veel meer aankunnen. Met de opgang van sociale media kon het niet uitblijven dat de zaktelefoon ook als

stem naar de buitenwereld toe ging dienen, want *er zal altijd wel een mens mijn boodschap opvangen.*

Ik heb lang gewacht om een smartphone te kopen omdat mijn gsm jaren aan zijn enige echte doeleinde voldeed. Van mijn mieke kreeg ik in 2011 als verjaardagscadeau een gsm die al voor smartphone kon doorgaan omdat het compacte toestelletje me het mogelijk maakte ook te fotograferen én mijn mailbox te beheren; alleen jammer van het trage internet en het niet zo gebruiksvriendelijke aanraakschermje. In februari 2016 viel er plots een iPhone in mijn schoot, een laat sinterklaasgeschenk van mijn werkgever. Ik bel er weinig mee, het is vooral mijn draagbare 3-in-1 brievenbus en een slim oog op de wereld.

Foto's maken is een van mijn hobby's en de iPhone helpt me uit de nood als ik mijn professionele toestel niet bij de hand heb. Het is ook een heel praktisch ding gebleken toen ik met mijn mieke ergens verloren dreigde te lopen. Ik ben niet erg sociaal, nooit geweest, maar nu laat ik me al eens verleiden om via Snapchat een zotte selfie met bijbehorende tekst naar mijn nichtjes te sturen of via WhatsApp met mijn collega's te dollen over de borstjes van onze nieuwe Poolse collega.

Niet alleen met de iPhone kan ik mensen bereiken, ook via het internet, hoewel de communicatie meer op éénrichtingsverkeer lijkt. Ik ben mijn ei nog lang niet kwijt en daarom blijf ik via mijn website potentiële bezoekers bestoken met mijn eigengereide mening over ditjes en datjes in de hoop gelijkgestemden of -gezinden te vinden. Mijn doel is me niet alleen te voelen, ook al kan ik heel goed mijn eigen plannetje trekken. Alleen zijnde voel ik me niet eenzaam. Mijn hobby's nemen veel tijd in beslag, maar soms vraag ik me af waarom ik op aarde ben. Ik heb weinig sociale omgang, toch blijkt dat menselijk contact onontbeerlijk is.

Als vijftiger begrijp ik nu dat al mijn bezigheden tot niet veel leiden. Ze zijn niet levensnoodzakelijk, ze doden alleen tijd.

Mijn mieke heeft me langzaam doen inzien dat ik mijn tijd beter invul door met mensen om te gaan, te lachen, samen te eten of te wandelen, verjaardagen te vieren, of elkaar te troosten. De reden van het feest is niet de hoofdzaak, het is de bijeenkomst die telt. Niet voor niets bestaat het leven van mijn moeder uit bezoekjes aan haar dierbaren die ze met haar fiets aaneenrijgt. Haar verwezenlijking is mijn doel. Ondertussen leef ik het doorsneelevens zoals ik denk dat het moet geleefd worden.

Ik kruip uit mijn bedstee wanneer de zon opstaat. Ik eet mijn buikje vol en zit op mijn gemak, doe tussendoor mijn ding of volg de instructies van mijn baas op, maar ik laat me er wel voor betalen. Als ik de gelegenheid heb om te vrijen, doe ik het niet alleen voor de lol maar met de intentie om kindjes te verwekken, hoe ik ze ook zou opvoeden, ik zou het allicht goed proberen te doen. Ik smijt mijn verdiende geld uit ramen en deuren maar zet wat apart voor mijn oude dag, de nutteloze fase van mijn leven waarin ik reis of mijn dagen slijt in het dorpscafé.

Ik leef, samen met mijn mieke, naar de dag toe waarop we ineens zullen begrijpen dat de eeuwigheid enkel voor de doden is. Niet getreurd. Ik heb allang begrepen dat dieren en planten veel minder opties hebben dan mensen. Beesten worden gejaagd en bomen sterven staande.

Een van mijn vele optie op het leven is schrijven. Al schrijvend via e-mail durf ik meer te vertellen dan tijdens een gesprek. En als lichaamstaal wegvult, is de kans op misleiding veel groter. Te veel communicatie leidt tot misvattingen en kan relaties ondermijnen. Maar uit al die contacten groeien ook romances waardoor mensen zich veel beter gaan voelen, al is dat soms maar tijdelijk. Ik ben een affaire de coeur met een getrouwde vrouw niet uit de weg gegaan en ik woon nu al jaren zalig met haar samen.

Het flirten zit in mensen ingebakken. Mannen gedragen zich lieflijk tegenover het vrouwelijke geslacht in de hoop hun zaad zo veel mogelijk te verspreiden. De vrouwen doen het wat

minder opzichtig maar hun doel is hetzelfde. Mensen weten hoe ze in elkaar zitten en hoe moeilijk ze de dierlijke aspecten uit hun bestaan kunnen weren. Maar hoe saai zal het leven zijn als ze uiteindelijk alles onder controle hebben? Het is net alsof ze aanvoelen dat ze nooit helemaal beschaafd zullen worden.

November

Pietje de dood waart niet alleen rond op Allerzielen en Allerheiligen, hij laat zich het hele jaar gelden, dag en nacht, elke minuut en seconde van het uur. Hij doet zich voor als een dakloze clown. De dood loopt als een schaduw met mensen mee en wacht het beste moment af om hun levenskoord boven hun hoofd met zijn grote schaar door te knippen. Het enige wat ze kunnen doen is minder eten en met lichtere tred hun levenspad vervolgen, waarbij ze zich bij elke volgende stap afvragen waar die hen naartoe kan lijden, eh leiden. Daarbij raken ze gegarandeerd slaags. Op heetgebakerde plaatsen ontaarden mensen in echte vechtmachines. Hun oorlogszucht is niet te stuiten.

In november herdenken ze de wapenstilstand van 1918, de dynastie van België en een aantal martelaren. Over Wereldoorlog I, 14-18, de *grote* oorlog, kan ik niets zinnigs vertellen, maar het is goed dat hij een einde kende. Koningsdag interesseert me ook niet zo erg omdat koningen nooit veel te zeggen hebben. Waar ik wakker van lig, is de aanbidding van de heiligen. Katholieken vieren op 1 november alle favoriete helpers van de schepper. De dag erna herdenken ze alle arme zielen die naar gene zijde zijn verhuisd. Als bediende van een bank krijg ik een dag of twee vakantie. Je hebt pech als je niet in de goede branche zit.

Op een koude en natte Allerheiligen in 2012 woonde ik een wake bij. Nadien wandelde ik in de striemende regen naar het kerkhof, met familie en de plaatselijke fanfare in het zog. Ik nam mijn mieke onder de arm zodat ze niet kon wegvlugten, want zij had liever in ons warme huisje naar een leuke tv-serie gekeken. Pa was in november 2011 gestorven en zijn grafzerk bezochten we het eerst. Ma weende zacht en had eindelijk vrede genomen met het feit dat ze zijn gezelschap nog een tijdje moest ontberen. Aan zijn graf stond vroeg ik me af of hij wist

dat ik er was. Volgens mij zat hij onderuitgezakt op zijn gemakkelijke stoel zijn middagdutje te doen in zijn ondergrondse huisje, als een oude hobbit. Toen ik van zijn graf wegliep begreep ik dat hij gevangen zat in zijn duistere cel, waar geen zuchtje wind was en waar knekels klapperden.

Andere afgestorvenen van de familie groette ik door stil te staan bij het jaar dat ze waren overleden. Ik bid nooit, ik doe zelfs geen schietgebedje omdat er voor de overledene niets meer te redden valt. Mijn gebed is voor de levenden. Mensen proberen zoveel mogelijk zieken te genezen en brokkenmakers te behoeden van een gewisse dood. Ze willen zo lang mogelijk op aarde blijven omdat ze niet eeuwig in het hiernamaals willen ronddolen.

Broer stelde na het kerkhofbezoek voor om in de plaatselijke drankenhal koffie en taart te eten. Ik volgde hem op de voet naar binnen en stond paf van het antieke interieur. Mijn mieke wilde zich onmiddellijk omkeren, vermoedelijk omdat zij de gaslucht van het verwarmingstoestel veel beter rook dan ik. Toch bleef ze, uit beleefdheid. De koffie kwam uit een thermosfles, maar de sfeer was goed. De uitbater verzamelde flessen, glazen, reclameborden voor drank maar ook doodsberichten en -prentjes. In een plotseling inzicht zag ik het verband. De drankenhal was een station op weg naar de dood, waar mensen konden nadenken over hun levensreis. Ik twijfel eraan of ik aan gene zijde de wereldse dingen des levens zal missen. Na twee koppen koffie mét taart leek het ons beter het tijdelijke nog niet voor het eeuwige te verwisselen, want gasverstikking is geen schone dood.

Het kerkhof is meestal doods en dat is normaal voor een plek waar doden verblijven, maar rond Allerheiligen krijgt het door het kleurrijke bloemenpalet en de ingetogen bezoekers een levendige aanblik. Maar geloof me, er is niets leuks aan de dood. Voor sommigen komt hij op kousenvoeten, anderen sleept hij dagenlang mee om hun breekpunt te kunnen bepalen.

Mijn mieke en ik gaan langzaam dood en er zijn momenten waarop we dat al wilden zijn.

Elf dagen na Allerheiligen vieren Belgen Wapenstilstand, maar voor kinderen is de viering van Sint-Martinus op de vooravond van 11 november veel leuker. Mijn kameraden en ik staken op die dag de berg afvalhout in brand die we maandenlang bij elkaar hadden gesprokkeld. We sprongen in het rond met op staken gespietste, uitgeholde bieten in plaats van pompoenen. Gegil en kreten waren alom te horen, flakkerende vlammen zorgden voor enge schaduwspelen. Ik herinner me nog goed dat de voorkant van mijn lichaam stralend heet was terwijl mijn rug een diepe kilte ondervond. De achtergrond van het feest, Martinus van Tours die zijn mantel met een arme deelt, liet me koud.

Mijn vrienden en ik hadden geen spelconsoles en tablets. We twitterden niet zoals vogeltjes in mei, en wij chatten niet over onbenulligheden. Wij speelden buiten als het weer dat toeliet. Moderne kinderen zijn Sint-Martinus vergeten. Zij vieren liever Halloween, het van Amerika overgewaaide heiligenfeest. Weinigen weten dat het oud-Engelse woord hallow *heilige* betekent en dat je de kwade geesten beter verjaagt op 31 oktober, oudejaarsavond voor de Kelten.

Of het een goede of slechte zaak is laat ik in het midden, maar de smartphone heeft mensen dichterbij elkaar gebracht. Ze komen echter ook in situaties terecht die ze nooit hebben voorzien. En als ze er dan middenin zitten, is het heel moeilijk om er weer uit te geraken. Natuurlijk mag ik de gevolgen die uit relatieproblemen spruiten niet bagatelliseren, zoals gedupeerde kindjes, maar als ik eronder zou lijden, zou ik me behelpen door in de spiegel te kijken en me af te vragen: *Wie ben ik, wat wil ik met mijn leven doen en met wie wil ik dat delen?* Met een beetje geluk vindt een mens van goede zeden die het rechte pad bewandelt daar wel antwoorden op en dan hoeft hij

niet wakker te liggen van het feit dat de politie zijn locatie kan achterhalen via zijn zaktelefoon.

Ik kan de impact van de smartphone nauwelijks overzien. De wereld is erdoor dertig keer kleiner geworden dan dertig jaar geleden. Mensen hebben nu een veel beter beeld van het heil, de mazzel en het fortuin, maar ook van de armoe, het gedonder en de ellende. Smartphones dienen zelfs als triggers voor bommen, maar ze laten ook de politie toe de schuilplaatsen van slechteriken te lokaliseren. Maar hoe helpt het ding de homo sapiens verder in zijn evolutie? Zullen ze zichzelf overstijgen en smartmensen worden? Zullen ze ook hun avontuurtjes met robots overleven?

Ik heb de roep van de liefde gevolgd en de nefaste gevolgen van mijn daden op een volwassen manier opgelost. Misschien overdrijf ik als ik zeg dat ik het leven zie als een scharrel van een kip, als een amourette met de natuur. Maar omdat ik me met mijn grote brein toch niet beter kan gedragen dan een beest lijkt het me heel logisch om van het mensdom weer een dierenrijk te maken. Jean-Michel Delpech chante: *Pour un flirt avec toi, je ferais n'importe quoi*. Flirten is niet slecht voor de gezondheid. Porno ook niet. Zolang je niet overdrijft. Als een land beslist om de Europese Unie te verlaten, dan zal Europa dat overleven. Maat houden is de boodschap.

Als ik Steven Hawking moet geloven hebben mensen geen vrije wil en staat alles al vast. Volgens hem ken je het verleden en de toekomst wanneer je alles weet over het heden. Gelukkig gaat het er op subatomair niveau iets anders aan toe en dat geeft mensen een opening, een lanceervenster. Zo hebben ze misschien toch iets in de pap te brokken, om het in het Belgisch te zeggen.

Ik ben gelaten in veel dingen die ik doe. De drijfveer om iets te creëren is er wel, maar niet op leven en dood. Ik voel me lekker in dit universum. Een andere versie van mij, die dus andere beslissingen genomen heeft, voelt zich misschien

minder goed in zijn parallelvel. Ontelbare versies van mij bevolken de universa en ik twijfel eraan of dat wel goed is, vraag het maar aan mijn mieke. Zijn die andere ikken enkel verschillend van mij omdat ze zich in een andere dimensie bevinden of omdat ze helemaal anders in elkaar zitten? Lijken mijn ikken op elementaire deeltjes waarvan je niet tegelijk kunt zeggen waar ze zich bevinden en hoe snel ze bewegen? Fladderen alle onzekere mensen zoals ik ook tussen energie en tijd?

Als ik naar Hobo op tv-zender 8 kijk geloof ik soms mijn ogen niet. Een Congolese vrachtwagenchauffeur reist met zijn krakkemikkige camion drie maanden over 600 km. Indische kamikazepiloten vervoeren inboorlingen in afgeladen bussen over smalle bergwegen in de Himalaya. Graatmagere Indonesiërs verplaatsen in 29 dagen een immens bamboevlot over 250 km rivierwateren. Braziliaanse kinderen enteren snelle rivierboten om fruit te verkopen. Javanen oogsten zwavel op een rommelende vulkaan. Als ik dat zie waan ik me in een parallelle wereld waarin ik verbijsterd achterblijf met de tv als wormgat waardoor ik in een andere tijd staar.

Niet alle mensen hebben het geluk te worden geboren in een land van overvloed. Arme mensen zijn gedrevener omdat hun lamentabele toestand dat vereist. Maar alle mensen lijken op elkaar en zij stuwen de mensheid in een richting die zij zich in hun dromen voorstellen. Daarmee is de onzekerheidsrelatie tussen de vrije wil van modale Jan en zijn toekomst bewezen. In hun ijver leggen wetenschappers zelfs natuurfenomenen uit die ze nooit hebben waargenomen. Petje af.

Atoomkracht lijkt het wel, maar soms schrik ik in mijn huis op van een explosie die veel weg heeft van een vliegtuig dat de geluidsmuur doorbreekt. Gelukkig heeft het geluid dat op een kanonschot lijkt enkel als effect dat de ramen hevig trillen. Meer niet. Vroeger mochten gevechtsvliegtuigen sneller dan het geluid vliegen waar en wanneer ze dat wilden. Nu mag het enkel

als test na een onderhoud, om een vliegtuig te onderscheppen waarvan het radiocontact is verbroken, of om een ufo te achtervolgen. Als het geen vliegend tuig is zou het afkomstig kunnen zijn van in de dampkring binnenvallende meteoren, aardbevingen, militaire acties, of onderzeese grotten die instorten. Mensen horen die hypersonische explosies al sinds tweehonderd jaar overal ter wereld, meestal in de buurt van water. Nu blijkt uit een documentaire dat sommige knallen luchtbevingen zijn, een restproduct van zonne-energie en aardmagnetisme. De aarde die scheten laat?

Ik hoor er de middelpuntvliedende kracht van een god in, laat ik hem Ruimtevreese noemen. Soms kijken mensen me aan alsof ik het in Keulen hoor donderen. Of ik zie de mannetjes in het astronomische uurwerk van Kamiel Festraets bewegen. Of een wandelende boom of twee achtervolgt me. Of ik kom mezelf tegen. Kloon. Mesjogge. Zot. Nu serieus weer.

De toekomst voor de mensen op aarde is de ruimte, want ooit zal de planeet verschroeien door de stervende zon. Voor die tijd moeten ze maken dat ze weggomen. Einstein heeft de start gegeven door de volledige visie op de ruimte om te gooien. Werner von Braun heeft de raket uitgevonden en wellicht zal die evolueren naar een soort waarmee ze de interstellaire ruimte kunnen exploreren. Maar ik laat het aan anderen over om naar Mars af te reizen, want ik wil niet voorgoed op de rode planeet achterblijven.

Als dagelijks tijdverdrijf zoek ik minder grootse bezigheden dan de ruimtevaart. Als ze zinvol zijn is dat meegenomen. Ik vermoed dat het omspitten van het gazon om nieuw gras te zaaien daarbij hoort. Of ik ga met mijn nichtjes naar de Efteling en beantwoord op de terugweg in de auto zonder blikken of blozen de seksvragen die ze niet aan hun ouders durven te stellen. In 2015 verraste het jongste nichtje me met een woord dat ik nog niet kende en dat ontsproten leek uit haar fantasie: *Trilpiemel*. Want hoe anders zouden lesbische koppels het

doen? Ik had geen tante of oom die me alles over de bloemetjes en de bijtjes wilde vertellen. Ik heb het allemaal zelf moeten uitzoeken en een duwtje in de kinderen hun rug kan dus geen kwaad.

Mijn eigen verfraaiingen maken mijn leven boeiend. Motorrijden was ooit mijn passie. Autorijden is dat nog steeds. Tegenover de lawaaierige motoren stel ik een wandeling van zeven kilometer in de ongerepte natuur nu meer op prijs. Wanneer mijn mieke meewandelt voel ik me nog beter. Ik zet elke donderdag tulpen in een vaas op tafel en drie gerbera's in hoge glaasjes voor het keukenvenster. Ik start de computer zodat ze maar moet aanzitten om met haar thuiswerk te beginnen. Goede seks hebben we als ik niet nadenk en zij de tel niet kan bijhouden. De kosmospresentator laat zien *wat moleculen zoal doen* en het enige zinvolle in het leven op aarde is dat hun wil geschiede. Ik ben slechts een steen in de bestrating. Ik kantel naar hartenlust en de tijd wijst uit welk pad ik zal bewandelen.

De tijd is door de vroege mens uitgevonden om het overzicht over de seizoenen te bewaren. Om te overleven was het heel belangrijk wat de pot schafte. De vier seizoenen gaan nog steeds langzaam in elkaar over en veroorzaken tientallen weertypes die me soms parten spelen, want ik wandel niet graag in de regen of in de hitte. De weergoden lijken in de war te zijn, want ze beslisten tijdens de winter van 2013 geen kristallen over de Limburgse huizen te strooien. Geen verkeersellende, nochtans bezorgt de winterkou me elk jaar ruwe handen. Mijn mieke heeft me daarvoor een crèmepje gekocht, maar ik vergeet het dikwijls aan te brengen. En het zalfpotje dat ze voor mijn ouderdomsrimpels heeft gekocht, geraakt ook niet leeg. Allerlei potjes met smeersels houden haar huid wel jong en strak. Het is zoals hypnose. Je moet erin geloven, anders werkt het niet.

Zo is dat ook met de schepper. Als ik hem op zijn woord geloof, bevat het heelal geen mysterie meer, dan kan ik alles verklaren door te zeggen dat de dood de zin van het leven is. Huisdokters kunnen die uitstellen, niet vermijden. Ik ben een ingenieur, geen dokter. Ik bouw met computeronderdelen en -programma's, niet met bakstenen zoals pa. Hij heeft het grootste deel van zijn leven in weer en wind op de bouwwerf gestaan en dat heeft hij in zijn stijve knoken gevoeld. Toen hij op brugpensioen ging, is hij met roken gestopt. Toch is hij gestorven aan longkanker. Het is hard om te zeggen: *Boontje komt om zijn loontje*.

Ik heb ooit op feestjes gerookt, want als gelegenhedsmoker hoorde ik erbij. In mijn studentenjaren heb ik bier gedronken, maar sindsdien open ik een flesje enkel na een lichamelijke prestatie bij een temperatuur van meer dan vijftientig graden. Zelden dus. Ik drink ook geen geuze meer sinds ik in 2006 tijdens een verjaardagsfeestje van een collega zes glazen ervan gedronken heb en zo zat als een tol was. Zwaarlijvig ben ik nog niet, hoewel er een paar kilootjes bij zijn gekomen sinds ik met mijn mieke samenwoon. We eten allebei graag. Als zij vraagt wat we gaan eten, zeg ik altijd: *Lekker*. En omdat we altijd tv-kijken tijdens het eten vraagt zij steevast wat we zullen kijken en dan zeg ik: *Schoon*.

Mensen hoeven niet meer seizoengebonden te eten omdat veel voedingswaren het ganse jaar door verkrijgbaar zijn. Ze kopen wat ze willen, er is genoeg keuze, te veel zelfs. Wat ik vooral niet kan laten is snoepen. Een chocoladeverslaving heb ik nog niet, toch ben ik erin geslaagd de zak chocolade eitjes die de paasklokken in 2013 in mijn schoot hebben geworpen, nog voor Hemelvaartsdag soldaat te maken. Hopelijk eet ik me er niet dood aan. Maar hoe bereid ik me voor op de laatste kanteling?

Al etend zal ik niet snel sterven, maar ik moet wel oppassen wanneer ik me op twee of vier wielen verplaats. Mijn mieke

schrok hevig toen ik haar in mei 2005 via e-mail liet weten dat ik in de bocht aan de tuikabelbrug in Godsheide bij een veel te hoge snelheid had moeten uitwijken voor een veel te trage weggebruiker waardoor mijn negen jaar oude Alfa overkop was gegaan. Buiten wat kneuzingen aan mijn vingers, kwam ik er zonder kleurscheuren vanaf. Op ons eerste afspraakje in 2006 reed ik de parking van het domein Nieuwenhoven op met een tweedehandse Alfa met turbo. Verliefd als ze was zag ze geen graten in een snelheidsovertreding op de expresweg van Sint-Truiden naar Hasselt; 210 voelde werkelijk aan als 90. Helaas heb ik die auto drie jaar later van de hand moeten doen vanwege te kostelijke tankbeurten.

In 2014 presenteerde de zwarte acteur Idris Elba een tv-programma waarin hij de wereld rondreist om te ervaren hoe het is om met een tweewieler of vierwieler zo snel mogelijk van A naar B te rijden. Er heeft altijd een racer in mij verscholen gezeten, maar Idris kon door zijn programma uitgroeien tot *king of speed*. Ik stel me voor dat ik met mijn driewieler rond de keukentafel gefietst heb en zo ma getergd heb. Ik herinner me mijn honger naar snelheid uit de tijd dat ik met mijn koersfiets alle andere fietsers voorbijreed. Hoe snel ik reed weet ik niet meer, maar minstens 40.

Vanaf mijn zestiende bromde ik tegen 80 naar de middelbare school. In het weekend croste ik met de brommer over de landelijke wegen rond Kinrooi. Langzaam zag ik in dat ik niet overmoedig mocht zijn, zeker niet bij regen want dan ben je op een tweewieler extra kwetsbaar. Al voor mijn achttiende verjaardag haalde ik uit een Yamaha RD125 meer dan 100. Een jaar later verlegde ik mijn topsnelheid naar 140 met een Yamaha RD200. Ondertussen kreeg ik het klaar op vier wielen meer dan 150 te halen in een Fiat Mirafiori. Met de Yamaha XS650 van mijn kameraad uit de straat bereikte ik het tijdelijke snelheidsrecord van 160.

Voor mijn zesentwintigste verjaardag kocht ik een Yamaha XS1100 waarmee ik 195 haalde. Spijtig genoeg haalde de montage van een kuip om de rijwind beter te kunnen trotseren, de topsnelheid omlaag. Drieëndertig moest ik worden om met een Honda CBR600F 240 te kunnen rijden. Het onverwachte zwiepen van het stuur bij oneffen wegdek temperde echter die geweldige ervaring. Een jaar later verrijkte ik mijn lijstje maximumsnelheden met een Honda CBR1000F waarmee ik 273 bereikte. In een Alfa Romeo Gtv Twin-Spark slaagde ik erin op zesendertigjarige leeftijd met 215 de 200-grens te overschrijden.

Een serieuze val met de Honda CBR1000F tijdens een bochtig ritje in de Ardennen bracht me in 1997 ertoe de snelheidsdrang even in de koelkast te zetten; mijn linker sleutelbeen brak daarbij in drie stukken. Een jaar later wilde ik per se controleren hoe snel ik met de Alfa een heel scherpe bocht kon nemen, met als gevolg dat de auto tweemaal overkop ging. Uit de turboversie van hetzelfde type auto kreeg ik 230 geperst. Ik maakte ermee de Belgische wegen nog een tijdje onveilig, maar de snelheid was eruit, ook vanwege de strengere snelheidscontroles en de opkomst van de flitspalen.

Mijn motorfiets komt nog maar weinig uit de garage, maar die keren dat ik ermee op pad ga is de kans groot dat ik mijn lamp des levens doof. Een Mazda 2 turbodiesel geeft me sinds 2008 genoeg rijplezier om niet als een razende te moeten rijden; 165 is zijn limiet. In de auto zorgt mijn mieke ervoor dat ik voorbeeldig rijdt. Ze laat me duidelijk weten wanneer een manoeuvre niet door de beugel kan, want haar leven ligt in mijn handen. Na zevenendertig penale boetes en een totale overschrijving van ongeveer vijfduizend euro naar de rekening van de Belgische Staat ben ik eindelijk tot inkeer gekomen. De koning van de snelheid is oud en wijs, onttroond en op pensioen. Crashen op een autovolle zondag laat ik over aan andere pechvogels.

Sinds mensen het wiel hebben uitgevonden, hebben ze een notie van dingen die naar hun oorspronkelijke toestand terugkeren. De aarde draait rond zijn as en cirkelt rond de zon. De sterrenhemel roteert en sterrenbeelden keren terug. De maan maakt haar rondedans door de ruimte en verduistert regelmatig de zon. Als kind stelde ik me een zonsverduistering heel dramatisch voor nadat ik het stripverhaal *De Zonnetempel* van Kuifje had gelezen. Allicht hebben oermensen raar opgekeken toen ze de zon zagen verdwijnen. Hun hersencapaciteit was nog te rudimentair om er een verklaring voor te vinden en daarom verbonden ze het fenomeen met een kwade entiteit in de hemel. Het is nog maar elfhonderd jaar geleden dat de Maya's zichzelf offerden voor hun god Quetzalcoatl, opdat de zon elke morgen weer zou verschijnen. Uit 500 jaar oude graven blijkt dat de Azteken dat nog steeds deden. Copernicus heeft echter met zijn heliocentrische model van het zonnestelsel in 1512 de weg opengesteld om de bewegingen van hemellichamen wiskundig te kunnen berekenen, hoewel hij aannam dat de omwentelingen van de planeten rond de zon cirkelvormig en niet ellipsvormig waren. Hij is diegene die de wereld van de hemelgod heeft verlost.

De zon, de aarde en de maan zijn de drie-eenheid van het aards bestaan. In het Nederlands zijn zij hemellichamen zonder hoofdletter maar mét lidwoord, uit de oertijd, nog voor Mercurius, Venus, Mars, Jupiter, Saturnus, Neptunus, Uranus en Pluto hun eigennamen kregen. Samen hebben ze mensen mogelijk gemaakt, want de zon belichtte de aarde net genoeg om de levensmoleculen te behagen. En de maan masseerde de aarde net voldoende om de zeeën in beweging te houden. In de aarde van de aarde zijn mensen geplant, zijn ze gegroeid.

Vergeleken met de snelheid waarmee de aarde wentelt, is mijn snelheid zo goed als verwaarloosbaar. In een vliegtuig kan ik het snelst bewegen, maar vliegen doe ik niet zo graag omdat er niets zo triest is als door luchtafweergeschut uit de

azuurblauwe hemel geschoten worden terwijl je euforisch maar onwetend naar je vakantiebestemming vliegt over landen in oorlog. Het langzaamst ga ik te voet. Tijdens mijn wandelingen houdt niets me tegen, behalve een waterloop zonder brug of overzetboot. Op de fiets ken ik geen hindernissen, behalve een gracht of slagboom. Per auto of motorfiets rijden is een plezier als ik de stoplichten en drempels even wegdenk. De overheid bouwt het aantal verkeerslichten op minder drukke kruispunten af in de hoop dat de verkeersdeelnemers alerter voor elkaar zullen zijn zodat ze minder brokken maken. Maar ondanks de remmers moet het verkeer vlotter gaan.

Mensen rennen her en der, staan nog amper stil bij de dingen die ze doen. Almaar ijveriger communiceren ze. Dat is niet slecht. In 2014 bestelde ik via een Canadese website zekeringen voor mijn Yamaha XS1100, ondertussen vierendertig jaar oud. Ik verwachtte dat ze per boot twee maanden onderweg zouden zijn, maar ze kwamen veel sneller aangevlogen. Via e-mail volgde ik hun traject en vier dagen later leverde een vervoerdienst ze aan mijn voordeur af. Alleen jammer dat de verzendingskosten zo hoog waren.

Online kopen is in. Dat werkt heel goed via een smartphone, maar ik doe dat nog altijd op mijn ouwe getrouwe desktopcomputer, afgezant van de computer die in 1981 op MS-DOS draaide: MicroSoft Disk Operating System; misschien zitten onderdelen ervan nog diep verborgen in de laatste versie van Windows. Computers hebben zich lange tijd hecht verbonden gevoeld in het internet, maar nu spreekt de pers van een DDoS die het begin van het einde inluidt. De afkorting ligt ook niet voor een geboren IT'er zoals ik voor de hand: *Distributed Denial of Service*. Hoewel een slimmerik al in 1974 voor het eerst op een vergelijkbare manier een Amerikaanse school heeft aangevallen, is het toch een verschijnsel van de eenentwintigste eeuw.

Bij een DDos-aanval spannen geïnfecteerde computers samen en vormen een botnet om een website te laten crashen. Randapparatuur dat verbonden is met het internet is gestaag gestegen, maar hun software zit vol gaten waardoor het voor hackers kinderspel is om beveiligingscamera's, thermostaten en babyfoons tot quasi echte surfers te bombarderen. Als het doelwit een hosting site is, een thuis voor vele andere websites, heeft de aanval gegarandeerd veel effect.

Meestal wordt er geen losgeld gevraagd, soms is het een afrekening in het milieu. De moderne hacker schrikt er niet voor terug om bijvoorbeeld een spambestrijdingsbedrijf het betaald te zetten omdat ze een provider van allerlei louche websites op de zwarte lijst hebben gezet. Maar ik zou echt niet weten hoe ik een botnetpakket online moet kopen; een e-book bij bol.com bestellen lukt wel nog.

Het tijdelijk uitschakelen van een bedrijf dat belangrijke websites host, die dagelijks een massa transacties verrichten, kan de economie ergens in de wereld enigszins in de war brengen. Maar het internet volledig lamleggen lijkt me onmogelijk vanwege zijn wereldwijde vertakkingen. Hopelijk zullen fabrikanten van netwerktoestellen hun software beveiligen en consumenten verplichten veiligheidsupdates uit te voeren zodat de achterpoortjes eens en voor altijd dicht blijven. En hostingsites verspreiden beter hun servers over meerdere landen zodat een aanval slechts gedeeltelijk effect heeft.

Het bedrijf dat mijn boekensite host, krijgt ook te maken met hackers en daarom gaat de deur al dicht wanneer ik me bij de eerste poging vergis met het ingeven van mijn paswoord. Maandelijks pas ik mijn boekensite aan en voeg wat commentaar toe zodat lezers weten wat ik zoal doe. Ik ben vooral bezig in mijn hoofd en mijn mieke vindt dat soms heel aantrekkelijk, maar andere keren wil ze me een schop onder

mijn kont geven in de hoop dat ik weer hard op de grond terechtkom.

Mijn boeken verkopen niet, dat geef ik toe. Waarom doe ik het nog als ik er geen cent rijker van word? Ik probeer het vooral te doen zonder reclame. Mijn site is voor iemand die er toevallig verzeilt, verrast begint te lezen en even wil verpozen bij mijn bringgymnastiek en mijn buitenaardse sympathieën. Ik ben analytisch van geest als het gaat over hoe iets in elkaar zit, maar in het dagelijkse leven ben ik een warhoofd. Mijn mieke zal dat beamen. Dat ik *ben*, dat ligt veel meer aan wat ik denk dan aan wat ik doe. Ik doe niet veel en ook dat zal mijn mieke graag bevestigen.

Toch doe ik het grootste deel van het huishouden en krijg alleen hulp van de stofzuiger en de afwasmachine. De elektrische vriendjes van mijn mieke zijn de wasmachine en de droogkast. Onze computers zijn beveiligd en hackers zullen in ons huis geen slimme toestellen aantreffen om deel te nemen aan een botnet. Domotica lijkt me geweldig, maar als slimme apparaten de kuren van een doodgewone desktopcomputer krijgen, hoeft het voor mij niet meer. Het enige toestel dat ons ooit nog parten kan gaan spelen is de wekker in onze slaapkamer die het uur van een atoomklok via een satellietverbinding krijgt doorgezonden. Stel je voor dat hackers via paraboolschotels satellieten opnieuw programmeren tot ruimtelijk schroot dat ergens op aarde willekeurige schade berokkent door gewoon uit de lucht te vallen.

Raar voel ik me niet, maar ik weet wel dat ik een andere kijk op de aarde heb. Weirdo's zullen aandachtiger zijn voor de hersenkronkels van broer, maar ik ben er zeker van dat we een publiek hebben dat voor ons zal applaudiseren, ooit. Als experiment stelde ik de lezers van mijn site voor om een levensteken te geven door een boek te bestellen. Zo wist ik dat ik het niet voor niets deed. Ik dreigde ermee mijn boekensite

op te doeken als ze niet over de brug kwamen, want alleen samen konden we de volgende DDoS-aanval overleven.

Mijn schrijven bood echter geen soelaas. Ik wachtte een maand maar er werden geen boeken besteld en dat wilde zeggen dat toevallige surfers niet op zoek waren geweest naar interessant lees materiaal maar naar goedkoop vertier. Mijn belofte om de deur van mijn site te sluiten heb ik echter ingetrokken. Waarom zou ik er de brui aan geven als ik er emotionele bevrediging uit won?

Dat ik geen boekbestellingen binnenkrijg wil niet zeggen dat er geen lezers meer zijn. Ik vergelijk het met het SETI-project. Al jaren zoeken wetenschappers naar intelligente signalen uit de wijde omgeving van de aarde in de hoop er een levensteken van buitenaardsen uit te kunnen destilleren. Dat dit sein niet aankomt wil niet zeggen dat er geen ruimtelingen bestaan. Als we nu eens het dataverkeer omkeren. Roep de aardbewoners op met hun smartphones en tablets allerlei berichten en beelden de ruimte in te sturen en misschien volgt weldra een korte reactie zoals: 'vind ik leuk'.

Ik ga voort op de ingeslagen weg en hoop ooit reacties te krijgen van enthousiaste lezers die het alternatieve circuit van gratis aangeboden boeken afschuimen. Ondertussen beweeg ik me met een slakkengang van hot naar haar. Een slak neemt zijn huisje mee en hoeft dan niet meer terug. Ik zoek elke keer mijn huis weer op om me toch ergens thuis te voelen.

Het vergt kracht om me weer in beweging te brengen. Gelukkig heb ik niet veel massa en even later ben ik een object dat liever in beweging blijft. Mijn vrije tijd besteed ik meer en meer aan mijn mieke, zoals stadsbezoeken of wandelen in de natuur terwijl de helse tredmolen onder ons verder draait. Soms zoeken we sensatie op in pretparken en laten we ons in achtbanen en gelijkaardige tuigen rondzwieren als vuile was.

In 2014 zag ik in de Efteling de dansende schoentjes, Langnek en de fakir op zijn vliegende tapijt uit mijn kindertijd

terug. Het sprookjesbos was een verademing, terwijl dat het oudste deel van het park is. Een gezapige omwenteling in de pagode bracht me weer tot rust.

December

Hoewel ik niet zo van het eindejaar hou is het toch de gepaste periode om elkaar te zeggen dat we *ons* graag zien. Eh excuseer, mijn Limburgs dialect bezoedelt mijn Nederlandse taal. Het is beter *elkaar* graag te zien en dat ook met meer dan 2 woorden te zeggen. En toch heb ik de neiging er geen woorden aan vuil te maken. Dan zal ik maar mijn kerst- en nieuwjaarswens proclameren als een getourmenteerde tovenaar. Mogen alle mensen de mogelijkheid krijgen om te lezen en te schrijven, zodat ze beter ingelicht zijn en duidelijker taal kunnen spreken. Laat ze vooral niet blaten.

Ondertussen smelt het ijs van de gletsjers gestaag, drogen rivieren op en monden ze niet meer uit in wereldzeeën. Bovendien verplaatsen de Monarchvlinders hun jaarlijkse trektocht naar warmere oorden en bouwen amazonebewoners een verdieping aan hun huis bij om aan het hoge waterpeil te ontsnappen. Ook de grote trek van de gnoes over de Serengetivlakte blijft uit omdat er niet genoeg regen valt. Het klimaat verandert maar geen mens komt daarvoor in beweging. Je zou denken dat het koraal van de Great Barrier Reef nog wel een tijdje zal bestaan omdat het miljoenen jaren oud is, maar volgens wetenschappers zal het zure zeewater ze sneller verkrumelen dan de gletsjers van Groenland smelten. Verval viert hoogtij.

Ook ik word oud. Reuzenschildpadden zijn traag en worden oud. Hoe trager ik functioneer, hoe minder ik eet, hoe langer ik leef. Alleen jammer dat ik minder goed hoor, ofwel articuleren mensen niet meer. Het duurt ook langer om mijn ogen scherp te stellen. Ik ben altijd een stijve hark geweest en de verkalking van mijn gewrichten kan ik niet stoppen. Mijn metabolisme verlaagt, mijn energie raakt sneller op. Mijn spijsvertering verloopt minder efficiënt waardoor ik dagelijks niet één maar meerdere keren het kleinste kamertje in huis moet opzoeken.

De drie sinusoiden van mijn bioritme voorspellen minder fysiek, gevoeligheid en geheugen. De ultieme traagheid die ik zal ervaren is *vertrekken*, de aarde verlaten. Als de schepper het behaagt wil ik dat liever zonder pijn doen.

Ik heb geluk in het ongeluk. Hoe kan ik nu eens mijn goede engelbewaarder verschalken? Hoe zou ik mijn vertrek kunnen uitlokken? Ik heb verteld van de buurman die eiste dat ik de treurwilg kapte. Ik heb bewezen dat ik dat helemaal alleen kon met behulp van de houtzaag van pa. Maar ik heb voor mijn leven gevreesd terwijl ik op zes meter hoogte ermee aan de slag was. Ik beken dat ik een hakbijl en een ladder heb moeten kopen om de boom uiteindelijk te kunnen vellen. Door diezelfde buurman schoot ik in de lente van 2014 uit mijn sloffen toen ik merkte dat hij de klimop op de scheidingsmuur had verwijderd, om te vermijden dat die onder de dakrand van zijn garage zou groeien. Over de muur heen riep ik: *Klootzak*. Hij repliceerde onverwacht fel met: *Inboorling*; wat me met de mond vol tanden deed staan. Hij zwamde maar door terwijl ik stilletjes van de muur wegliep zonder dat hij dat in de gaten had. Ik was mijn leven nog niet moe.

Een andere buurman heb ik tegen mij in het harnas gejaagd door hem erop te wijzen dat hij om halfnegen 's avonds zijn gras niet mag maaien, en zeker niet op Paasmaandag of het feest van de Arbeid. Van een oude man van rond de tachtig denk je dat hij verstandig is, maar zijn gezicht stond op onweer. Zijn ogen bliksemden en ik verwachtte me aan oorverdovende donderslagen uit zijn mond toen hij vroeg wat mijn naam was, terwijl hij die toch kent. Had hij sinds ons laatste weerpraatje de ziekte van Alzheimer gekregen? Ik vreesde dat hij de grasmaaier die hij nog met één hand vasthield, als een bejaarde hulk naar mij zou smijten; hij was al groen van het gras. Hij stond daar als een goed mens waar de duivel in gevaren was. Goed en kwaad stredden het uit, zijn oogbollen rolden in hun kassen, zijn tanden knarsten. Zijn grote oren flapperden en zijn

neusvleugels trilden als die van een briesende bizon. Als hij mij dood had kunnen wensen, was ik vast en zeker naar de hel verhuisd. Ik probeer te vermijden dat die burenen nog uit hun vel springen, maar bij mijn mieke lukt dat niet zo goed. We hopen dat we elkaar nooit de koppen zullen inslaan, hoewel de koppels die het overkomt, dat wellicht ook hebben gedacht.

Elke keer wanneer ik iets achterlijks dom gedaan heb, zou mijn mieke liever hebben dat ik wegga. Voorgoed. Ik ken haar en ik weet dat ze tijdens haar razende buien niet meer weet wat ze zegt. Ik kan er op die momenten ook niet over praten, want alles wat ik zeg maakt haar nog bozer. Dan verandert ze van een beminnelijke prinses naar een foeterende toverkol. Ik zal pas gaan wanneer ze me dat vraagt als ze niet kwaad is, hoe erg ik dat ook zal vinden. Ik ben zoals ik ben. Zij is zoals ze is. We kennen elkaar door en door en toch zouden pietluttigheden de oorzaak kunnen zijn van een fatale breuk. Dat ergert me. Dat is zo ontzettend stom dat ik er geen woorden voor heb. Hoewel ik daarover blijkbaar een boek vol kan schrijven.

Eind oktober 2014 verraste de razende grasmaai buurman me met een verzoeningsactie. Toen ik bezig was de lavendelhaag te snoeien kwam hij beleefd vragen of hij enkele stukjes afval mocht hebben om er nieuwe struiken mee te kweken. Mijn mieke had verwacht dat ik hem met mijn hegschaar van mijn terrein zou verjagen, maar het welwillendheidsgehalte van mijn karakter is altijd veel groter geweest dan mijn rotventgehalte. Ik denk niet dat de koppige boomkap buurman vrede zal komen sluiten, maar ik beloof de eerste de beste gelegenheid te gebruiken om hem te paaien. Over burenruzies hoef ik dus niet meer wakker te liggen.

Terwijl mijn mieke met ijver kokkerelt, doe ik de grote kuis. Tv-kijken en baden doen we gezellig samen. Als ik met woorden speel en er één verkeerd formuleer, escaleert onze goede babbel in een foeterscrabble, maar nadien dansen we onder de tonen van een fluit. Met een grasmatt annex tuinpad maak ik haar

boze bolletje o zo blij. Met naald en garendraad naai ik haar kapotte koetjessloefjes tot pantoffels en dan is niet alleen de zolder opgeruimd. Ondanks haar vluchtige knuffels is er altijd die schakelklik die in mijn oren klinkt als een vogelconcerto, voor dag en dauw en zeer luid, wanneer zij nog slaapt als Doornroosje in een diepe aardappelkuil. Wanneer zij wakker wordt, is zij tot medewerking genegen en voel ik me hemelhoog geprezen.

Mensen sterven. Geweldig vind ik dat niet. Mensen maken allerlei films over het fenomeen, de ene succesvoller dan de andere. Ik denk nu aan de hoofdrolspeler in de trieste film *Biutiful*, gespeeld door Javier Bardem, een van de favoriete filmacteurs van mijn mieke. De titel refereert naar de taalfout die een vader maakt wanneer zijn dochter hem vraagt hoe ze *beautiful* moet schrijven. Het is een triest verhaal, maar blijkbaar is er altijd hoop, ook voor criminelen. De begin- en eindbeelden van de film herhalen zich. Twee mannen ontmoeten elkaar in een bos. De heldere sneeuw en de donkere stammen vormen samen een contrastrijk decor. De hoofdrolspeler is oud en ziek, de andere ziet er jong en fris uit. Hun knerpende voeten leiden hen naar de plaats waar een dode uil op de grond ligt; die zijn haarbal heeft uitgespuwd voor hij stierf. Aan het einde van de film blijkt dat de jongeman de vader van de oudere man is. Hij heeft hem nooit gekend omdat hij jonggestorven is. Ze hebben het over het geluid van de wind en de zee en hoe die samenklinken. Uiteindelijk zegt de zieke man: *Wat is daar?* En hij loopt voorlangs uit het beeld.

Ik zou ook willen weten wat *daar* is, maar mijn mieke wil niet dat ik eerder vertrek. We zouden samen kunnen vertrekken in onze auto door een fout van mij of een andere weggebruiker. Of we plegen een overval die fataal afloopt omdat onze vluchtauto ondertussen is weggesleept. Toch is er iets dat ons tegenhoudt. We zijn altijd gezond en wel geweest en doorstonden allerlei kwalen in het aardse paradijs, ook al was het dikwijls een

tranendal. Ik heb mijn leven lang eczeem gehad. Toen ik verliefd raakte op mijn mieke verdween dat ongemak compleet. Zeven jaar later kwam de jeuk terug. Ik opperde dat de liefde niet meer in mijn bloed zat, maar mijn mieke geloofde me niet. Er kwam een zalfje bij te pas en de uitslag verdween. Het ontlokte mijn mieke de vraag of ik weer verliefd was. Helaas keerde de jeuk begin 2014 terug. Het zal niet de laatste keer zijn sinds ik besloten heb nog even te leven. Toch wil ik me goed voorbereiden op de dood.

Op het kerkhof zocht ik midden januari 2015 samen met mijn mieke naar de grafzerk van de overleden broer van de moeder van haar petekind; we wisten enkel dat hij rond de eeuwwisseling was gestorven. Terwijl mijn mieke de ene rij voor haar rekening nam, controleerde ik de namen van de andere rij, enzovoort. Het kerkhof van Hasselt is groot en de graven zijn niet systematisch opgesteld, dat betekende dat we de zoektocht na een halfuur moesten staken. De broer was ooit spoorloos verdwenen, en nu ook zijn zerk. Toen bedacht ik dat alle mensen die daar begraven lagen ook zomaar van het gezicht van de aarde waren gevaagd. Hoeveel mensen zijn er ooit gestorven? En waarom leefden zij? Wat voor ontzettende tragedies zijn hen overkomen?

Voor mijn verjaardag in 2014 schonk broer me de heruitgave van een klassieker *Broers*, geschreven door de Litouws-joodse schrijfster Bernice Rubens, uitgegeven in 1983. Ik legde het lijvige geschrift weg in de mening dat ik tijdens mijn vakantie in september tijd genoeg zou hebben om het te lezen. Het duurde echter nog tot december eer ik het weer opnam. Het boeide me vanaf de eerste bladzijde en het was me snel duidelijk dat het niet zomaar een verhaal was. Ik vond het groots, nog voor ik halfweg in het boek een lovende recensie erover op het internet las.

Ik lees normaal politieromans of thrillers, maar *Broers* speelt zich volledig buiten mijn belevingswereld af. Het verhaal vertelt

over vier generaties joden in de negentiende en de twintigste eeuw, van het Odessa ten tijde van de tsaar, de Engelse mijnwerkersproblemen, de Duitse concentratiekampen en de Russische ziekenhuizen voor dissidenten. De broers in het boek hebben het moeilijk bij het kiezen tussen zich voor jood durven uitgeven of het verdringen. Het is waar: *Een mens wikt maar God beschikt*.

Broer en ik zien de wereld rondom ons min of meer hetzelfde, hoewel hij dertien maanden jonger is. Misschien wilde hij met zijn gift enkel refereren naar de sterke band die er tussen twee broers kan zijn, maar ook voor mensen die geen broers of zusters hebben zal het boek een openbaring zijn, zeker als niet-jood. Ik kan mijn broederschap nauwelijks vergelijken met de broers in het boek omdat broer en ik in een tijd leven waarin ideologieën minder uitgesproken hun stempel op mensen drukken. Tirannen hebben plaatsgemaakt voor terroristen, want nog steeds leiden verschillen in religie en ras tot aanslagen. Het lijkt wel of ze denken: *Hoe meer doden, hoe minder het op moord lijkt*.

Ma en pa hebben de tweede wereldoorlog meegemaakt. Zoiets tekent een mens, vanwege traumatische ervaringen zoals onverwachte bombardementen en gesneuvelde familieleden. Broer en ik zijn nauwelijks in aanraking gekomen met onderdrukking door leger of dictators, maar we schrijven er wel over; broer via gedichten en ik via geschriften. We denken erover na, we houden de vinger aan de pols. Wij doen dat gratis maar journalisten over heel de wereld verdienen er hun brood mee.

Begin januari 2015 kwam de terreur akelig dichtbij toen twee extremisten zich in een bos in Noord-Frankrijk verschansten nadat ze in Parijs twaalf mensen in koelen bloede hadden gedood, waaronder journalisten van het Franse satirische weekblad Charlie Hebdo. Het blijft voor mij een vervan-mijn-bedshow omdat ik ruimdenkend ben, en als iets me

niet aanstaat krijg ik me niet zover om mijn stem te laten horen, of ervoor op straat te gaan en te betogen, ingetogen of met een heleboel herrie. Liefst kruip ik in de pen. Zo kan ik beter overleven, en dat is nu net de boodschap die de broers in het boek van Bernice Rubens elkaar generatie na generatie doorgeven. Maar overleven betekent zwijgen, terwijl je het wil uitschreeuwen om een einde te stellen aan allerlei malafide praktijken. En als je je ongenoegen uittekt zoals de cartoonisten van Charlie Hebdo is het ook niet goed.

In *Broers* komen onderwerpen ter sprake waarvan je zou zeggen: *Dat kan niet, dat bestaat niet*. Bernice vertelt over het vermoorden van mensen in het concentratiekamp van Buchenwald. De dienstdoende arts vraagt een gevangene tijdens een zogenaamd medisch onderzoek tegen een muur te gaan staan om diens lengte te kunnen meten. Daarvoor moet het slachtoffer naargelang zijn grootte op een van drie trapjes gaan staan. En zo krijgt de schutter achter de muur de kans om de gevangene door een gat ter hoogte van de slaap een kogel door het hoofd te jagen. Een van de manieren waarmee de Russische staat haar dissidenten probeerde klein te krijgen, was *de oprol*. Op het internet heb ik er niets van teruggevonden, maar ik kan me niet voorstellen dat de schrijfster dat heeft verzonnen. Ze omwikkelden het slachtoffer met een harnas van natte repen canvas die krompen tijdens het opdrogen, wat natuurlijk een heel benauwd gevoel gaf. Ze verlostten de gevangene pas uit de knelling wanneer zijn polsslag dreigde weg te vallen. Die procedure herhaalden ze elke dag opnieuw, een week lang. Het kon een mens psychisch breken. Normaal gebeuren er zo'n dingen niet, maar wat is normaal? Soms kan de taal zo bedrieglijk zijn, schrijft Bernice Rubens. Dan kun je enkel voor de stilte kiezen. Mijn woorden mag je minimaliseren, maar onderschat de reikwijdte van haar woorden niet.

Broer weigerde soldaatje te spelen en ging als gewetensbezwaarde aan de slag bij Amnesty International. Hij

maakte er kennis met wereldwijde verdrukking vroeger en nu. Het was zijn manier om te overleven. Het leger wilde mij niet inlijven omdat ik te zwakke longetjes had; toen was het nog een verplichte dienst. Als ik had moeten gaan, had ik me wellicht niet verzet. Het is altijd de vraag hoever je je laat domineren door staat en kerk. In een democratie kies je je vertegenwoordigers. Je gaat ervan uit dat de regels die zij opstellen voor heel het volk een goede zaak zijn, maar er valt altijd wel een deel van de bevolking uit de boot. Er zullen altijd lieden zijn die de gevestigde orde willen ondermijnen, voor het avontuur of voor hun ideaal. Pas als alle mensen zich kunnen inleven in andere culturen en geschiedenissen zal er harmonie onder de volkeren op aarde heersen. Door in West-Europa te *gebeuren*, ben ik met mijn gat in de boter gevallen. En ouders die goed opvoeden, die hebben niet alle mensen. Ik hoop dat er altijd mensen zullen zijn die me van mijn dwalingen terug op het rechte pad brengen.

Als christenen sterven weerklinkt de laatste bazuin in de kerk van hun woonplaats. Ook de lezers van *De Laatste Bazuin*, door de Amerikaanse schrijvers Jerry B. Jenkins en Tim LaHaye, zullen de luiklokken horen. Het verhaal gaat over de achterblijvers nadat een grote groep christenen van de aardbodem is verdwenen. De bijbel verwijst naar hen als de 144.000 uitverkorenen die de nieuwe aarde mogen bewonen; je zou dan kunnen zeggen dat ze in de hemel zijn *opgenomen*. Op aarde groepeerde de president van de verenigde naties een aantal overblijvers om de regeringen te stabiliseren, maar hij blijkt de antichrist te zijn. Een bevrijdingsfront organiseert zich om de waarheid uit te brengen en om de bevolking een tweede kans te geven alsnog als christen naar de hemel te kunnen gaan.

Deel na deel verslond ik alsof het eten en drinken was. In 2004 las ik het twaalfde deel. Ik weet niet meer hoe het grote verhaal afliep, maar er zat wel veel actie in en het was onderhoudend geschreven. Dat er in 2008 een dertiende deel

uitgegeven is kwam ik pas in 2015 te weten. Gelukkig zagen enkele producers geld in een filmproject. In 2014 kwam er een nieuwe versie van *Left Behind* uit, met in de hoofdrol mijn favoriete acteur Nicolas Cage. Ik heb de dvd ervan in 2016 gekocht en bekeken, zonder mijn mieke want zij vindt Cage niet meer zo goed als vroeger. Hij speelt een piloot die zijn vliegtuig zonder vluchtleiding aan de grond zet. Mensen die zomaar verdwijnen met of zonder kleren is natuurlijk helemaal ongeloofwaardig, maar de onwerkelijke manier waarop hij de hulp van zijn dochter krijgt, stuitte me tegen de borst. Ik weet niet of het mijn ouderdom dan wel de montage van de moderne film de oorzaak is van mijn mindere aandacht voor de bioscoop. Ik kijk naar films en series op tv, maar hoe langer hoe meer zie ik de beelden door de film niet meer. Door de vele bewerkte scènes lijken de meeste actiefilms op animatiefilms. Ook die met Cage.

Mijn mieke maakte me opmerkzaam dat de Amerikaanse serie *The Leftovers* de Belgische buis had gehaald. De titel deed me denken aan restjes die je de volgende dag opeet. In de beginscène van de pilootaflevering gaat een baby in zijn kinderzitje in het niets op waardoor de moeder hysterisch om hulp begint te roepen. Ik legde die onrustbarende verdwijning in verband met de plotse verdwijningen van mensen in *De Laatste Bazuin*. Maar ik begon te twifelen toen kettingrokers in witte kleding die weigeren te spreken en jagers die razende honden neerknallen, op het toneel verschenen. Blijkbaar is de tv-serie gebaseerd op een ander boek en heeft de bedenker van *Lost* zich ermee bemoeit. Het intrigerende relaas vertelt over achterblijvers die zich afvragen waarom 140 miljoen anderen, waaronder ook criminelen, naar de hemel mochten.

Ik zat nog met een aantal vragen over het laatste tv-seizoen van *Lost* waarin zich mysterie op mysterie had gestapeld zonder antwoorden aan te reiken. In *The Leftovers* gingen ze gegarandeerd ook weer de pedalen verliezen als ik het internet

mocht geloven. Ik haakte niet af en de belevenissen van de schuldige achterblijvers brachten me aan het denken. Hoe reageer je als er iets gebeurt wat helemaal niet kan? Gaan niet-gelovers dan toch geloven? En laten zij dan nog steeds de kerk links liggen? En als kerken helemaal niet meer nodig zijn, waarvoor kunnen we ze dan wel gebruiken?

In een tv-aflevering van *Met Vier in Bed* stelden enkele managers hun B&B voor in een Mechelse kerk. Kerken ombouwen, daar kan ik nog akkoord mee gaan, maar elders breken ze kerken af. Veel historische kerken hebben het geluk dat ze toeristische trekpleisters zijn, maar wat met de dorpskerken? Ik heb wat moeite met platgegooide godshuizen, terwijl ik ongelovig ben. De geschiedenis van het geloof en zijn instellingen is te groots om zomaar uit te wissen. Mensen moeten respect blijven hebben voor het verleden. Hoe ze zijn weet ik heel goed, en hoe mensen waren kan ik niet vergeten. Nu nog ervoor zorgen dat mensen de goddelijke dimensie van het bestaan ook in de toekomst blijven zien. Misschien kunnen ze dat doen door in de ruimte te kijken en planeten te zoeken die ooit als uitvalsbasis kunnen dienen.

Tot zover de mogelijke bestemming van uitverkoren mensen. Maar wat met mijn eigen laatste bazuin, mijn lot, mijn wilsbeschikking? Ik hoop dat mijn mieke en ik een eigen tombe krijgen waarin onze ossuaria naast elkaar mogen staan. Het zou zeer fraai zijn mochten de stenen knekelkisten versierd zijn met leuke sterren en bloemen, getekend door de kinderen die mijn leven hebben opgevrolijkt en wier leven ik op een hopelijk verrassende manier in de goede richting gestuurd heb met mijn kinderlijke kijk op de wereld. Aan gene zijde zou ik graag met mijn geliefde willen puzzelen, tekenen en kleuren. In de wetenschap dat de schepper als een gedreven babysitter over ons zal waken, zullen we onze Heilige Geest in vuur en vlam zetten om voor elk koppel ten minste één kind te scheppen dat

opgroeit tot een mens met de innerlijke rust en onwankelbare wijsheid van Jezus.

Hoe geloofwaardig ben ik in wat ik schrijf en doe? Ik ben vooral zichtbaar voor mijn omgeving door het licht dat op me valt en me omringt, maar mijn digitale profiel bepaalt ook mijn stem in de wereld. Of er een mens is die me hoort of niet, ik bepaal mee de gang van zaken op aarde. Net zoals mijn pa zaliger vraag ik me af waar het allemaal naartoe gaat. Ook ma, 81, kan niet meer zo goed volgen. Zij denkt dat de wereld haar vijandig gezind is met al die terroristerij, en van dat onveilige gevoel kan ik haar moeilijk afhelpen. Mensen moeten in elk geval beducht zijn voor instanties die hun dataverkeer in de gaten houden, maar hopelijk kan de politie zo de heel stoute mensen eruit pikken.

Bedrijven werven dataminers aan, mensen die verbanden zoeken in statistisch materiaal met als doel de verkoop te verbeteren. Programmeurs integreren die optimalisaties in apps voor het sociale media-platform waardoor mensen alleen zaken of prestaties aangeprezen krijgen die zij zoeken. Voorspellen hoe de smartphones de wereld in de toekomst in de greep zullen krijgen is onbegonnen werk. Maar voor mij is het al heel lang duidelijk dat mijn data niet meer veilig zijn.

Sinds ik computers gebruik, ben ik voortdurend bezig met mijn gegevens te kopiëren. Eerst was dat op floppy's van 5 inch met een opslagcapaciteit van 720 kilobytes. Voor mijn werk gebruikte ik 8 inch floppy's, maar die bleken vooral onbetrouwbaar te zijn. Daarna kwam de opmars van de harde 3,5 inch diskette waarop je 1,4 megabytes kon bewaren. Allerlei types verwijderbare harde schijven passeerden de revue, maar het waren vooral de cd en de dvd die verbetering brachten. Eind 2000 kwam de USB-stick op de markt. Met zijn kleine formaat veroverde hij de harten van de computergebruikers en sindsdien is het kopiëren van bestanden en folders niet meer zo tijdrovend.

Mijn data omvatten ongeveer 113 gigabytes. Ik heb echter besloten enkel muziek van Tangerine Dream in het hiernamaals te beluisteren, waardoor ik alles op een stick van 64 gigabytes krijg. Per testament zal ik dus naar gene zijde reizen met in mijn binnenzak een groene USB-staaf. Behalve geluidsbestanden zal ik er toegang hebben tot mijn dagboeken, ook de boeken die ik eigenhandig geschreven heb, en een deel van de boeken die ik gelezen heb. Verder zal ik kunnen genieten van een diashow samengesteld uit de 36.000 foto's die ik ooit gekiekt heb. Ik zal me lekker in mijn dood vel voelen middenin de puzzels die ik samen met mijn mieke gelegd heb, mijn toch wel eigenzinnige schilderijen van vreemde vogels, al mijn websitemateriaal, geheime bankgegevens, levens- en andere verzekeringen, huurcontracten, allerlei handleidingen, garanties, e-mailberichten, e-cards, reisdata, belastingaangiftes en terugbetalingen, facturen en offertes. De hele santenkraam gaat mee.

Wie het huurgeld voor de websiteserver verder zal betalen weet ik niet, maar ik hoop dat diegene die van me erft jaarlijks het luttele bedrag van 29 euro zal besteden om mijn site in de ether te houden. Ik denk dan aan broer die me minstens een jaar zal overleven omdat hij een jaar jonger is dan ik, en dat is heel zeker een maffe gedachte. Zo zal na mijn vertrek mijn digitale voetafdruk op het www achterblijven.

Bij elke instantie waar ik me ooit via een e-mailadres online kenbaar gemaakt heb, zal ik na mijn dood nog een tijdje voortbestaan, zoals mijn pa wiens kortingskaart van Colruyt vijf jaar na zijn overlijden nog steeds geldig is. Bovendien zullen alle foto's die ik met mijn iPhone gemaakt heb op de iCloud terug te vinden zijn. Het enige wat ontbreken zal, zijn de gebruikersnamen en de bijbehorende wachtwoorden, maar wees gerust, te gepasten tijde – het vertrek voel je klaarblijkelijk aankomen – zal ik de memorstick voorzien van een bestand waarin alle noodzakelijke toegangsgegevens

vermeld zijn. Mijn erfgenamen, hun vrienden en dier vrienden zullen naar hartenlust mijn virtuele geheugen kunnen kopiëren en de sleutels hebben tot de sublimatie van mijn spirituele vondsten in de vorm van eentjes en nulletjes, kortom, mijn schat aan informatie.

Het is goed geweest. Ik vertrek, want ik voel me zieker worden. Ik heb last van irritaties achteraan de tong en de dokter heeft geopperd dat allerhande struiken, bomen en grassen die hun zaden de wijde wereld uitzenden, daarvoor verantwoordelijk zijn. Dat doet me trouwens denken aan de man die ik op kantoor aan de lijn kreeg in verband met een IT-probleem. Hij vroeg of ik last had van de pollen. Ons gesprek viel even stil en onder het mom dat ik nog iets op afstand op zijn computer moest controleren, zette ik het supersnelle deel van mijn brein in om uit te zoeken hoe het kon dat die man wist dat ik last van *pollen* had. En ineens viel mijn frank. De uitspraak van de beller was zo abominabel dat ik één woord helemaal verkeerd had verstaan. Het waren niet de pollen die hij bedoelde, het waren de Polen. Niet alleen doken ze in de Belgische bouwsector op, ze kwamen ook een stukje van mijn computerwerk overnemen zodat ik me met serieuzere zaken kon bezighouden.

Tot zover de pollen. Terug naar de papillen. Sinds mensenheugenis heb ik een redelijk beslagen tong en tongschrapen helpt niet. De dokter gaf de mogelijkheid aan dat een schimmel mijn mondholte teisterde. Toen ik dat tegen mijn mieke zei was het hek van de dam. Nu wil ze me niet meer kussen omdat haar anders zo gave tongetje toevallig enkele bobbeltjes vertoont. En dat is natuurlijk mijn schuld. Alles is mijn schuld. Ik maak alles kapot, maar ze vergeet dat alles in het leven vanzelf kapot gaat. Er bestaat zelfs een mensenwet, de tweede wet van de thermodynamica, die zegt dat de entropie van het heelal naar een maximum neigt. Alles vervalst en sterft af. Zoals dat in de winter gebeurt.

Het is niet mijn favoriete seizoen. Gelukkig kun je massa's sneeuw in België als een minder frequent fenomeen bestempelen. Ik herinner me de dikke laag in 2010, terwijl er in 2009 slechts een centimetertje viel, dat bovendien 's middags al voor de zon was verdwenen. Het is al een hele tijd geleden, in 1986 en 1964, dat er nog een witte kerst was. Verder terug hoeft ik niet te gaan, want ik ben in 1960 op de wereld gebracht. In Mexico vieren ze Kerstmis bij tropische temperaturen. Waarom kijken veel mensen dan zo naar die sneeuw uit? Dat december 2015 de warmste decembermaand ooit was, wat zegt dat over het weer dat de weergoden in petto hebben?

Is mijn kerstboodschap niet vrolijk genoeg? Luister dan naar de mooiste kerstliederen die jaar na jaar op de radiogolven verzeilen. Schreeuwlelijk Bruce Springsteen is altijd van de partij, Jona Lewie mag natuurlijk met zijn *Stop The Cavalry* ook niet aan de waslijst ontbreken. Zet een plaatje van Coldplay of Mariah Carey op. *All I want for Christmas is you*. Jaja. Of zing mee tot het einde der tijden met de oude rotten in het vak zoals John Lennon, Mud, Slade, Paul McCartney en Queen. Kweel desnoods.

Ik kan het niet meer aanhoren. Ik vertrek. Terugkeren betekent voor mij weer geboren worden.

Epiloog

Er waren nog een drietal zaken die ik wilde doen voor mijn vertrek. Die dromen waren moeilijk te realiseren en ik ben niet doodongelukkig omdat ze niet zijn uitgekomen. Ten eerste wilde ik een Grand Prix of een autorally uitrijden. Ik heb jaren naar rally op tv gekeken. Van frustratie ben ik daarmee gestopt omdat het veel leuker is om met mijn eigen auto te racen. Formule 1 was jarenlang saai omdat de piloten elkaar nauwelijks konden inhalen. Ondanks het invoeren van DRS-zones, waar ze elkaar mogen voorbijrijden, zijn de organisatoren er niet in geslaagd mij als kijker terug te winnen. Een F1-auto kopen was te duur, er een huren ook. Dan nam ik maar mijn Mazda2 en reed vijf keer de ring van Hasselt, zo hard ik kon.

Ten tweede wilde ik nog een stock van honderd boeken verkopen. Dat lijkt ongevaarlijk, maar ik moest ervoor de straat op en dat impliceert risico's. Honderden pamfletten stopte ik in de brievenbussen van de huizen in de omgeving. Ik respecteerde de GEENRECLAME-stickers en sloeg brievenbussen met buitenlandse namen over. Oma legde pamfletten in de bibliotheek van Sint-Truiden, samen met enkele inktijkboeken. Ik schonk van elk boek een exemplaar aan de bibliotheek van Hasselt. Een nicht en een van de dochters van broer bestelden een boek via mijn website, en ik gaf broer, zijn vrouw en de broer van mijn mieke een boek als verjaardagsgeschenk. Die verkochte- en geschonken boeken zijn hun eigen leven gaan leiden. Alleen de schepper weet of ze uiteindelijk zullen belanden in een winkel voor tweedehandsboeken waar boekenwormen nog wat ernaar kunnen snuffelen, of in het containerpark.

Ten derde wilde ik vliegen, als een vogel zo vrij. Ik reisde tweemaal naar een ver land in een vliegtuig dat bokte en schokte door de luchtzakken. Mijn mieke voelde zich er als een vis in het water, maar ik vreesde dat we elk moment zouden

neerstorten. Misschien ondervinden trekvogels ook hinder van onwillekeurige luchtverplaatsingen, maar het lijkt me leuker om het luchtruim te kiezen als een zwaluw, fladderend en zwenkend, hoog in de lucht, want dan wordt het mooi weer. Dan zou ik met mijn capriolen en acrobatie mijn wijfje kunnen imponeren. Ik zou voor haar een nestje in de nok van een mensenhuis kunnen metselen. En we zouden samen in het zuiden kunnen overwinteren. Maar niet alle zwaluwen keren heelhuids van hun Afrikaanse reis terug, en dan is het misschien toch beter dat ik thuisblijf. Maar waar is thuis voor mij? Waar mijn mieke is?

Ik zit niet in de put. Dat is dus niet de reden dat ik vertrek. En mijn midlifecrisis heb ik ergens tussen 2000 en 2005 overleefd. Gelukkig liep ik toen mijn mieke tegen het lijf en alles zag er in een wip weer rooskleurig uit. Nu, elf jaar later, is mijn wereldbeeld drastisch veranderd en ik ben er niet meer zo zeker van of de moderniteit van 2016 me nog aanspreekt en me inspireert tot het verrichten van grootse daden. Ik heb hobby's genoeg, maar ik ben in feite met niets passioneel bezig. Ik ben niet neerslachtig of zo, ik zie het nog wel zitten, maar echt leuk vind ik het niet meer.

Volgens mij heb ik last van het ouderdomssyndroom. Normaal is een syndroom een complex van ziekteverschijnselen waarvan de oorzaak onbekend is. Zo erg is het nu ook weer niet. Ik vermoed dat mensen na hun 55ste in mindere of meerdere mate te maken krijgen met dit syndroom. Er zijn uitzonderingen natuurlijk, want er zijn er die na die leeftijd nog willen presterende, bijvoorbeeld door president van de Verenigde Staten te worden.

Nu ik erover nadenk herken ik mijn ziektebeeld in dat van mijn pa toen hij mijn leeftijd had. 81 jaar lang hebben zijn naasten zijn verjaardag op 28 september gevierd. Ik zal die datum nooit uit mijn geheugen kunnen wissen. Elk jaar opnieuw herinner ik me op die dag hoe hij in zijn hobbykamer als bekend

stekskesman met zijn luciferetiketten bezig is, hoe hij door zijn tuin loopt en iedereen vriendelijk vraagt om het pas gemaaide gras niet te betreden, hoe hij in zijn zetel voor de tv ligt te slapen en wakker schiet als iemand de zender verandert. Het was een ingetogen, goedgehartig man. En zo zou ik willen dat anderen me typeerden.

Sinds 2011 herdenk ik pa op zijn sterfdatum. Het was geen leuke dag, maar ik herinner me de daaropvolgende morgen nog heel goed. De natuurelementen hadden voor het gepaste decor gezorgd in een wereld waaruit mijn pa ineens was verdwenen: mist. Sindsdien vergelijk ik zijn daden met die van mij, zoek ik verbanden in onze karaktertrekken, merk ik overeenkomsten op in onze filosofische kijk op de wereld, herken ik mijn onwilligheid om mee te lopen met de technologische- en emotionele vooruitgang van de mensheid die met rasse schreden naar een toekomst ijlt die onmogelijk te voorspellen is.

Ik heb mijn leven lang met computers gewerkt, maar nu zit ik liever op een tuinstoel een boek te lezen. Mijn smartphone brengt me dichterbij de mensen, maar echt sociaal maakt hij mij nu ook weer niet. Als ik stilsta bij wat ik ermee doe, doe ik het niet meer. En dan bedoel ik niet het telefoneren maar de apps waarmee ik mijn leven danig kan organiseren dat ik me op den duur een volger van een rare sekte voel.

Ik hoop dat ik zal genezen van dat ouderdomssyndroom, net als ik de midlifecrisis heb doorstaan. Bovendien zal ik samen met mijn mieke moeten verhoeden dat we vervallen tot een onzinnig leven. Zo zonder kinderen zal dat moeilijk zijn, maar mijn mieke is er zeker van dat de schepper het goed met ons voor heeft. En omdat mijn mieke dat gelooft, geloof ik haar. Toch wil ik opmerken dat ouden van dagen in India naar Benares verhuizen om zeker te zijn dat nabestaanden hun lijk aan de oevers van de Ganges laten verbranden waardoor hun ziel rechtstreeks naar het paradijs opstijgt in plaats van over te gaan

naar een volgend zinloos mensenleven. Na één leven hebben mensen er blijkbaar schoon genoeg van.

Ondanks de niet gerealiseerde dromen leek het me een goed moment om mijn schop te kuisen, indachtig mijn pa die metselaar was. Om meerdere redenen heb ik mijn oorspronkelijke lanceervenster om af te reizen, 20 maart 2015 tijdens de gedeeltelijke zonsverduistering, niet gehaald. De verduistering beloofde spectaculair te worden en ik keek ernaar uit. De passage van de maan viel op een perfect uur voor menig schoolkind dat zich in de weken ervoor een speciale zonnebril had aangeschaft. Ik had die niet nodig. Tijdens de verduistering in 2005 had ik met een doodgewoon cd-schijfje de hap uit de zon perfect kunnen bewonderen.

Ik herinner me een andere verduistering, die van 1999, terwijl ik op het terras van ons vakantiehuis in Pornichet zat. Toen de bedekking het grootst was, had ik het lichteffect bij klaarlichte dag als bizar ervaren. Voor de verduistering in 2015 had de weerman een nevelige morgen voorspeld, maar hij hoopte natuurlijk dat de zonnestrallen sterk genoeg zouden zijn om de mist op tijd te verdrijven. En als dat niet gebeurde, hoopte hij op een opmerkelijke uitwerking bij mist die de toeschouwers alleen als buitenaards zouden kunnen aanzien.

Ik heb me toen bedacht, want ik was er nog niet klaar voor. Ik ga niet alle redenen opnoemen waarom ik toen niet ben vertrokken. De voornaamste was mijn mieke, de enige die zin aan mijn aardse leven gaf. Ik bleef dus naar de amper verduisterde zon staren. Door de verstrooiing van het zonlicht was de waarnemingsindruk helaas bijna nihil. Dan zou je elke donkere wolk een zonsverduistering kunnen noemen.

Teleurgesteld ging ik een winkel binnen om inkopen te doen. Toen ik weer buitenkwam piepte de zon waarachtig door het wolkendek heen en kon ik zonder bescherming in de door de mist gefilterde zonnenschijf nog een serieuze hap van de maan zien. Een man keek me raar aan omdat ik een foto van de

volgens hem niet interessante wolken maakte. Het gewone leven ging gewoon door. Het was vreemd dat menig mens rondom me totaal geen oog had voor de opzienbarende verschijning aan de hemel.

Op 11 februari 2016 maakten fysici wereldkundig dat een botsing van twee zwarte gaten 3 miljard jaar geleden hoorbaar was gemaakt door LIGO, een systeem dat bestaat uit twee grote golfdetectoren die de rimpeling van een zwaartekrachtsgolf meten tot op een nauwkeurigheid van 1 atoom. Op dat eigenste, wereldschokkende moment keerde mijn tweelingbroer naar huis terug. Hij zong mee met Tol Hansse, die in 1977 uit de vergetelheid was gesprongen met het zingen van een treffend liedje waarvan ik een verkorte versie als toemaatje toevoeg.

*'Ergens in de ruimte weet-je,
hangt een akelig klein planeetje.
Op die bol, daar wonen mensen
met hun zorgen en hun wensen:
schele dikke, dunne rooie
en een hele enkele mooie.*

*De planeet die is vergeven
van het intelligente leven.
Het hele zootje lijkt wel maf,
't is bij de konijnen af.
En de kwaaien en de stommen
gooien naar elkaar met bommen.*

*Alle mensen wat een lol.
Straks dan draait het zootje dol.
De hele bol springt uit de brand,
maar dan maak ik me van kant
en dan staat er op mijn graf:
"Lieve God, ik wou eraf."*

Licht aan het einde van de tunnel? Nog niet! Veel plezier hier.